

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Handwritten Latin text at the top of the page, partially obscured by the title block. It appears to be a dedication or a note from the library.

Handwritten note: 'A. 1711'.

Quæ in hoc uolumine continentur hæc sunt.

Handwritten note: 'LESVS FO: C XCVuy' and 'Im regis ppo fo 1. d. m. 2. p.'.

¶ Periocha uiginti librorum Antiquitatis iudaicæ: ab ipso Flauio Iosippo composita: quo lector sine ullo inquisitionis labore admonetur, quid in singulis libris contineatur.

¶ Periocha altera librorum septem de Bello iudaico: continens breuem singulorum librorum: & capitulum adnotationem.

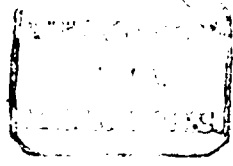
¶ Defensio ipsius historiae de Antiquitate iudaica aduersus Apionem Grammaticum Alexandrinum: in qua ostenditur historię ipsius ueritas cum maxima authoris eruditione.

¶ Accedit Egisippi de Bello similiter Iudaico elegantissima narratio. Ex quibus operibus præter ipsarum rerum synceram expositionem licebit tibi lector facile intueri, facundissimos hos uiros copia & rerum & uerborum Liuiio inferiores non existere.

Handwritten signature: 'Canon. Reg. Anob. Beyharting'.
Handwritten date: '1512'.

Handwritten number: '259'.

Handwritten mark: 'K'.

DE ANTIQVITATIBVS TAB VLA

¶ Tabula Rubricarum cuiuscūq; capituli singulorum librorum: tam de Antiquitatibus
q̄ de bello Iudaico secundum numerum librorum.

¶ Liber Primus.

E creatōe celi & terre: & de opib⁹ sex dieb⁹: & rege diei .vii. Ca. I.

De plasmatione prothoplastorum: & de plantatiōe paradisi: & de
introductione Adam & Eue in ipsum. cap. ii.

De transgressiōe prothoplastorū: & de eiectiōe eorū de paradiso. ca. iii.

De interfectiōe Abel p̄ Cain: & de pena qua multatus est Cain: &
de duabus colūnis latericia & lapidea: in quibus conscripserunt filii

Adam omnem disciplinam rerum celestium quā per se adinuenerunt. cap. iiii.

De inundatione diluuii super terram: & ubi Noe saluatus est cum generatione sua
per arcam. cap. v.

Noe post diluuium oblati domino hostiis orat nullam aquarum inundationem ul
terius induci super terram. cap. vi.

Deus annuit p̄cibus Noe: arcū pluuiāle designans ei in testimoniū fcederis. cap. vii.

De morte Noe: & de filiis eius. cap. viii.

De Nembroth filio cham: & de ædificatione turris: & de discordia diuersarum lin
guarum. cap. ix.

De dispersione gentium in uniuersas terras: post ædificationem turris. cap. x.

De filiis Iaphet filii Noe: & de gentibus quæ per eos institutæ sunt. cap. xi.

De filiis cham filii Noe: & de gentibus per eos institutis. cap. xii.

Noe inebriatus: nudatus: irrisus: irrisorem filium maledictioni subdit: fratribus eius
maledictum patris effugientibus. cap. xiii.

De filiis Sæ filii Noe: seu de gentibus p̄ ipsos institutis: & de ortu abraæ. cap. xiiii.

Abraam secundum præceptum domini de chaldaea migrat in chananeā. cap. xv.

Abraam fame opprimente chananeam: egyptum ingreditur: ubi dignus & clarus
habetur: disciplinam arismetricam: & astrologiæ contradiens ægyptiis: a quibus iterum
regressus in chananeam: partitur terram cum loth cognato suo. cap. xvi.

Sodomitæ congressi cum assyriis prælio uincuntur: uicti captiui abducuntur: cum qui
bus loth captiuius abducitur. cap. xvii.

Abraā irruēs i assyrios: loth & captiuos sodomitarū eripuit: cui regresso occurrit rex
sodomitarū: & melchisedech rex solimorū: deinde accepto p̄misso diuino de posteritate:
genuit ismael: ipseq; circūcisus ē p̄cipiēte domio: & ismael: totaq; domus eius. cap. xviii.

De abraam quō tres angelos suscepit: a quibus audiuit & Saram filiū piturā: & sodo
mitarū euerfionē: & de loth: q̄ & ipse suscepit angelos hospicio: & de euerfioe sodomorū
simul de eruptione loth cū tota domo eius: & quō uxor loth conuersa est in statuā sa
lis: cum respicit ciuitatem pereuntem: & de commixtione filiarum cum patre. cap. xix.

Quomodo abraā migrauit in gerara: & abimelech adamauit Saram uxorem abraæ
sed correptus a domino: reddidit eam ipsi intactam: & de natiuitate ysaac. cap. xx.

Quō abraā monēte sara: & p̄cipiēte domino emisit a se agar cū filio ismaele. ca. xxi.

Abraam accepit mandatum a domino de immolatione ysaac. cap. xxii.

De morte sara & sepultura ipsius post cui⁹ mortē abraā accepit ceturā uxore. ca. xxiii.

Quomodo ysaac quadragenarius duxit uxorem rebeccam. cap. xxiiii.

Abraam moritur: & sepelitur in Ebron cum sara coniuge sua. cap. xxv.

De cōceptu uel partu rebeccæ: & quō Ysaac pegrinatus est i gcrariis tpe famis: & quā

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

cū senuisset: & caligaret oculi eius, benedixit Iacob cū putaret se benedicere Esau. ca. xvi.
 Iacob timens fratrem fugit ad laban in Mesopotamiam: ubi filias Laban Lyā & Rachel accepit uxores: cū ancillis earum basā & zelpha: ex quibus filios. xii. genuit: & unā filiā: quā regresso Iacob de mesopotamia ad chananeā: uiolata est a Sichē filio emmor regis sici mor: quare indignati fratres eius totā ciuitatem percusserūt in ore gladii. cap. xvii.
 Morit Ysaac in Ebron: & sepultura filiis suis: rebecca uxore prius defuncta. cap. xxyiii.

¶ Liber Secundus.

¶ Quomodo Esau & Iacob Ysaac filii habitacula diuiserunt: & Esau quidem idumeam tenuit: Iacob autem chananeam. Cap. i.
 Quomodo Ioseph iunior filiorum Iacob somniis ei demonstrantibus felicitatem futuram inuidiam sustinuerit fratrum. cap. ii.
 Quomodo idem ipse in Egyptum uenundatus a fratribus propter odium quod habebant in eum: factusque insignis & clarus: ibi fratres habuit subiectos. cap. iii.
 Iacob audito quia Ioseph uiueret in Egypto: & clarus ibi haberetur: descendit ad eum cum tota domo sua. cap. iiii.
 De morte Iacob & de sepultura qua sepultus est in Ebron a filiis: de morte quoque Ioseph & fratrum eius. cap. v.
 De oppressione filiorum israel in egypto per Pharaonem. & de natiuitate Moysi quem educauit filia Pharaonis: & adoptauit sibi in filium: & de sacrorum scriba qui uoluit interficere puerum conculcantem coronam regis: quam puero rex imposuerat. cap. vi.
 Postquam creuit Moyses iniunctum est ei bellum ethiopicum: ubi copulata est filia regis ethiopum in matrimonio. Vnde odium & inuidiam magnam contraxit aegyptiorum. cap. vii.
 Moyses cognitis insidiis regis egypti latenter effugit & ueniens in mediam: habitauit cum raguele sacerdote: cuius filiam accepit uxorem. cap. viii.
 De rubo quod uidebat Moysi quasi arderet: quod tamen non comburebat: ubi audiuit mandatum diuinum ut reuertens in aegyptum: liberaret filios israel de oppressione aegyptiorum. cap. ix.
 Moyses regressus est in aegyptum secundum mandatum domini: ubi faciens signa & prodigia maxima eduxit filios israel de aegypto in manu ualida. cap. x.
 Quomodo aegyptii poenitentia ducti quod dimisissent filios israel: insecuti sunt eos usque ad mare rubrum: quod diuisum uirga Moysi praecipiente domino: ingressi sunt filii israel: & sicco uestigio transierunt illud: aegyptii autem persequentes ingressi sunt post eos: sed reuertente mare in seipsum: suffocati sunt fluctibus. cap. xi.

¶ Liber Tertius.

¶ Quomodo Moyses populum ex aegypto sumens duxit ad montem Syna: multo itinere fatigatum. Cap. I.
 Quomodo pugnantes cum hebreis Amalechite & qui cum eis erant deuicti sunt: & israel praedam hostium perceperunt. cap. ii.
 Quia socer suum ietro Moyses ad se ueniētem ad montem Syna libenter excepit. cap. iii.
 Quomodo persuasit ei: ut distribueret populum per millenarios & centenarios qui prius inordinatus erat. cap. iiii.
 Quomodo haec singula fecit Moyses socero monente. cap. v.
 Quomodo Moyses ascendit in Syna montem: acceptasque a deo leges: hebreis dedit. cap. vi.
 De tabernaculo quod fecit Moyses in deserto ad honorem dei: ut templum esse uideretur. cap. vii.
 De arca qualiter facta sit: in qua tabulas legis collocauit. cap. viii.
 De mensa propositionis: in qua omni septimana duodecim panes azimi ponebantur. cap. ix.
 De candelabro aureo: & altari interiori & exteriori. cap. x.

Quę sunt uestimenta sacerdotum & pontificis.

cap. xi.

Quo Aaron eligitur in sacerdotē: & quo Moises purificauerit tabernaculum & sacerdotes: & quę admodum de festiuitatibus: & singulis diebus fuerit cōstitutū. cap. xii.

Quia Moises procedens a monte syna cum populo: eduxit eum ad locum qui dicitur elerioth: ubi murmurantibus filiis israel pro desiderio carniū dominus immisit coturnices: & de plaga quę secuta est esum carniū. cap. xiii.

Quo exide Moises duxit pplm ad fines chanāeos: unū misit exploratores. xii. q cōsideraret eorū regiōes & ciuitates: q reuersi post qdraginta dies: terrorē & metū incusserūt filiis israel: qsi nō possent expugnare chananeos: unū illi ī desperationē adducti cōsilio īnitō decreuerūt redire ī egyptū: Moise & Aaron īterēpto: qre iratus nō eos sed filios eorū terrā repromissiois ītratuos: ipsos at p. xl. ānos ī deserto p̄dixit eē moraturos. cap. xiiii.

¶ Liber Quartus.

¶ Bellū habreorū absq; noticia Moises cōtra chananeos gestū: atq; deuictū. Ca. i.

Seditio chore & plebis contra Moisen & fratrem eius de sacerdotio. cap. ii.

Quemadmodum Moises instituit decimas dare leuitis & sacerdotibus: & de morte

• Marie & Aaron primi sacerdotis domini: cui successit Eleazarus filius ipsius. cap. iii.

Quemadmodum cōmiserūt seon & ogreges amorreos: bellū: uicēq; eos Moises & filii israel. terras eorum & ciuitates tenentes & hereditate possidentes. cap. iiii.

De balach moabitarū rege: seu de Balaam ppheta cuius asina humana loquela usa est: q post benedictiones qbus benedixit filiis israel cōsiliū dedit balach qualiter seduceret populū p mulieres madianitas: & de ultione quę secuta est: & seductos hebreos: & seductores madianitas: & ubi Moises iosue successorem sibi constituit. cap. v.

Moises alloquitur populum ante mortem suam: & tradidit ei librum legis: & quę admodum ab hominibus est ablati. cap. vi.

¶ Liber Quintus.

¶ Quomodo Iesus duxit habreorum exercitum: & dum pugnasset contra chananeos: & deuicisset terram eorum per sortes funiculorum est partitus: & de morte ipsius iosue: & pontificis eleazari. Cap. i.

• Quomodo moriente duce: filiū israel feliciter aliquāto tempore pygnauerūt contra chananeos. cap. ii.

Quomodo procedente tempore israhelite transcidentes patrias leges ad grandes erumnas deducti sunt: & seditione facta: adinuicem pugnauerunt: huiusmodi causa pro qua deleta est tribus beniamin prater ducentos uiros. cap. iii.

Quo post hanc afflictionē israhelite rursus ipie agentes: opprimunt a chananeis: & a cursato rege assiriorū cui seruiērunt ānis octo sed postea libertas eis restituta est p Zenizō restituta belī filiū: principāte ānis quadraginta: q apud fenicas dicit iudex. cap. iiii.

Quomodo rursus populus noster annis. x. & octo seruiērunt moabitis: & a quodā Aoth nomine seruiture priuatus sit eo principatum annis. lxxx. tenente. cap. v.

• Quomodo chananeis eos ī seruitutem redigentibus per annos. xx. liberati sunt p barachum & deboram: qui eorum principes fuerunt. cap. vi.

Quo pugnātes amalechite cōtra israhelitas uicerūt: eorūq; puinciā afflixerūt ānis septē quos liberauit dominus p gedeon: q sup populū sūt annis quadraginta. cap. vii.

• Quo Abimelech filius Gedeōis ex cōcubina mortuo patre arripuit p̄cipatū: īterfectis cūctis fratribus suis excepto uno: & de pena quā exsolui p fraterna cede. cap. viii.

Quomodo israhelite reliquētes legem dei opprimuntur ab ammonitis: quos liberat dominus per iepte galaaditem qui tenuit principatū per sex annos. cap. ix.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Prænuntiatio natiuitatis Sanson: & fortitudo eius: & quantorū malorum auctor fuerit palestinis. cap. x.

Post mortē Sanson præfuit israelitis belī sacerdos: & de noemi uxore elimelech: seu de ruth moabitide: quā duxit duxorē boos: pater obed patris iesse: patris Dauid. ca. xi.

De ortu samuelis propheta: qui prædixit cladem israeliticam: filiorum belī sacerdotis perditionem. cap. xii.

Quomodo filii israel pugnantes cum palestinis celi sunt: filii belī sacerdotis in bello pereunt: arca dei capta abduci: ipse sacerdos comperto quod factum est: de sella corruens: mortuus est: cum tenuisset principatum. xl. annis. Cōtinet hic liber tempus annorum quadringentorum septuaginta sex. cap. xiii.

¶ Liber Sextus.

Interitus Palestinorum & terræ eorum: per iram dei propter arcam quā ab eis fuerat capta: & quemadmodum eam remiserunt ad hebreos. Cap. i.

Quemadmodum Palestinorum exercitus super eos uenerit: & de uictoria hebreorum: quam ducatu Samuelis propheta adepti sunt. cap. ii.

Quod Samuel propter senectutē et infirmus: suis filiis res despiciendas iniūxit. cap. iii.

Quod dum illi principatū bene nō regerent: populus per irā petiuit regem. cap. iiii.

Prælium Saul super ammonitarū gentē: & uictoria hostiūque uastatio. cap. v.

Quemadmodum denuo Palestini pugnantes deuicti sunt ab hebreis. cap. vi.

Bellum & uictoria Saul cum Amalechitis. cap. vii.

Quia preuaricante Saul mandata propheta Samuel: alius rex Dauid iubente deo latenter est factus. cap. viii.

Quemadmodum denuo pugnauerunt Palestini aduersus hebreos adhuc regnante Saul & monomachia dauid cum golia: qui palestinorum erat eximius: eiusque peremptio & defectio palestinorum. cap. ix.

Quemadmodum miratus Saul fortitudinē Dauid: ei suā filiam copulauit. cap. x.

Quemadmodum post hæc suspectū Dauid sibi rex Saul perimere festinauit. cap. xi.

Quia sæpius Dauid per Saul periculum mortis passus effugit: & secundo eum super se uenientem habens potestatem noluit interficere. cap. xii.

Quemadmodum castrametantibus Palestinis: iterum hebrei bello deuicti sunt: & rex eorum Saul pugnando mortuus est una cum filiis. cap. xiii.

¶ Liber Septimus.

Quomodo Dauid quidem super unam tribum in Ebron ciuitate regnauit: & super aliam multitudinem filius Saul. Cap. i.

Quia eo interfecto dolo amicorum omne regnum Dauid accepit. cap. ii.

Quo obsidens Hierosolymā Dauid: & capiens ciuitatem: expulit quidem ex ea chaneos: & iudeos in ea constituit: & de amicitia facta inter ipsum: & irā tyni regē. cap. iii.

Quod secundo pugnantes contra se palestinos in hierosolymis uicit: & de arca dei de cariathiarim in hierosolymam deducta. cap. iiii.

Pugna quā habuit Dauid contra Palestinos & moabitas: & adrazarum regem: & damascenos: atque uictoria: & de amicitia facta inter ipsum & thou regem. cap. v.

Quo contra ammonitas: & mesopotamēnos pugnauerit ac prauauerit. cap. vi.

Quoniam Dauid concubuit cū bethsames uxore uric: & ipsum uriam fecit occidi gladio filiorū amon: & de uerbo nathan ad eū missi pro peccato quod comiserat. cap. vii.

Quoniam ammon filius Dauid mixtus est sorori suæ thamar: pro qua re absolou frater eius interfecit eum: & de fuga absolou: & rouocatione ipsius ad patrem. cap. viii.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Quomodo Dauid domesticis contra eum seditionē facientibus a filio sit expulsus: uero dum pugnaret contra suum patrem absolon cum exercitu suo deperit. cap. ix.

Quomodo post mortem absolon Dauid reuersus est ad regnū: & ad sedem regni hierosolimā: & de seditione quā mouit contra eum seba filius bochni. cap. x.

De expiatione sceleris: quod cōmisit Saul in gabaonitas: cuius cā facta est fames i puicia: & de plūis aduersus palestinos foeliciter gestis: seu de fortibus Dauid. cap. xi.

Quomodo rex Dauid iussit dinumerare populum contra mandatū domini: & de plaga: quae secuta est transgressionem. cap. xii.

Rex Dauid foeliciter uiuēs i regno salomoni filio mādauit de edificatiōe templi & quātā materiā ei auri & argēti lapidūq; p̄ciosorū p̄parauit ad tēplī edificiū. cap. xiii.

Quomodo rex Dauid lenex factus & frigidus per adolescentulam uirginem nomine abisag calefactus est & de adonia filio Dauid qui usurpauit sibi imperium: & quoniam Salomon unctus est in regē iubente Dauid patre eius: cui rursus mādauit edificationem templi: dans ei descriptionem & constitutionem edificiū. cap. xiiii.

Rex Dauid sciēs se moriturus: & uocās filiū suū Salomonem: plenius instruxit eum de obseruatione mādatorū dei: & de his quos nouerat poena dignos: post hoc mortuus est & sepultus a filio suo Salomone: & multae diuitiae cum eo sunt reconditae. cap. xy.

¶ Liber Octauus.

¶ Quomodo Salomon suscepit regnum: Cap. i.

De sapientia eius & intellectu: atq; diuitiis. cap. ii.

Quomodo primus in hierosolymis aedificauit tēplum: & de pruaricatione qua pruaricatus est circa senectutem: simul & de obitu ipsius. cap. iii.

Quō subiectorum quendam hieroboā fecerunt sibi regem tribus recedentes a domo Dauid: & in duabns tribubus regnauit filius Salomonis roboam. cap. iiii.

Quō sesach aegyptiorum rex castrametatus est cōtra hierosolymam: & ciuitate deuicta: diuitias eius transmigravit in egyptum. cap. v.

Bellū hieroboā regis israhel contra filiū roboā abiā: & triumphus abiā. cap. vi.

Quia generationem omnem hieroboam quidam nomine Baasa perimens: ipse tenuit principatum. cap. vii.

Bellū ethiopū cōtra hierosolymitas: regnāte sup eos asa: & cedes ethiopū. cap. viii.

Quia generatione baasam perempta regnauit super israelitas amarim: & post eum filius eius achab. cap. ix.

Quomodo regnante Achab prophetauit Helyas: & de signis quae fecit: & quia discipulum elegit Elizeum. cap. x.

De morte naboth & agri ei⁹ possessione iusta: & quia adah damasci & syrie rex scdo zahab pugnauit & uict⁹ ē: & de religiōe seu gloria iofaphat regis hierosolimos. ca. xi.

Quomodo Achab contra syros pugnando deuictus est: & ipse disperit. cap. xii.

¶ Liber Nonus.

¶ Quemadmodū castrametatus est Iofaphat contra moabitas: & domino pugnatē mirabiliter sine praelio uicerit eos. Cap. i.

De ochozia rege hisrahelitarum: seu de mirabilibus heliae ppheta: & quod sublat⁹ est ab hominibus: relinquens discipulum Helizeum. cap. ii.

Rex iorā: rex iofaphat: & rex idumex castra mouētes contra moabitas: depopulati sunt terrā eorum: & de morte iofaphat: seu de mirabilibus helysai propheta. cap. iii.

Castra syrorū & damasci contra iorā regē israelitarū: & quō ipse obsessus in samaria piculum famis & obsidionis inopinabiliter & mirabiliter euitauerit: & de morte adezer

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

regis damasci: cui successit azahel seruis eiusq; multis malis affecit israel. cap. iiii.

Quo equocus regis israel iorā rex hyerosolimos: rerum apice potitus post Iosaphat & fratres & paternos amicos occiderit: qua faciente iniquitate idumea recessit ab eo: & irruentibus super eum arabis: domus eius uxores & filii pariter corruerunt. post quā calamitatē & ipse mortuus est: cui successit filius qui solus euaserat nomine ochozias. cap. v.

Quia ioram rex israel mortuus est a principe equitatus nomine hieu interfectus: simul & hyerosolymorum rex ochozias: qui hieu mortuo ioram regnavit in samaria: & exterminauit domum abab: & culturam Baal cum sacerdotibus eius: quare accepit re promissum: filios eius esse regnatos usq; in quartam generationem. cap. vi.

Quia abab regis filia nōle athalia: post mortē filii sui ochozię hyerosolimis impetravit: quā interficiens pontifex ioiadas: filium ochozię ioas constituit regem. cap. vii.

Castra azael regis damascenorum super israelitas: & quemadmodum uastata eorum p uincia & ciuitate samaria: rursus post breue tēpus castrametatus cōtra hyerosolimitas: multasq; pecūias ab eorum rege percipiens: remgauit in damascū: & de morte helysei prophetę: seu de uirtute quā ostēdit post mortem in mortuo suscitato. cap. viii.

Quia amasias hyerosolymorum rex castrametatus contra idumeos & amalechitas: deuicit eos: & de contemptu ipsius in dominum. cap. ix.

De uindicta quę secuta est eum per ioas regem israelitarum: qui pugnans deuicit eum: & captum duxit hierosolymam: ubi destructa parte muri: & ablatis thesauris: regem a captiuitate resoluit: & regressus est samariam. cap. x.

Bellū hieroboā regis israelitarum cōtra syriā: & historia ionę pphete: & de ozia filio amasie rege hierosolymorum: quōd gentes i circuitu positas subiugaret: & quā clarus fuerit: q tñ uendicans sibi honorem pontificali lepra percussus est: & deficiēs obiit. cap. xi.

De malis quę prouenerūt israelitis sub diuersis regibus: a diuersis regibus assyriorū: & de ioathā ozia filio rege hyerosolymorum: & de pphetia naum prophetę. cap. xii.

De malis quę passus est rex achazarasin rege syrię: & phaceia rege israel: quare misit nūcios ad regem assyriorum petens ab eo solatium: qui ueniens damascum coepit: regem eius occidit damascenos transtulit: & assyrios in damasco constituit israelitas quoq; grauiter afflixit. cap. xiii.

Quia rex assyriorum oziem regem israel fecit sibi tributariū: & de ezechia filio achaz rege hyerosolymorum: q iustus fuerit & religiosus: & quā spreuit regē assyriorū. cap. xiiii.

Quomō salmanazar rex assyriorum castrametatus contra samaria: annis tribus eam obsidens coepit: regem eius oziā captū abduxit: decem tribus de terra israel transmisit: in mediam & perfidam gentes alienigenas posuit in samaria. cap. xv.

¶ Liber decimus.

¶ Bellū regis assyriorum Sēnacherib cōtra hyerosolimā: & Ezechia regis oppellio. Ca. i.

Quemadmodum deperit assyriorum exercitus una nocte: & rex eorum domū reuersus filiorum insidiis interemptus est. cap. ii.

Quomō Ezechias infirmatus usq; ad mortē qndecim annis adiectis sibi a domino supulxit cū pace degens postea defunctus reliquit successorem regni manassē. cap. iii.

Quia castrametati contra eum chaldei & babiloni reges: & captū agentes duxerunt in babiloniam: & multo tempore ibidem retinentes: miserunt rursus eum in regnum & de Iosia rege: quam religiosus & iustus fuerit. cap. iiii.

Quomodo ægyptiorum regem Nechaon agentem exercitum cōtra babilonios: & p iudæā iter faciētem phibuit rex Iosias: pugnaq; cōmissa uulneratus reductus i hyerosolimam defunctus est: cuius filium ioacham regem hyerosolimitę fecerunt. cap. v.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Quemadmodum congressus est Nechaon contra babylonie regem circa Eufrate fluium: & reuertens in egyptum: uocatum ad se Ioachim regem hyerosolimorum filium Iosie uinctum duxit in egyptum: fratrem uero eius Helyachim in hyerosolimis constituit regem mutans ei nomen Ioachim. cap.vi.

Bellum Nabuchodonosor regis babyloniorum contra Nechao regem egypti: quo deuicto: & omni syria sibi subiugata: que ante sub rege egypti erat: uenit hyerosolimam: & regem eius Ioachim fecit sibi tributarium. cap.vii.

Quo tertio anno post discessum regis babylonis: Ioachim denuo egyptios est secutus: cui prophetauit hieremias de perditione sua & ciuitatis futura per regem babylonis: qui & euenit: nam non post multum tempus Nabuchodonosor castrametatus contra eum: & susceptus intra ciuitatem: Ioachim quidem peremit: filium uero eius Ioachim constituit regem: & multos captiuos duxit in babylonem: inter quos erat ezechiel propheta. cap.viii.

Quo prima ductus rex babylonis: eo quoque ioachim fecisset regem: misso exercitu: eum in hyerosolimis obsedit: qui accepto iureiurando: ut nihil pateretur mali: nec ipse: nec ciuitas matrem & amicos tradidit obfides: sed rex babylonis rupit iusiurandum: nam regem cum matre & amicis: simul et cum omni iuuentute ciuitatis uinctum precepit ad se adduci: patrum uero eius sedechiam regem constituit in hyerusalem. cap.ix.

Quo et hunc audiens egyptus prebere solatia: & amicitias cum eis habere castrametatus contra hyerosolimam: forti eam obsessione cepit: & incenso templo sedechiam & populum migravit in babyloniam: in qua transmigratione fuerunt Daniel: Ananias: Azarias: Misael: uasa quoque sancta: que erant in ministerio templi asportata sunt. cap.x.

Quo Godoliam prefecit provincie rex babylonis: quo percusso a quodam ismaele: timentes reliquie israel regem babylonis: intrauerunt egyptum quod non cessit eis in prosperum: nam rex babylonis post tempus intrauit egyptum cum manu ualida: & subuertit eam: iudeos uero qui illo fugerant: captiuos duxit in babyloniam. cap.xi.

Visio somniorum Nabuchodonosor: & interpretatio eorum per danielem: trium quoque ptherorum in fornacem immissio: sed nulla lesio. cap.xii.

Regem babyloniorum inuicem successio: & per mortem ablatio regni babylonici sub Balthazare per Cyrum & Darium subuersio. cap.xiii.

Daniel sub Dario in lacum leonum immissio: sed nulla lesio honor & claritas Daniel & prophetie eius. cap.xiiii.

¶ Liber Decimus primus.

¶ Qualiter Cyrus persarum rex iudeos a babylonia ad propriam redire terram: & templum reedificare precepit: dans eis pecunias. Cap.i.

Quo prohibuerunt eos prefides regis templum reedificare impeditentes. cap.ii.

Qualiter defuncto Cyro filius eius Cambises accipiens regnum interdixit omnino iudeis templum reconstruere. cap.iii.

Quia Darius rex Persarum Istaspis filius honorauit gentem iudeorum: & templum eius edificauit. cap.iiii.

Quia post ipsum filius eius Xerxes familiariter iudeos tractauit. cap.v.

Quomodo regnante Artaxerxe: gens iudaica pene cuncta deleta est. cap.vi.

Qualiter Vagosus dux Artaxerxis iunioris multa in iudeos iniuriola misit. cap.vii.

Quanta iudeis rex macedonum Alexander bona fecit: postquam iudeam obtinuit. cap.viii.

Liber Decimus secundus.

Vt Ptolomaeus filius Lagi fraude uel dolis capiens hyerosolimam uel iudeam multos migravit ad egyptum. Cap.i.

DE ANTIQVITATIBVS. TABVLA

Qualiter filius eiusdem Ptolomæi qui Philadelphus appellatus est: leges iudeorum in græcam trāstulit linguam: multosq; captiuos eleazaro principi sacerdotum donauit: & ornamenta deo deuouit. cap. ii.

Quemadmodum honorauerunt reges Asyæ gentē iudeorū: ciuesq; multos ex ipsis in subiectis suis ciuitatibus statuerunt. cap. iii.

De infelicitate iudeorū quā postea emendauit Ioseppus filius Tobie: componens amicitias cum Ptolemæo cognomine epiphanem. cap. iiii.

De amicitis lacedæmoniorū factis cū Onia principe sacerdotū iudeæ gētis. cap. v.

Seditio potentium in inimicem iudeorum: quorum quidam trāsierunt ad Antiochū epiphanem leges patrias relinquentes: ipse autem Antiochus exercitū ducens: & hyero solimam ciuitatem templumq; uastauit. cap. vi.

Qualiter uetante Antiocho iudeos patriis urī legibus: mathathias filius Ioannis regem contempsit: & ducem Antiochi interemit. cap. vii.

De morte mathathie: qui ualde senex defunctus: filiis suis gubernationē reliquit: ex quibus iudas machabeus principatum adeptus: adiuuantibus fratribus inimicos a puincia expulit: trāsgressores iudeos puniuit: terrā suam ab oī malo purgauit. cap. viii.

Quemadmodum duces Antiochi Appollonius & Seron congressi cum iuda: uicti interierunt: & quia Antiochus lisiæ cuidam gubernationem regni relinquens: ipse abiit in Persida congregare pecunias. cap. ix.

Quemadmodū Georgiæ uel lysiæ exercitus contra Iudam ueniens uictus periit: post quem triumphū Iudas ingressus hyerosolimā: templum purgauit: altare statuit: hostias deo imolauit: cum iam tres anni pterissent uiolationis templi sub antiocho. cap. x.

Vt Iudas bellū gerēs cōtra idumeos & cōtra āmonitas triūphas subiecit eos. cap. xi.

Qualiter Symon frater eius militās cōtra Tyros ac Ptolomaidē edomuit eos: & quā ipse Iudas bis congressus cum Timotheo ducē antiochi fortiter triumphauit. cap. xii.

Qualiter antiochus nomine Epiphāes apud persas defunctus est. cap. xiii.

Quemadmodū antiochus eupator successit patri i regnū: quā militiā cōtra iudeos cū lysiā pducēs iudā i tēplo cōclusit. multoq; obsidiōis tpe trāfacto: audita fama iustitijs regni sui p Philippū quēdā amicitias cū Iuda fecit: & ita decēter ab iudea discessit. ca. xiiii.

Demetrius Seleuci filius fugiens a roma: & pueniens tyrum: imposuit sibi diademā: interfecto Antiocho eupatore: cum ducē suo lysiā: & de bachide quem misit Demetrius cum exercitu comprehendere Iudam. cap. xv.

Qualr dux nicanor post bachidē destinatus aduersus iudā: cū exercitu puit. cap. xvi.

Iudas mittēs romā: rogabat p nūcios: romāos sibi auxiliares eē & amicos. ca. xvii.

Quod rursus post mortē nicanoreis ad iudæam bachides trāsmisus triumphauit: & quemadmodum pugnans prostratus est. cap. xviii.

¶ Liber Decimustertius.

¶ Qualiter Ionathas frater Iudæ: defuncto eo ducatū suscepit. Et quemadmodū bachidē debellans: facere cū amicitias secū: & a prouincia coegit abscedere. Cap. i.

De alexandro epifanis antiochi filio ueniente a syria: & ducente bellū contra demetriū. Et qualiter demetrius legationem ad Ionatham trāsmittens: cōponit cū eo amicitias: donaq; ei multa prębuit. cap. ii.

Quomodo Alexander hæc audiens: & uincens Demetrium principem sacerdotum Ionathan ordinauit. cap. iii.

De amicitis Oniæ cum Philometore Ptolomæo: p idem factis tempus: & ut edificauit templum quod Oniæ dicitur: secundū illud quod hyerosolimis erat. cap. iiii.

Quemadmodū Alexāder. defuncto Demetrio: accepit regnū Syrię: iuncta sibi i mat-
rimonio filia ptolemei: & q̄a amicitias cū Ionatha faciēs magnificę cū honorauit. cap. y.

Vt Demetrius Demetrii filius: nauigans in Syriam a Creta cū exercitu conturbauit
Alexandru fama aduentus sui. Et de Appollonio duce Alexandri: qui bellū mouit ad-
uersum Ionathas: ipso tamen Ionatha triumphum obtinente. cap. vi.

De insidiis quas Alexāder parauit Ptolomæo: quas deprehēdens Ptolomęus: iratus
ablata eius matrimonio filiā suā iunxit Demetrio filio Demetrii cū quo et duxit exerci-
tū contra Alexandrum: quo deuicto ipse quoq; perit: Demetrio alyę principatū obtinē-
te: q̄ & amicitias fecit cū Ionatha: confirmans ei principatum sacerdotiū. cap. vii.

De triphone apameno: q̄ bellans contra demetrium: antiocho filio Alexandri tradi-
dit principatum componens amicitias cum Ionatha. cap. viii.

Quemadmodum Triphon demetrio a parthis captos: contra scēdus fraudibus Iona-
than comprehendens interfecit. Fratremq; eius Symonem cui gens iudeorum principa-
tum tradidit: fraudibus circumuenire uolens minime preualuit. cap. ix.

Quo Triphon occiso ionatha: perfidus exstēs antiocho Alexandri filio: qui Theos
nominabat: ipsum interemit: & obtinuit principatū eius: cuius insolentiā declinās exer-
citus contulit se ad Cleopatram uxorem Demetrii: qua uiduata morte eius: fratrē ipsius
Antiochū q̄ pius dicebatur: ad nuptias suas & ad imperiū inuitabat. cap. x.

Quo Antiochus cognomēto pius: potit⁹ nuptiis Cleopatře uxoris fratris sui deme-
trii: & crescēs indies: exercitū pduxit aduersus Triphonē: quē obsidēs in dora castellos
accepit auxiliū & solatiū a Symone principe sacerdotū: & de morte Triphonis. cap. xi.

Quemadmodū Triphonē intercepto: Antiochus oblitus beneficiorū Symonis Cēdebeū
cū exercitu misit ad expugnādū eū: quē tñ Symon pugnās fortiter deuicit. cap. xii.

Quod a genero Ptolomæi in conuiuiο dolo peremptus est Symon. Ptolomęus autē
māciens uxore: & duos filios eius: principatū ipse tenere conatus est. cap. xiii.

Vt nouissimus filiorum Symonis Hyrcanus ducatum accipiens: obsedit multo tem-
pore Ptolomæum in castello quod dragon uocatur. cap. xiiii.

Quemadmodū Antiochus exercitum ducens contra Hyrcanum: castra soluit: acci-
piens ab Hyrcano talenta trecenta: & amicitias cum eo composuit. cap. xv.

De Hyrcani milicia post mortem Antiochi apud parthos defuncti cōtra Syriam: &
q̄ multas potentes ciuitates obtinuit. cap. xvi.

De amicitias Alexandri Zabinne cognomine cum hyrcano: & quomodo deuictus
ab hyrcano Antiochus cizicenus amisit iudeam: & de scēlicitate uel pace iudeorū hyr-
cano principatum agente. cap. xvii.

Quod defuncto Hyrcano: filius eius Aristobolus suscipiens principatū: primus sibi
diadema imposuit: fratribus suis pter Antigōnū in uincula coniectis: q̄ et matrē suam
uinculis & penuria consumens: ipsum quoq; Antigōnum fratrē suum quem consortem
regni habebat accusationibus inuidorū alienatus ab eo iussit interfici. cap. xviii.

Quemadmodum defuncto Aristobolo: frater eius Alexander succedens in principa-
tu: contra Syriam & phenicem: & Arabiam exercitum ducens: multas gentes subegit:
& de ptholomei latini contra Alexandrum pugna & uictoria. cap. xix.

Quomodo pugnans Demetrius eucrus contrā Alexandrū: uicit cum. cap. xx.

Antiochi q̄ liber pater dicebat^r militia cōtra iudeā: iteq; plūm Arche regis contra
Alexandrū quē & deuincens: cū pactis a iudea discessit: & de morte alexandri. cap. xxi.

Quemadmodū post alexandri mortem uxor eius alexandra imperiū per nouem
annos rexit: & uiuens cum pace gloriāq; defuncta est. cap. xxii.

DE ANTIQVITATIBVS TABVAL

Libet decimus quartus.

Quemadmodum post mortem Alexandrē nouissimus eius filius Aristobolus: contra Hircanum fratrem pro regno bellauit. cap.i.

De antipatro patrē herodis q̄ iuuabat patrē Hyrcanī: aduersus aristobolū. cap.ii.

Cū suscepisset hyrcanus exercitū: & contra aristobolū produxisset: & in pugna uicisset: ad hierosolimā eū persecutus est: ubi cum exercitu obsidebat ciuitatem. cap.iii.

Qualiter Scaurum ab armenia magnus Pompeius ad partes syrię trāsmisit: & q̄ legati uenientes Hyrcanī & Aristoboli auxilia petierunt. cap.iiii.

Quēadmodū Aristobolus cū intellexisset Pōpei cōsiliū: ad sua discessit: aduersus quē indignatus Pōpeius exercitū pduxit: & Aristobolū in alexādrīū castellū fugauit. cap.v.

Quemadmodū aristobolus grauitē ferēs q̄ p̄ter spē sibi a pompeio euenisset: bellū pauit sed postea penitens pacē postulauit: pecūias offerēs: quas tñ minie soluit. cap.vi.

Qualiter irritatus pōpeius aristobolū ligauit: & ad ciuitatē obsidēdā accessit. ca.vii.

De modestia pōpei & religiositate: q̄a nullatenus passus est tangere tēpli pecuniās: licet multę fuissent: & q̄a aristobolū romam uinctum cum filiis perduxit. cap.viii.

De scauro q̄ militiā cōtra petrā urbē tunc regnū arabū absente produxit. cap.ix.

Quēadmodū Aristoboli filius Alexander fugiens Pompeiū ad iudęam puenit: ubi multo exercitu congregato: bellū contra hyrcanū & antipatrum produxit. cap.x.

Quemadmodum cum flexisset Alexandrum mater sua tradere se cum castellis: gabinius alexandrum dimisit. cap.xi.

De aristobolo qui cum a romana ciuitate ad iudęam fugisset: tentus a gabinio: rursus captiuus transmissus est. cap.xii.

De crassi successoris gabini contra parthos expeditione & ascensus eius in iudęam: pecuniarumq; templi depopulatione. cap.xiii.

Vt Cæsar Aristobolum soluere cupiens: & cum duobus agminibus in iudęam transmittere a pompeianis ueneno necatus est. cap.xiiii.

Qualiter scipio alexādrum aristoboli filium securi percussit. cap.xv.

De expeditione cæsaris ad ægyptum: & quemadmodum auxiliū ei Hyrcanus & Antipater dedissent: iudęosq; auxiliares ei fecissent. cap.xvi.

Quēadmodū antipater cū bene pugnasset: amicitia cæsaris acquisiuit. cap.xvii.

Vt cæsar antipatro tutelam iudęę credidit: & epistolę cum senatusconsulto de amicis tuis iudæorum directę sunt. cap.xviii.

Qualiter antipater filiis suis Hyrcāo & herodī gubernationē habēdā pmisit. ca.xix.

Quemadmodum sextus cæsar cognatus magni cæsaris dona cœpisset ab herode duce galileę & maximum eum inferioris syrię principem ordinauit. cap.xx.

Vt cassius defuncto cæsare cum cōtra iudęam ascendisset: & prouinciā deuastasset septingenta talenta ab eis exegit: & qualiter Herodes pactionē pecuniarum cassio studiosus apparuisset: & mors Malchī: qui contra Herodem seditionē excitauit. cap.xxi.

De morte legatorum iudęarū: qui cū ad Antonium post uictoriā macedonicā: in syriam uenissent: indignantē inuenerunt: q̄ Herodem accusarent. cap.xxii.

De expeditione Parthorum contra Syriam: per quam Aristoboli filius Antigonus regno restituitur. cap.xxiii.

Quemadmodum Herodes cum romam uenisset: multasq; pecunias promississet: & a senatu uel Cæsare rex iudęę pronunciatu est. cap.xxiiii.

De nauigio Herodis ab Italia in iudęam: pugnaq; cōtra Antigonum: militiāq; romana: & Sylano ducę. cap.xxv.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Quēadmodū hyerofolimā sollio uei herode obsidētibus: antigonus iteriit. cap. xxyi.

¶ Liber decimus quintus.

¶ Qualiter capta ciuitate per Sollium & Herodem: Antonius quidem Antigoni in Antiochia iterimisset: Herodes autem quadragintaquinque ex amicis illius primates Hierosolymorum reuersus extinxerit. Cap. i.

Quomodo Hyrcanus primus reuudeorum: & princeps sacerdotum a parthorum re gearlace dimissus: ad Herodem reuersus est. cap. ii.

Quemadmodum Herodes Aristobolum uxoris sue mariannae fratrem: principem sacerdotum ordinauit: & paulo post occidit. cap. iii.

De cleopatra: ut iudeorum & arabum regnis insidiata: partem eorum ab Antonio postulauit: & ad iudeam peruenit. cap. iiii.

Quemadmodum Herodes debellasset aretham tempore quo Antonius a caesare in antiochia pugna deuictus est. cap. v.

De terremotu per iudeam facto: & internitiōe hoīum uel iumentorum: & de sermone Herodis quē ad iudeos de instauratione bellī contra arabas fecit. cap. vi.

Quemadmodum herodes necario profecturus ad caesarem uictorem: hyrcanum extinxit. cap. vii.

Qualiter a Caesare regnum accepisset: cui per Syriam in aegyptum eunti aduersus Antonium & Cleopatram susceptionem parabat. cap. viii.

Quemadmodū Herodes cū in egyptū puenisset a Caesare multipliciter honoratus: & de interfectione uxoris sue: uel aliorum de genere hyrcanorum: & de miris constitutionibus: constructionibus: adinventionibus more gentilitiorum: quibus corripit legē iudaicā. cap. ix.

De fame per iudeam & syriam facta: & ut seruauit populos & ciuitates herodes: & rursus mira & clara opera eius seu felicitas: & de esleno quodam qui diuinationis habuit noticiam. cap. x.

Qualiter templū post sexcentos annos deposuit: & aliud duplū condidit. cap. xi.

¶ Liber decimus septimus.

¶ Quemadmodū Herodes filios suos Alexandrum & Aristobolum de Roma in domum suam reduxit: qui reuersi: uindicare cogitabant mortem matris sue in Salome & ceteris quorum accusatione mater earum danata fuit: & quia pater eorum hoc dissimulans: uxores nobilissimas eis iunxerit. Cap. i.

Qualiter Herodes ad Agrippam ueniens: inuitauit eum ad iudeam uenire: & profectio agrippae ad Oniam. cap. ii.

Vt herodes multis nauigationū circuitiōibus secundo uenit ad agrippā. cap. iii.

Interpellatio iudeorum ad agrippam in onia presente herode: de quibus graecos accusabant. cap. iiii.

Quemadmodum agrippa confirmauit eis leges: Herodesque ad propria rediit. cap. v.

Qualiter allocutus est Herodes Hierosolymitas: & quartam partem eis fiscalium praeteriti anni concessit. cap. vi.

Vt perturbatio domus Herodis facta est: Alexander & Aristobolus filii Herodis indignationē habentes aduersus Salome sororem regis: & sorora fratrem eius: propter mortem matris sue: & illi econtra maliuolis in eos accusationibus utentes. cap. vii.

Quemadmodum Herodes indignatus filiis Alexandro & Aristobolo: proposuit eis antipatrum de priuata uxore gentiū: ipsos autem ad Caesarem deducens accusauit. cap. viii.

De Alexandri satisfactioe coram caesare: & reconciliatione cum patre. cap. ix.

Quemadmodum Herodes celebrauit quinquennale certamen in honorem caesaris:

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

& mira uel clara opera eius.

cap.x.

Oppressio iudeorum per asyam & libyam: & legatio ipsorum pro hoc ad cesarem: exemplar quoque Cesaris & agrippe: quod pro ipsis ciuitatibus scripserunt. cap.xi.

Quemadmodum egens Herodes pecuniis: descendit ad sepulchrum dauid: & terrore imaginum territus: tumultum desuper statuit: & rursus de perturbatione magna domus herodis: qua etiam alexandrum filium suum iecit in uincula. cap.xii.

Vt Archelaus rex Cappadocię reconciliauit alexandrum patri: & ipse ad cappadociam: Herodes autem Romam profectus est. cap.xiii.

Discessio habitantium tracone a regno herodis & uastatio per duces eius: & de transfugis qui de tracone prouincia ad arabiam recesserunt: quos recepit sylleus procurator regis arabia. cap.xiiii.

Qualiter Herodes a Roma reuersus in arabiam transfugas postulabat: quos cum non obtinisset exercitum contra eos produxit: arabas quoque debellauit. cap.xv.

Quemadmodum Sylleus accusauit coram cesare Herodem de incursione quam in arabia fecerat & quod indignatus Cesar dura uel grauiora rescripsit ei: quare Herodes placare uolens cesarem: misit romam Nicolaum damascenum. cap.xvi.

Criminationes euricli lacædemonis contra filios ad patrem Herodem: & quia ligasset eos pater: & ad cesarem scripsisset. cap.xvii.

Vt per Nicolaum accusatione liberatus Herodes est apud cesarem: Sylleus autem accusator Herodis morti adiudicatus est. cap.xviii.

Qualiter cesare patre prebetur concilio in beritho hito accusauit filios herodes. cap.xix.

Mors iuuenum & sepultura corporum eorum in Alexandria. cap.xx.

Liber Decimus quintus.

Qualiter Antipater odio habitus est ab omni gente propter interfecionem fratrum suorum. Cap.i.

Qualiter Herodes rex filios alexandri & aristoboli filiorum suorum adoptans: filiam ferorę illis desponsauit & antipatri: & qualiter antipater persuasit patri desponsationem in suos transferre filios: & qualiter Herodes aduersus traconitas uolens munus existeret: zammarim iudeum qui de babilone discesserat: & in antiochia degebat euocans ibi constituit: & utebatur illo opposito aduersus draconitas. cap.ii.

Qualiter Antipater oblectabatur eos qui circa feroram erant: uolens per illos insidiari patri & qualiter agnoscens soror regis Salome: lanculo denunciauit fratri: & de interfecione phariseorum regi aduersantium. cap.iii.

Qualiter rex Herodes precepit fratri suo ferorę: ut excluderet uxorem suam: aut eius regno discederet: & qualiter antipater suspectus patri factus timens eum scribebat amicis in roma: ut scriberent patri eius ac persuaderent: ut mitteret eum ad cesarem cum pecuniis quod persuasum est Herodi filiumque transmisit: & de morte Ferorę fratris herodis. cap.iiii.

Accusatio uxoris Ferorę a filiis Ferorę: qui ueneno perisset: & qualiter Herodes exquirens reperit contra se uenenum peratum a filio antipatro: & perscrutatus antipatri cognouit insidias. cap.v.

Nauigatio antipatri de roma ad patrem: & qualiter a nicolao damasceno herodis amico fuerit accusatus presidentibus in iudicio uarone quintilio & ipso herode cum amicis utrorumque: in quo iudicio antipater multifarie conuincit de facta conspiratione in patre intantum ut uenenum patri a filio preparatum: in medium profertetur quod ad experimentum iussu uaronis bibens unus danatorum: statim moritur. cap.vi.

Herodes antipatrum filium misit in uincula: & legatio missa ab herode ad cesarem

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

de filio.

cap. vii.

De egritudine Herodis: & seditione iudeorum: & quia desperans omnes optimates iudeorum per cepit occidi in hora mortis sue & quia tempore illo deportati sunt ei littere ab legatis ad Cæsarem missi habentes dānationem Antipatri in arbitrio eius & uoluntate esse positam: & quia luescente egritudine malū purgās: cultro se iteremisset si puentus non fuisset. cap. viii.

Qualiter Antipater putās Herodem defunctum locutus fuerit custodi corporis de dimissione sua: & propter hæc antipatri peremptio. cap. ix.

Testamentum Herodis ad Cæsarem: & distributio inter eius filios: & qualiter Archelaum præfecit deinde mors ipsius. cap. x.

Epistola Herodis ad exercitum: & admonitio fidei seruanda circa filium eius Archelaum qui statim elcuatur in regnum. cap. xi.

Sepultura Herodis in Herodio castello: & fauor Archelai regis ad populum: & populi ad ipsum. cap. xii.

Qualiter populus seditionem mouit aduersus Archelaum in festiuitate azimorum: & qualiter Archelaus tria milia ex eis interemit: ipse uero nauigauit ad Cæsarem: creans regnum Philippo fratri suo. cap. xiii.

Qualiter Archelao romā ascēdente: Sabinus qui erat in syria Cæsaris curator ascēdit in iherosolimā uolēter expetēs herodis pecūias & castella a curatoribus archelai. ca. xiiii.

Qualiter persuaserunt curatores populo arripere arma: & occidere Sabinum uel romanum exercitum in Antonia constitutum. cap. xv.

Qualiter Cæsar testamentum Herodi confirmauit: seruans filiis eius testamentum & diuisio regni iudaici in tetrarchias. cap. xvi.

De eo qui se mentiebatur esse Alexandrum Herodis filium: & qualiter fictio ista deprehensa sit: inuestigante cæsare: & poena qua multatus est. cap. xvii.

Qualiter Archelaus accusator a iudeis apud cæsarem: quē Cæsar indignatus: regno priuauit: & trusit in exiliū apud ueniennā gallie: & somniū uisum Archelao & Glafire. ca. xviii.

• Liber Decimus octauus.

Qualiter Cyrinus a Cæsare destinatur: ut syriam iudæamque conseret. Cap. i.

Qualiter Copinius ex æquestri ordine missus est in iudæam: & quia Cyrinus uenit in iudæam uniuersorum depredaturus substantias: & Archelai redditurus pecunias: & quia iudei moleste ferentes: tandem persuadente Iozaro pontifice passi sunt descriptio nem fieri substantiarum suarum. cap. ii.

Qualiter ludas galonites: & quidam alter persuaserunt multitudinē: ne suas describi substantias paterentur. cap. iii.

Qualiter populi eorum consilia consecuti: seditiones & bella ciuilia: seu latrocinia exercuerunt. cap. iiii.

Quæ sint hereses philosophorum: apud iudeos: uel quibus teneant legibus. cap. v.

Qualiter herodes & philippus ciuitates in honorem cæsaris fabricauerunt: & qualiter tamarite ossa mortuorum in templo iactantes cum festiuitas azimorum immineret populum reddidere pollutum. cap. vi.

Mors Salomæ sororis herodis quodā regis iudeorum: mors et augusti: romanorum secū di ipatoris. Successio tyberii cæsaris sub quo pontius pilatus mittit in iudæam. cap. vii.

Qualiter pontius pilatus uoluit latenter intromittere in Hierosolimam statuas Cæsaris cognoscens autem populus seditionem aduersus illum commouit: donec illas ab Hierosolymis in Cæsaream transmitteret. cap. viii.

De Iesu christo.

cap. ix.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

De facto quod contigit romę in templo ifidi s: & quę iudeis per illud tempus romę puerint: omnibus urbe expulsis per Tyberium: & de seductiōe samaritici populi: uel oppressiōe eius per pontium pilatum. cap. x.

Accusatio samartorū aduersus pilatum apud uitelliū: & qualiter Vitellius romā eū ad Cēsare ire compulit: ut ibi rationē eorum quę contigerant redderet. cap. xi.

Vitellius ascendens hierosolymam: magnificus & munificus extitit in populos: & qualiter Tyberius Cēsar scripsit Vitellio: ut amicitias cōponeret cum Artabano perthorum imperatore. cap. xii.

Mors Philippi fratris herodis iunioris: & qualiter tetrarchia eius dispensationi syrię regiminisq; coniuncta est: & de simulatione quę cōtigit inter aretham pethreum & herodem: quia eiecit herodis filiam arethę: quā duxerat uxorem: amore captus herodiadis quam subintroduxit loco uxoris: & quia Tyberius prouocatus scriptis herodis mādāt: Vitellio aduersus aretham pugnare. cap. xiii.

De Ioāne baptista ab Herode passio: & Vitelliū pparatio i pugnā aduersus aretham secūdū q; scripserat ei Tyberius: & qā Vitellius ascēdēs hierosolymā fauorabiliter suscipit a populo: descriptio quoq; succincta de uniuersa maioris Herodis pspia. cap. xiiii.

Multiformis calamitas & infelicitas quę prouenit agrippę: adeo ut a proprio liber toromę accusatus: & conuictus in uincula a Tyberio sit iniectus. mors Tyberius: successio caii: solutio agrippę de captiuitate: & coronę impositiō per caium. cap. xy.

Qualiter Herodes tetrarcha ueniens romam: accusatus fuit ab agrippa: & in exilium missus cum herodia. cap. xvi.

Seditiō iudeorum & gentilium in alexandria constitutorum & legatio utrorumq; ad Caium. cap. xvii.

Accusatio iudeorum ab Apione legato partis alexandrinorum propter quod statuā Cæsaris non haberent. cap. xviii.

Qualiter iratus Caius mittit Petronium ducē ad syriam cum huiusmodi mandatis: ut congregata manu pugnaret cū iudæis: si nollent eius suscipere simulachrū. cap. xix.

Pestis q; contigit iudæis in babilonia cōstitutis p asineū & anileū fratres: cap. xx.

Liber Decimus nonus.

Qualiter Caius Cēsar infidiis a Cassio cherea extinctus est. Cap. i.

Qualiter Claudius patruelis eius coactus a militibus suscepit imperium: & seditiō senatus & populi adinuicem: & utriusq; partis. cap. ii.

Legatio regis agrippę ad senatum: & qualiter consequentes milites qui erant cum senatu: ad claudium transire: & de morte chereę seu alior; Caii intersectorum: ipsi quoq; claudio repugnantium. cap. iii.

Qualiter Claudius cēsar reddit agrippę omne regnum paternum: adiciens etiā illi lisania tetrarchiam: & libertas iudeorum: quę prouenit eis sub claudio: cum prius amississent eam sub Caio: nauigatio quoq; regis agrippę in iudæam. cap. iiii.

Epistola Publii petronii rectoris syrię ad doritas pro iudæis: & qualiter rex agrippa hierosolymorum muros locupletius construens: studium suum imperfectum dereliquit prohibente Cēsare: qui opus ipsum suspectum habuit. cap. v.

De honore quo beritho honorauit: & de aduentu regum ad ipsum in ciuitate tiberiada. cap. vi.

Qualiter processit de ciuitate cum regibus i occursum maris: praefidis syrię uel quali modo uitam finierit: cum non dedisset honorem deo: populo sibi attribuente honores diuinos & non humanos in theatro: quare confestim sensit plagam dei. cap. vii.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Mortuo rege agrippa: cęsarienses uel sebastēni indecenter blasphemabāt defunctū: statuas quoq; filiarum eius diripientes: contumeliose tractauerunt. cap.viii.

Post mortē Agrippę: Claudius cęsar Cuspiū fadū mittit p̄fectū in iudeā: cui ēt iniungit ulcio exercēda in Cęsariēsis: & sebastenos p̄ defuncti Agrippę cōtumeliis. cap.ix.

¶ Liber Vigēsimus.

¶ Quemadmodum Claudius post Agrippę mortē: in Syriā misit successorē Marso Cassium longinum: & quia Fadus mīssus p̄curator iudeę indignatus iudeis q̄ trans flumiū erant positi: quia pręter uoluntatē suā contra Filadelfenos arma sumpserūt: tres uiros priores ipsorum comprehendens: unum occidit: duobus fugam imisit: & de Ptholomęo principe latronum ad eum deducto & occiso. Cap.i.

Quia Fadus procurator iudeę: & Cassius longinus p̄ses syrię p̄ceperunt iudeorum primoribus ut talarem tunicam & pontificalem uestem in Antonia constituerent sub potestate romanorum sicut & prius. cap.ii.

Quomodo Claudius Cęsar rogatus ab Agrippa senioris agrippę filio: concessit iudeis petitiones ipsorum: & Fado rescripsit. cap.iii.

Quemadmodum Herodes frater agrippę defuncti petiit a Claudio potestatem templi & sacerdotum ordinationem: & impetrauit. cap.iiii.

Quemadmodum Helena adiabenorū regina & eius filius iazares solēnitates & ritus zelati sunt iudeorum. cap.y.

De fameque apprehendit ciuitatem hierosolymorum: & mitigata per Helenam reginam adiabenorū & eius filium Iazatem qui de paganismo conuersus fuerat i iudaismum: & de Artabano rege parthorum. cap.vi.

Demago quodā q̄ prophetā se esse asserens plurimos iudeorū seduxit. cap.vii.

Quomodo Tyberius Alexander in iudeam directus administrator: filios iudeę galy lei populum seducentes occidit. cap.viii.

Quō Tyberio Alexandro Cumāus successit i iudeā: & q̄a defuncto Herode fr̄e regis agrippę defuncti: Agrippa iuuenis ei⁹ hūit p̄cipatū: Cęsare sibi Claudio cōcedēte. ca.ix.

Quia aduentu Cumanī p̄sidis in iudeam a Cęsare destinati: sub eo multi usq; ad xx.milia iudeorum perierunt quarta die azimorum. cap.x.

Seditio iudeorum contra samaritas: & quia multi iudeorum extincti sunt per Cumanum adiuantem samaritas. cap.xi.

Quia numidius quadratus syrię p̄ses audiēs hæc: & ascēdēs i iudeā primates iudeorū atq; samaritanorū romā iussit ascēdere: pariter & cumanū & celerē: ut Claudio cęsari deberēt ex his q̄ fuerāt gesta redderē: & q̄a quosdā iudeorū ipse puniuit. cap.xii.

Quia Claudius audiēs inter eos: iudeos quidem absoluit a culpa: rogatus ab Agrippa rege: Cumanum uero exilio deportauit. Celcrem autem millenarium & samaritanorum primates morte multauit. cap.xiii.

Felix mittit p̄curator i iudeā: & q̄ta ptās adiecta sit agrippę regi p̄ claudiū. ca.xiiii.

Moritur claudius cui successit nero qui matrem uxorem & alios multos generis sui interfecit. cap.xy.

Quia felix missus in iudeam: & inueniens prouinciā a latronibus nimis afflictā: prospexit ut illis interemptis: pacem tribueret regiōi: principem uero latronum Eleazarum uinctum direxit ad cęsarem & de morte ionathę pontificis: cap.xvi.

Quia ueniēte egyptio malefico: & multis iudeorum ab eo seductis: felix aggressus eos multos occidit. cap.xvii.

Quemadmodum iudeos & syros pro equitate ciuilitatis in cęsarca seditioſæ concer

tantes: foelix compescuit.

cap. xviii.

Quomodo Portio festo in iudæam misso pro successione foelicis: contigit prouinciã
ficcariis commoueri.

cap. xix.

De porticu interiore tēpli: & quēadmodū eā exaltaure iudei: & quia festus ob hoc
indignatus iussit opus destrui: sed iudeis rogantibus: cōcedi sibi ob hoc legatos mittere
ad Neronē: concessit miserunt nūcios: quos audiens nero: ueniã gesti operis cōdonauit:
& edificiū manere pmisit: & q̃a moriēte in iudea festo: successor uenit Albinus. cap. xx.

Quia sub eo a nece prouincialium ficcarii cessauerunt.

cap. xxi.

Quia florus ueniens Albino successor: tantis malis iudeos affecit: ut eos ad arma cō
tra romanos uenire compelleret.

cap. xxii.

¶ Ioseppi Mathathie filii hebrei genere sacerdotis ex hierosolymis de antiquitate iudeo
rū contra Appionem grammaticum alexandrinum.

cap. i.

¶ Elauii Iosepi de antiquitate Iudæorum ad Epaphroditum Apologia.

cap. ii.

¶ Explicat Tabula Antiquitatis iudaicę.

¶ Rubricę nup̃ editę sup̃ libro Iudaico p̃ Magistrū Frācisū Maceratā ordinis minorū.
Liber Primus.

Valiter Antiochus qui cum Ptolomæo sexto in syria bellum gerebat supera
uit ciuitatem munitissimam: templa spoliat occidit omnes ex optimatibus
deinde superato Bachide p̃posito p̃sidiis antiochi p̃ Mathathia: & occiso exa
ctisq; ducibus Antiochi ex finibus iudeę & mortuo antiocho: filius odii Antiochus no
mine congregatis militibus iudeam iterū inuadit & superato Iuda primo natu ex filiis
Mathathie & interfectis multis ex iudeis Hierosolymam est profectus: & ibi relictis
p̃sidiis: in syriam reliquos milites ad hyemandum traducit.

Cap. i.

Post discessum antiochi: Iuda cū ducibus eius cōgredit̃ & tādē sup̃at̃ & moriē. ca. ii.

Ionata frater Iudæ reconciliatur Antiocho: sed insidiis Antiochi capitur: & iratus
Antiochus quia a Symone fratre Ionathę fuisset superatus Ionatham interfecit. cap. iii.

Symon frater Ionathę iterum gerit bellum cum Antiocho quo superato ob hoc pon
tifex creatur: sed insidiis Ptolomei generi sui captus moritur: capta coniuge cum duo
bus filiis Symonis Hyrcanus tertius filius honorem patris defendens diu cum Ptolomæo
bellum gessit & ob misericordiam matris: & fratrum tantum distulit ut annus fe
riatus ueniret: quo licebat dimitti bellum.

cap. iiii.

Antiochus iterum iratus propter ea quę passus est a Symone irruit in iudæam con
tra Ioannem dictum Hyrcanum quem trecentis talentis placauit.

cap. v.

Ioannes dictus Hyrcanus inuentō tempore uindictę quia Antiochus bellum gere
bat contra medos: perrexit contra ciuitates Antiochi & multas occupauit.

cap. vi.

Gentiles ob inuidiam in ioannem coeperunt agere seditionem q̃ tandē deuicti sunt:
& ipse rebus administratis p̃ triginta tres annos moriē relinquēs filios post se hic prin
ceps pontifex & propheta fuit: p̃dixit filios duos maiores non regnatos.

cap. vii.

Aristobolus succedit in regnum patri: cōtendit cum matre quia eam dominam rerū
reliquerat ioannes: ipsam fame necauit deceptus uerbis matris sue fratrem Antigoniū
interficere fecit: hoc audito tanto merore confectus ut tandem moreretur.

cap. viii.

Alexander frater Aristoboli rex cōstituit: occidit fratrem pugnat cū Ptolomæo: occu
pat bōa Theodori a quo oīa recuperant̃: & fere decē milia iudeorū interficiunt: multas

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

bus implicata. hos quod priores occidit. Deinde omnes simul pecuniarum copiis eximios tria simul milia trucidauit. Et hec secure facere arbitrabatur: quod eorum patrimonium redditibus Caesaris sociabat. Ne uero uel alibi degentium quisque iudeorum eius iniustitiam confutaret, et longius mendacium propagauit: ac Ionathem nonnullisque aliis qui comprehensi fuerant persuadet nouarum rerum accusationem uiris inferre probatissimis iudeorum apud Alexandria Romanorum degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt: unus erat Iosippus qui haec scripsit. Non tamen Catullo factio: ita ut sperauerat: cessit. Nam Romam quidem Ionathem: ceterosque uinctos ducere sine arbitratu esse quaestionis apud se: ac per illam conflatam caluniam. Vespasianus autem rem suspicatus ueritatem requirebat cognitione non iure hominibus accusationem illam: illos quidem Titi studio criminibus soluit: merito uero poenam in Ionathem statuit. Prius enim uerberatus exultus est. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem principum obligit ne quid amplius repraesensibile experiretur. Non multo autem post multiplici morbo & insanabili correptus acerbissime liberatus est: non corporis tantum cruciatum sustinens: sed erat ei maior animi morbus & grauior. Terroribus enim expauescebat: & crebro uidebat sibi instantes umbras eorum quos peremerat & clamitabat. Cumque se tenere non posset exiliebat stratis tanquam tormētis sibi & flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiente malo totisque defluentibus ac intestinis exhaustis: ita est mortuus: nulla re alia minus diuinam prouidentiam factus iudicio quam quod nequissimos ulciscatur. FINIS.

Hic nobis est finis historiae: quam promissimus nos cum ueritate tradituros cognoscere cupientibus quemadmodum hoc bellum romanis ita gestum est cum iudeis: & qualiter sit quidem expositum lectoris ut dicant relinquant. De ueritate autem confidenter dicere non pigebit quod eam solam per omnia quae scripsi habuerim coniecturam.

Flauii Ioseppi de Bello Iudaico Liber Septimus & Ultimus explicitus est.

Ioseppi Flauii Mathathiae filii hebraei genere sacerdotis ex hierosolymis de antiquitate iudeorum contra Appionem grammaticum alexandrinum Liber Primus.

Vfficiet ut arbitror: & per libros antiquitatum opulentissime uirorum Epaphrodite legentibus eos, aperui de nostro genere iudeorum: quia & uetustissimum est: & primam conscientiam propriam habuit. Quinque milia enim annorum numerum historiam continentem ex nostris sacris libris graeco sermone conscripsi. Quoniam uero multos uideo respicientes blasphemiam quorundam insane prolatam: & ea quae a me de antiquitate conscripta sunt non credentes: putantes mendacium nostrum sit genus: eo quod nulla memoria apud graecorum nobiles Historiographos digni sunt habiti nostri maiores, pro omnibus his arbitratus sum oportere me breuiter haec dicta conscribere: & derogantium quidem uesanum spontaneumque increpare mendacium: aliorum uero ignorantiam pariter emendare: uniuersosque de nostra antiquitate: quae scilicet ueritatem amplectuntur edocere. Ut autem in meis dictis testibus eis: quae de omni antiquitate apud graecos fide digni sunt iudicandi: eos autem qui blasphemie de nobis atque fallaciter conscribere aliqua per semetipsos coniecta indubitanter ostendat. Conabor et causas exponere: propter quas non multi in graecis historiis gentis nostrae fecere memoriam: nec non & eos qui de nobis nequaquam scribere uoluerunt nescientibus aut nescire simulantibus indicabo. Primitus itaque satis admiror eos: qui existimant oportere de rebus antiquis graecis tantummodo fide ha-

*Historia quinquagesima An
ex qua conscripsit Ioseppus*

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

bere: & ab eis cōsulendā esse ueritatis integritatē. Nobis autē & aliis hominibus nō esse credendum. Sed ego oīa in his contraria uideo contigisse. Quapropter decet nō uarias opiniones inspicere: sed ex ipsis rebus iusticiam ponderare. Oīa siquē grācorū noua: & uerius ut ita dicam, nuper facta cognoui. Et hęc est fabrica ciuitatū: & ad inuentiones artū conscriptōesq; legū cunctarūq; rerū iunior apud eos est historiē diligentia conscribēda. Apud egyptios atq; Chaldeos & phœnicas (desino enī nos illis cōnumerare sicut ipsi fatent) res gestæ antiquissimā & pmanentē habent memoriē traditionē. Nā & locis oēs inhabitant quæ nequaquā aeris corruptioni subiaceant: & multā pudentiam habuere: ut nihil horū q̄ apud eos agunt, sine memoria linqueret: sed in publicis cōscriptiōnibus semper a uiris sapientissimis dicerent. Grācorū uero regionē innumeræ corruptiones inuasere: rerū memoriā delentes. Qui autē nouas constituentes conuersatiōes oīum se præesse credidere, sciant quia ēt sero & uix naturā potuere agnoscere litterarū. Nā antiquissimū earū usum habuisse creduntur a phœnicibus: & a Cadmo se didicisse gloriant. Sed neq; illo tpe poterit aliquis demonstrare seruata conscriptionē: neq; in tēplis: neq; in publicis anathematibus: quando ēt de troianis rebus ubi tot annis militatū est, postea multa q̄stio atq; contentio facta est: utrum litteris usi sunt. Et magis ueritas obtinuit eo q; usus modernarum litterarum illis fuisset incognitus. Constat autem, quoniam apud grēcos nulla inuenit absolute conscriptio poemate Homeri uetustior: & hunc etiam post bella troiana fuisse manifestum est. Et ante neq; huic litteris suum poema reliquisse: sed cantibus memoria reseruatum: postea fuisse compositum & propterea multā in eo conspexi dissonantiam. Qui autem historias apud eos conscribere tentauere. i. hī qui circa Cadmum milesum & Acusilaus argiuus: & post hunc quicūq; alii fuisse referuntur, paululum tempus perficam apud hellanicū militiam præcellere. Sed eos etiam qui de celestibus & diuinis primitus apud grēcos philosophati. i. Pherecidem Syrum & Pythagoram & Thaletem omnes concorditer consentiunt, Aegyptiorum & Chaldeorū fuisse discipulos: & breuiter conscripsisse q̄ a grācis omnium antiquissima iudicantur: ita ut uix ea credant ab illis fuisse conscripta. Quomodo ergo non est irrationabile: ut tali facta uegetentur grāci tanq̄ soli sciant uetera: & ueritatē eorum sub scrupulositate de antiquis non ab ipsis conscriptoribus facillime discant: quia neq; firmiter scientes aliquid conscribere: sed q; unusquisq; opinatus est hoc studuit explanare. Vnde etiam libris suis alterutros arguunt: & ualde contraria ex rebus eisdem non piget edicere. Sed ego uidebor me potioribus esse superfluum si explanare uoluerō: quantis qdē locis Hellanicus ab Agesilao de genealogiis discrepat: & in quātis Herodotū corrigit Acusilaus. Aut quomodo Ephorus qdē Hellanicū in plurimis ostēdit esse mendacē. Ephorū uero timeus: Timeū q̄ post illū fuisse. Herodotū uero cuncti: sed neq; de singulis cū Antiocho & Philisto aut Callia timeus cōcordare dignatus ē. Neq; rursus de atticis hī q̄ Attidas cōscripserūt: aut de argolicis: q̄ de argis historiam ptuleret alterutros cōsecuti sunt. Et qd oportet dicere de ciuitatibus breuibsq; rebus: qn̄ de militiā pfica: & his q̄ i ea sunt gesta: tantū uiri pbatissimi discordasse noscūt. In multis atq; ēt thucydides tanq̄ fallax accusat: licet scrupulosissimā secūdū se historiā conscripsisse uideatur. Causę uero huius dissonantię multæ forsan & alię querere uolentibus apparebunt. Ego uero duabus quas dicturus sum maximam huius summam diuersitatis ascribo. Et quidem primum dico eam quæ mihi prior esse uidetur. Id est eo quod ab initio non fuerit studiū apud grēcos publicas de his quę semper agunt pferre cōscriptiōnes. Hoc etenim p̄cipue & errorem & potestatem meritiendi posteris uetus aliquid uolentibus scriptitare concessit. Non enim solummodo apud alios grēcos publica cōscri-

ptio est neglecta. Sed neq; apud ipsos Athenienses quos terrigenas esse dicunt: discipli-
naq; cultores aliquid, huiusmodi reperit. Sed publicarum litterarum antiquissimas esse di-
cunt leges: quæ a Dracone eis ex phœnicibus sunt conscriptæ ante modicum tempus tyran-
nidis Pisistrati. De arcadibus aut in antiquitate gloriantibus quod oportet dici: Vix. n. isti &
postea litteris eruditi sunt. Cum ergo conscriptio nulla proponeret quæ & discere uolentibus
edoceret: & mentientes argueret, multa inter alterutros conscriptores discordia generata
est. Quoniam quod ad scribendum se præparabant, non studium ueritatis exhibuerunt. Licet hæc præ-
missio semper habeat in promptu: sed uerborum magis habere plationem maximam. Et quæ ad
modum laudari se in hoc super alios æstimarent: ad hoc potius semetipsos aptabant. Aliq-
ui uero ad fabulas sunt conuersi. Aliqui autem ad gratiam aut ciuitates laudantes: aut reges.
Alii semetipsos ad accusandas causas aut conscriptores tradidere. In hoc se forte probabiles
æstimantes & omnino hoc agentes quod historiarum nimis aduersum est. Verè siquidem historiarum
indiciu est: si eisdem rebus omnes eadem dicant atque conscribant. Hi uero cum quidam aliter conscri-
berent quam alii, tunc se putabant omnium ueraciores ostendi. Quapropter eas quod uerborum &
caliditatis eorum credere nos gratias oportet. Non autem de antiqua historia ueritate & maxi-
me de rebus propriæ uniuscuiusque puritate. Quoniam uero apud Aegyptios & Babylonios
ex longissimis olim temporibus circa conscriptiones diligentia fuit: quando sacerdotibus
erat iniunctum & circa eas ipsi philosophabantur. Chaldei uero apud Babylonios: & quæ præ-
cipue grecis immixti usi sunt phœniciis litteris circa dispensationes uitæ: & omnium ope-
rum traditionem. Dum consentiant omnes tacendum hoc puto. De nostris uero progenitoribus quia
eandem quam prædicti habuerunt in conscriptionibus sollicitudinem desino dicere: etiam po-
tiorē pontificibus & prophetis hoc impræcantes. Et quæ usque ad nostra tempora cum multa
integritate seruatum est: si oportet audentius etiam seruabitur, conabor breuiter edocere:
non enim solummodo ab initio probatissimos uiros & inde placatione præparatos ad hæc
exercenda constituerunt. Sed quatenus etiam genus sacerdotum sine permixtione purumque
consisteret prouiderunt. Oportet enim eum qui sacerdotium habiturus est ex eiusdem ge-
tis nasci muliere: & neque ad pecunias & neque ad honores inspicere. Et de hoc per antiquam
lineam & multis testibus approbare. Quod scilicet agimus non solum in ipsa iudæa: sed
ubicunque nostri generis constitutio reperitur: etiam ibi integritas ista seruatur circa nu-
ptias sacerdotum: hoc est in ægypto & Babylonia & quocunque terrarum orbe quilibet
de sacerdotum genere sunt dispersi. Mittunt enim in hierosolymam conscribentes a pa-
tre nomen nupte: & antiquorum progenitorum quicumque huius rei testimonia præbue-
re. Si autem bella proueniant sicut iam crebro factum est: dum Antiochus epiphanes
ad nostram uenisset regionem & Pompeius magnus: & Quintilius uarus: & præcipue
nostris gesta temporibus, tunc hi qui de sacerdotibus supersunt, ex antiquis litteris iter-
um noua conficiunt & probant mulieres quæ relinquuntur. Non enim ad captiuas acce-
dunt alicuius generum consortia formidantes. Indiciu uero integritatis hoc maximum est:
quæ pontifices apud nos a duobus milibus annis denominati filii a patre conscripti sunt.
His autem qui prædicti sunt si quod præuaricentur interdicitur: ne uel ad altare accedant: uel alia
sanctificatione fungantur. Recte siquidem potius autem necessarie: cum neque conscribendi pote-
stas omnibus data: neque alia sit in discretione discordia: Sed solummodo prophetis antiquissima quæ-
dam & ueterrima secundum inspirationem facta a deo cognoscentibus: Alia uero secundum
se sicuti sunt fari palam conscribentibus infiniti libri non sunt apud nos discordantes & sibi
met repugnantes: sed solummodo duo & .xx. libri habentes temporis totius conscriptionem: quo-
rum iuste fides admittitur. Horum ergo quinque quod sunt Moiseos quæ natiuitates continent:
& humanæ generationis traditionem habent usque ad eius mortem. Hoc tempus de tribus

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

milibus annis paululū minus est. A morte uero Moiseos usq; ad Artaxerxē psar; regē q
 fuit post Xerxē, pphetā post Moisen: & q̄ secundū eos sunt gesta cōscripserunt in. xiii.
 libris. Reliqui uero. iiii. hymnos in dcū: & uitā humanā noscunt pignora cōtinere. Ab
 artaxerxe uero usq; ad nostrū tempus singula quidē conscripta non tñ priorī similī fide
 sunt habita eo quod non fuerit certa successio pphetarū. Palā nāq; est ipsis opibus quē
 admodū nos propriis litteris credimus: tanto nāq; sēculo iā prēterito neq; adiuere q̄q;
 aliq; nec auferre nec transformare prēsumpsit. Omnibus enim insertum est mox ex pñ
 ma generatione iudeis hec diuina dogmata nominare: & in his utiq; pmanere. Et ppte
 rea si oporteat mori libenter. Iā itaq; multi captiuorū frequenter tormentis affecti sunt:
 & mortes uarias in theatris sustinuerunt: ne ullū uerbū contra leges admitterent aut con
 scriptiones habitas uiolarent. Qui grēcor; aliquid tale ppeffus est: quando neq; fortū
 tā sustinere lationē uolūt: licet omnia apud eos scripta destruant. Verba enim hęc esse
 putant secundū conscribentiū uoluntates exposita. Et hoc iuste etiā de antiquis sapiunt
 quonīā aliquos nunc quoq; uident psumentes de his rebus conscribere quibus neq; ipsi
 interfuerunt: neq; credere scientibus acquiescunt. Deniq; de bello quod apud nos contigit
 nup: qdā hīstorias cōscribentes ediderunt. Dū neq; ad ea loca uenerint: neq; in pximo
 rerum gestarum fuerit. Sed ex auditu quēdam pauca componentes impudenter semet
 ipsos uident hīstorię nomine iactitare. Ego uero & ex oī bello: & quē ibi particulariter
 gesta sunt uerā descriptionē feci: dū ipse rebus omnibus interfuerim. Dux etenim apud
 nos galileor; eram: donec fuit defendendi facultas. Contigit aut ut caperer a romanis:
 & habentes me Vespasianus & Titus in custodia uniuersa sēp inspicere faciebāt: pri
 mo qdē uinctus: postea uero solutus cū Tito ab alexādria ppter obsessionē Hierosoly
 mor; directus sum. Eo tempore nihil est gestum quod meam potuisset latere noticiā.
 Nam uidens romanor; exercitū uniuersa sub diligentia describebā. Et ea q̄ nuntiabant
 ab his q̄ semetipsos tradebant: ego solus integrius intelligens disponebā. Deinde romę
 tempus uacationis habēs: oīum iā negotio pparato usus aliquibus cooperantibus mihi
 ppter eloquentiā grēcā rerū eruditionē exhibui. Tantaq; mihi securitas affuit ueritatis
 ut primos omnium imperatores belli Vespasianū & Titū testes non expauescerē. Pri
 mū nāq; illis obruli libros: & post illos multis qdem romanorum qui bellis interfuerunt.
 plurimis uero nostror; eos ēt uenundauī: qui grēca sapientia uidebant imbuti: quorum
 est Iulius Archelaus. Herodes honestissimus & ipse admirabilis rex Agrippa. Isti siqui
 dem uniuersi testimonium perhibuere: q̄a ueritatē diligens excolui: nō reprimens foris
 tan aut tacens: si quid gestor; pignorantiā aut p gratiā cōmutauī: aut ptermisi. Qui
 dā uero prauī hoies derogare meę hīstorię sunt conati tanq̄ in scholis adolescentiū ppo
 sitū exercētes: & accusatiōis ispiratę atq; detractiōis faciētes opus: cū oporteat illud sci
 ri: q̄a quod cōuenit promittentē aliis rerū ueraciū traditionē, ipsum prius hęc nosse cer
 tissime: aut rebus gestis adherēdo: aut ab sciētibus consulendo. Quod ego p̄cipue circa
 utrūq; me credo fecisse negociū. Antiquitatis nanq; libros sicuti dixi ex uoluminibus sa
 cris interpretatus sum: cū eī sem genere sacerdos: & participare illarū sapientiā litterarū.
 Hīstoriā uero Belli conscripsi multa: quidē actionum ipse operator: plurimorū ue
 ro inspector existens: & omnino eorum quę dicta uel gesta sunt nihil ignorans. Quo
 modo ergo nō procaces quilibet existimabit eos: qui aduersum me nituntur de ueritate
 cōtendere? Qui licet imperatorum cōmenta legisse dicuntur: non tamē nostrorū repu
 gnantium rebus interfuerunt. De rebus itaq; necessariā feci descriptionē significare uolēs
 facultatem eorum qui hīstoriā scribere compromittunt. Et sufficienter sicuti reor pa
 lam faciunt: quia conscriptio reor; apud Barbaros potius solēnior q̄ apud grēcos ē. Vos

Io paululū prīmītus disputare aduersus eos q cōtendūt nouellā esse nostrā cōuersationē eo q nihil de nobis: ut aiunt illi: dictū sit a cōscriptoribus grēcis. Deinde testimonia antiquitatis ex aliorū litteris exhibebo: & eos q nostro blasphemant generi: nulla ipsi ratione blasphemare monstrabo. Nos igit neq regionē maritimā habitamus: neq mercimoniis cōgaudemus: neq p hoc alterutris peregrinatiōibus fatigamur. Sed qdē nostrę ciuitates procul a mari positę regionēq uberrimā possidētes. In ea assidue laboramus p̄cipue circa filiorū nutrimenta studentes legūq custodiam & traditionē pietatis totius opus uitę necessariū iudicamus. Cū adsit igit his quę p̄dicta sunt conuersationi nostrę ēt uita remotior, nihil fuit i antiquis tēporibus quod faceret nobis permixtionē grācorū sicut Aegyptiis mercimonia quę ab eis reiciunt: & ad eos rursus introducūt. Et iterū habitatoribus phoenicię maritimę studentibus circa cōtractus atq; negocia amore pecunię requisita: Sed neq; circa latrocinia sicut qdā alii uacauerē: aut amplius habere cōcupiscentes patres nostri ad bella cōuersi sunt licet regio nostra multa milia uiroꝝ fortū possideret. Phoenices ergo ppter negocia ad Grācorū puinciā nauigantes repente sunt agniti: & p illos ægyptii & oēs a qbus ad grācos honorē deuehebāt īmeula maria p̄scindentes. Medi uero postea atq; persę palā in asia regnauerunt: & usq; ad alterā ep̄s p̄s militauerunt. Thraces aut ppter uicinitatē i Scythiā ab his q pontū nauigant cogniti sunt: & oīno uniuersa iuxta marc: uel orientale uel hesperū habitantes aliquid cōscribere uolentibus cogniti facti sunt. q uero supius habitabant: & pcul a mari multis sunt tēporibus ignorati. Et hoc apparet ēt circa Europā cōrigisse: quando de romanorū ciuitate tam longo tpe adepta potestate tātasq; causas belli cōficiēte. Neq; herodotus neq; Thucydides: nec ullus q fuit cū istis fecit aliquam mentionē: Sed sero tadē & uix ad grācos potuit eorū. De galathis enim & hyberis sic ignorauere hi q putantur subtilissimi cōscriptores: quorū est ephorus: ut unam ciuitatem esse arbitrantur hyberas. Qui tantā partem hesperię terrę noscunt iuhabitare. Et neq; mores eorū q fiunt apud eos uel q dicuntur tanq sic utentibus referre p̄sumunt. Causa uero ignorantię ueritatis est: eo q; procul abessent. Vt aut falsa cōscriberent: eorū uellent uideri aliquid amplius ab aliis retulisse. Quō ergo mirari decet si neq; nostra gens plurimis erat certa: neq; ad scribendū de se aliquam dedit occasionem: & ita constituta procul a mari & ita conuersi deliberans. Pone igit nos argumento uti uelle grācorū: quia non est genus eorum antiquū, eo q; neq; in nostris uoluminibus de eis sit aliquid dictū. Nō ne omnino deridebūt causas huiusmodi a me probatas: & testes uicinę regionis adducunt antiquitatis suę. Igit ego hoc conabor efficere. Aegyptiis & phoenicibus p̄cipue testibus utar: cū nullus eorū potuerit tanq falsum accusare testimoniū. Et uident maxime circa nos inimici in cōi qdē oēs ægyptii & phoenicum uero Tyrii: De chaldeis aut nequaquā hoc dicere potero: quoniā & generis nostri principes cōstituti sunt: & ppter cognatōem in cōscriptionibus suis meminere iudæorū. Cū uero fidē de his p̄buero: & blasphemias falsas ostēdero: tunc etiam Græcorum cōscriptores memorabo: qui iudæorum fecere memoriam: ut neq; huiusmodi occasio relinquatur in iudęis nobis faciēde cōtentionis. Inchoabo autem prīmītus a litteris Aegyptiorum quas non arbitrantur cōmendare quę nostra sūt. Manethon itaq; genere uir Aegyptiorum gręca disciplina participatus sicut palam est (scripsit enim uoce helladica) paternę religionis historiam ex sacris sicut ait ipse interpretatus libris frequenter arguit Herodotum in Aegyptiā is ignorantie mentitū. Ipse quidē Manethon in secūdo Aegyptiacorū hęc de nobis scripsit. Ponam uero etiam sermonē eius tanq testimoniū iure prolatum honorabile nomē sub hoc: nescio quomodo deus inspirauit: & p̄ter sp̄e ex partibus orientalibus homines genere

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

ignobiles adepta fiducia in puicia castrametati sunt. Et facile ac sine bello ea poteterq coeperunt: & principes eius alligantes: de cetero ciuitates crudeliter incendere: & deorum templa uertere. Circa oēs uero puinciales inimicissime usi sunt alios qdē pimentes: aliorū uero & filios & coniuges ad seruitia redigentes: nouissime uero & unū regē ex se fecere: cui nomen erat ualitis: Hic in mensidē ueniens superiorē inferioremq; prouinciā diuidens castra in opportunis relinquens locis. Maxime ē partes muniuit orientales prospiciens: quoniā assyrū aliquanto plus ualētes erāt desideraturi regnū eū inuadere. Inuenies aut in Nomoto suati ciuitatē opportunissimā positā qdē ad orientē Bulasti- tis fluminis: appellabat a quadā antiqua theologia euaris. Hanc fabricatus est & muris maximis cōmuniuit: collocans ibi multitudinē armatorū usq; ad ducenta quadraginta milia uiroꝝ eā custodientiū. Hic autē messis tpe ueniebat tā ut frumenta meteret & mercedes exolueret: quā ut armatos p terrore extraneoz; diligenter excitaret. Qui cum regnasset decemnouē annis uita priuatus est. Post hunc autem regnauit alter quattuor & .xl. annis Beon nomine. Post quē alter apachas sex & .xxx. annis & mensibus septē. Deinde & apolis unū & sexagita: & Samnas quinquaginta & mēse uno. Post aut omnes Ales nouem & .xl. & mensibus duobus. Ex isti qdē sex apud eos fuere primī reges debellantes semp & maxime Aegypti radicē amputare cupientes. Vocabat autē oē genus eorū Sefos: hoc ē reges pastores. Se enim secūdū sermonē sacratū linguarū regē significat. Sos uero pastore siue pastores secundum sermonē cōmunis eloquiū: & tantum compositum inuenitur. Hyesos quidam uero dicunt eos Arabas esse. In aliis autem exemplaribus non reges significari comperi per appellationem Hyesed e diuerso captiuos declarari neq; pastores. Hye enim rursus egyptiaca lingua: & hac quando pingui sono profertur captiuos apertos significat: & hoc potius uerisimile mihi uidetur: & historiarū antiquarū conueniens. Hos ergo quos prēdiximus reges: & eos qui pastores uocabantur: & qui ex eis fuere obtinuisse Aegyptū ait annis .xi. & quingentis. Post hēc aut regū thebaidis & alterius Aegypti factum dicit super pastores inuasionē & bellū maximum & longauū eis illatū. Sub rege uero cui nomē erat Aliis fragmutos uictos dicit pastores: & alterā quidē uniuersam Aegyptū pdidisse. Inclusos aut in locū habentem mensurā terræ uulnarū undecim miliū. Cui loco nomen est Auarim: Hunc Manethon dicit oēm maximo muro atq; robustissimo circumdedisse pastores: quatenus & oēm possessionē munitam haberēt simul & pdam suā. Filiū uero aliis fragmathoseos thumnosim dicit. Conatū qdē eos p obfessionē capere & fortiter cū quadringētis .lxxx. milibus armatorū in eorū muris excubuisse. Cū uero obfessionē desperasset: pacta cū eis fecisse ut aegyptū relinquentes quo uellent innoxii oēs abirent. Illos uero his pmissionibus ipetratis cum oī domo & possessionibus non minus ducēta .xl. milia numero ex egypto p desertum in Syriā iter egisse & metuentes assyriorum potentia: tunc enim illi Asiam obtinebant in terra quę nunc iudæa uocatur ciuitatē ædificasse: quæ tantis millibus hominū sufficere potuisset: eaq; hierosolymā uocitasse. In alio uero quodā libro Aegyptiacorū Manethon hanc ipsam gentē. i. qui uocabantur pastores in sacris suorū libris captiuos ascriptos rectissime dixit. Nā antiqs pgenitoribus nostris pascere mos erat: & pascuale habētes uitam uocabant ita pastores. Sed & captiui nō irrationabiliter ab aegyptiis sunt: quoniā pgenitor noster ioseph dixit ad regem aegyptiorū se eē captiuū: & fratres in aegypti postērius euocauit rege præcipiente. Sed de his quidē in aliis examinationē subtilius faciemus. Nunc aut huius antiquitatis pducā testes egyptios rursusq; quomodo se habeant uerba manethonis circa ordinem temporum aperte describā sic enim ait. Postq egressus est ex egypto populus pastorū ad hierosolymā: expulsor eorum rex

themusis regnauit post hæc annis. xxy. & mēfibus. iiii. & defunctus ē. Assumpsit regnū filius Chrebron ānis. xiii. huius aut Amenosis annis. xxi. & mēfibus. ix. Misris aut. xii. & mensibus nouē. Misranthus. xxy. & mensibus. x. Et musis aut nouem & mensibus octo. Amenosis uero. xxx. & mensibus. x. Orus uero. xxx. sex & mēfibus quinq. huius aut filia Acenchies. xii. & mense uno. Rathotis uero frater nouē. Acencheridis aut. xii. menses. iiii. Armes uero. iiii. & mense uno. Armesis aut unū & menses. iiii. Armesismianus uero sexaginta sex & mēses. ii. Amenosis. xix. & menses sex. Sedhosis aut equestre & nauale uirtutē habens fratrē quidē Armen procuratorē ægypti constituit: & oēm ei aliā regalē contulit potestātē: tantūmō aut diademate uti phibuit: & ne reginā matrē filiorū opprimeret imperauit: & ut abstineret et ab aliis regalibus cōcubinis. Ipse uero ad cyprū & phoenicē & rursus contra Assyrios atq; medos castrametatus uniuersos qdē alios ferro alios sine bello terrore magno uirtutis sibimet subiugauit. His uero felicitatibus eleuatus confidentius incedebat: oriētales urbes ac puīcias subuertendo: multoq; tpe pcedente Armes qui in Aegypto fuerat derelictus omnia cōtraria quæ eū frater agere monuerat, sine timore faciebat. Nā & reginā uiolenter abiecit: & aliis cōcubinis sine parcitate iugiter miscebat: suauisq; ab amicis utebat & diademate: & rebellabat fratri. Is uero q constitutus erat sup sacra Aegyptia scribens librū Sedhosli direxit: & cuncta significans: & quia rebellaret ei suus frater Armes. Qui repente ad Pelusium destinauit: & pprium tenuit regnum. Prouincia uero uocata est ex eius noīe Aegyptus Dicit enim qæ cethos Aegyptus uocabat. Armes autem frater eius Danaus. Hæc equidem Manethon. Palā uero est ex predictis annis tempore computato: quia hi qui uocabantur pastores idest nostri progenitores ex ægypto liberati: ante tres: & nonaginta atq; trecentos annos hanc puīciā inhabitauere quā Danaus ad argos accederet: licet hūc antiquissimum Argiui esse cōfidant. Duas igit res Manethon maximas pro nobis Aegyptiis litteris protelatus est: primā qdē qæ aliūde ad ægyptū: Deinde gressus eorū exinde ita temporibus antiquissimum: ut pene mille annis bellū præcedat illiacum. In his autem in quibus Manethon non ægypti litteris: sed sicut ipse cōfessus est ex fabulis quorundā sine nomīne quodam adiecto, postea particulariter hæc redarguā ostendens ea sine uerisimilitudine esse mendacia. Sed uolo ab istis rursus migrare ad ea quæ apud phoenicas de nostro genere conscripta: & eorum testimonio declarata sunt. Itaq; apud Tyrios multorum annorum publicæ litteræ: & conscriptiones diligentissime custoditæ ex his quæ apud eos facta & inuicem gesta noscuntur: quæ tamen memoria digna sunt. Inter hæc ergo conscriptum est: quia in hierosolymis edificatum est templum a Solomone rege ante annos pene. c. xlii. & menses octo quā Tyrii carthaginē charcedonā fabricauere. Descripta uero est apud illos constructio templi nostri. Ironius enī Tyriorū rex amicus erat regis nostri Solomonis paternis amicitiiis ei deuinctus. Is ergo munificentia suā exhibens ad claritatē fabricæ præbuit Solomoni auri qdem. xx. & centū talēta. Incidensq; pulcherrimā siluā in monte q Libanus nūcupat ad cameram destinauit ei. Quē redonauit quidē Solomō aliis quidem multis rebus sed etiā terra Galileæ regiōis quæ Zabulon uocat. Præcipue autem eos ad amicitias sapientiæ concupiscentia conuocauit. propositiones enī soluendas alterutris dirigebant: & melior in his solomō erat: & in aliis sapientior apparebat. Hactenus uero seruatur apud tyrios epistolæ multæ quas illi scribere ad inuicem: pro qua re liber est a me compositus litterarū a tyriis directarum undē et testē pducam dionem: quia apud phoenicū historias integerrime approbatus est. Igit in phoenicis historicis hoc modo scribit. Abibalo moriente filius eius ironius regnauit. Hic partis orientalis ciuitates ampliauit & urbem potiore fecit & olympii io

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

uis templū destruens terræ corquans locū medium mœnibus urbīs adiunxit: & aureis anathematibus exornauit. Ascendens autē in lybanū filuas incidit ad templorum edificatiōem. Regem uero hierosolymorū solomonem misisse dicunt ad ironium quādam enigmata: & poposcisse ab eo solutionē adiciens: ut qui non posset discernere pecuniā soluenti persolueret. Confessusq; ironius non se posse psoluerē ppositas q̄stiones multis p expensis faciendis pecuniis cōdemnatū. Deinde Abdemonū quendā uirū tyriū ppositas soluisse q̄stiones: ipsumq; alias pposuisse: quas si non solueret solomon multas rursus pecunias ironio regi cōferret. Dyon igit̃ hoc modo de p̄dictis testimoniū phibuit nobis. Sed post hunc pducā quoq; Menandrū Ephesiū. Is enī singulorū regū actus conscripsit apud grēcos & Barbaros studēs ex puincialibus uniuscuiusq; loci litteris hīstoriæ ueritatem pandere. Scribens enim de his q̄ in Tyro regnauere: & deinde ueniens ad ironiū Regē sic ait. Moriente uero Abibalo successit in eius regno filius eius Ironius q̄ uixit annis. xxxiiii. hic statuit locū ualde latissimū aureāq; columnā iouis in tēplo repositū: & ad siluā lignorū pficiscens abscidit de monte q̄ Libanus appellat̃ ligna cedrina ad tegmina faciendā tēplorū. Defouensq; antiquiora templa sanū ædificauit Hercules. Fecit erectiorē mense peritiō: castraq; mouit aduersus Tyticeos minime tributa reddentes. Quos ēt subdēs sibimet denuo remeauit. Sub hoc fuit Abdemonus puer iuuenis q̄ semp parabolas superabat: quas solomon Hierosolymorū rex destinabat: supputat̃ uero tps ab hoc rege usq; ad cōstructionē carchedōis hoc mō. Moriente ironio successit in eius regno Balbazerus filius. Qui cū uixisset annis quadraginta tribus septē regnauit annis. Post hūc Abdatratus filius cū uixisset annis. xx. regnauit nouē: hūc filiū nutricis eius. iiii. perire. Quorū senior Metufastatus filius leastrati regnauit. Qui cum uixisset annis. xliiii. regnauit annis. xii. Post hūc frater eius Astarimus: & hic uiuēs annis. iiii. & .i. regnauit annis nouē: & peremptus est a fratre pellethe: q̄ suscipiens regnū mensibus iperauit octo: cū uixisset annis. i. Hunc peremit Tythobalus Astarte sacerdosq; cū uixisset annis q̄draginta octo: regnauit annis. xxxii. huic successit badezodus filius. Qui cū uixisset annis quadraginta quinq; regnauit sex. Huic successor factus est Mertinus filius: q̄ cū uixisset triginta duobus nouē regnauit ānis. Huic successor fuit Pigmaliō: q̄ annos egit in sua uita quinquaginta sex ex q̄bus. xl. tenuit principatū. Huius regni anno septimo soror Dido in Libya ciuitatē edificauit Carchedonē. Colligit̃ ēt tps a regno ironiū usq; ad edificatiōē carchedonis annorū centū quinquaginta quinq; & mēsum octo. Quum uero duodecimo anno huius regni in Hierosolymis ædificatum est templum. Fit ab ædificatione templi usq; ad cōstructionē carchedonis tps annorum. C. xliiii. mensium octo. Testimonio siq̄dē phoenicū qd̄ amplius oportet apponit̃. Cernitur ipsa ueritas fortiter approbata & multo clarius apparet: quoniā p̄cedit cōstructionē tēpli progenitorū nostrorū ad prouinciā hanc aduentus. Cū enim eam uniuersam bello tenuissent, tūc autem templū edificare cōperere: & hęc aperte ex litteris sacris ēt a me in antiquitate manifesta sunt. Nunc itaq; sunt dicenda ea q̄ apud chaldeos noscuntur esse cōscripta: & de nobis ad hīstoriā sunt delata. Quę multā habent concordia cū nostris uoluminibus ēt de aliis rebus. Testis autē horū est Berossus uir genere q̄dem chaldeus: notus autem eis q̄ doctrinē eruditioniq; cōgaudent. Quoniā de astronomiā & de chaldeorum philosophiā ipse græcas conscriptiones exposuit. Igitur Berossus antiquissimus secutus hīstoriās de facto diluuii: & hominum in ea corruptione sicuti mos est ita conscripsit. Simul & de arca in qua generis nostri princeps erutus est: deuecta scilicet ea in summitatē montiū Armeniorū. Deinde scribens eos qui ex hoc progeniti sunt & tempus eorū adiciens usq; ad Nabulassaz puenit Babyloniorū & chaldeorū regē: & huius

*Pigmaliō
Dido*

actiões exponēs ait. Quēadmodū misit ī egyptū ad nrām terrā filiū suū Nabuchodonosor cū mltā potētia: q̄ dū rebellātes eos iuēisset oēs suo subiecit īperio: & tēplū ī hierosolymis cōcremauit: cūctūq; generis nostri populū auferēs migravit ī Babylonē. Vnde ciuitatē cōtigīt desolari ānis. lxx. usq; ad cyrū regē Persarū. Dicit at̄ q̄a tenuerit Babylo nius Aegyptū: Syriā: Phoeniciā: Arabiā: uniuerfos priores chaldeoꝝ Babylonioꝝ reges actiōibus suis excellēs. Ipsa uero uerba q̄ Berofus ptulit hoc mō dicta necessario pferē da sunt. Audiēs at̄ pater eius Nobolassar: q̄a satrapa cōstitutus ī Aegypto & Syriā iseriore & Phoenicia rebellaret: cū nō ualeret iā ipse labores ferre tribuēs filio suo Nabuchodonosor etate ualenti partē quādā exercitus sup̄ eū misit. Nabuchodonosor at̄ cum Satrapa desertore cōgressus puinciā q̄ ab initio eoꝝ fuerat ad ppriū reuocauit īperiū. Eodē uero tpe cōtigīt patrē eius Nobolassar: cū agrotasset ī Babylonīa ciuitate defun gi q̄ regnauit ānis. xxi. Nabuchodonosor at̄ non post multū tps mortē patris agnoscēs & negocia aegyptiaca disponēs reliquā puinciā & captiuos iudaeoꝝ & Phoenicum atq; Syrioꝝ q̄ ī aegypto fuerāt cōmēdans q̄busdā amicis: ut cū magna uirtute & reliqua uti litate deueherent ad Babylonīā: ipse cū paucis aggressus p̄ desertū ī Babylonīā uenit reperiēs q; cūcta a Chaldeis dispēsari: seruātūq; regnum ab optimatibus eoꝝ, dominus factus totius paterni principatus: captiuis qdē adueniētibus pcepit habitacula ī oportu nissimis Babylonīa locis aedificari. Ipse uero de bellī manubiis tēplū bellī & reliqua lo ca mūificētissime nimis exornās: & antiquā ciuitatē & alterā extrīnsecus adiiciēs cogi tans quatenus nequa q̄ possent obsidētes fluuiū cōuertere: & ad ciuitatē accedere. Tres qdē interiori ciuitate per circuitū porticus: tres uero exteriori cōstituit. Quoꝝ alias ex co cto latere & bitumine: alias uero ex ipso latere fecit: & largissime muniēs ciuitatē: por tasq; diuina pulchritudine comēs supēdificauit paternis regalibus alia regalia celsitudi nē illoꝝ multo ualde pcedētia. Quoꝝ ornatū expōere ualde lōgissimum est. Verumtū sciendū qm̄ hēc maxima atq; superba ultra credulitatē rei sunt. Perfecta diebus qnq; & decē. In his ergo regalibus lapideas mūitiōes celsas aedificauit: & aspectū mōtibus simi lē reddēs: et ex arboribus uniuerfis plantatiōes exhibuit. Fecit quoq; hortū quod suspē sibile uocabat: eo q; eius desideraret hmoi q̄litatē nutritā ī mediē locis. Hēc itaq; retu lit de p̄dicto rege: & multa sup̄ hēc ī libro Chaldiacoꝝ: ī quo culpāt cōscriptores græ cos quasi una arbitratos a Semiramide Assyriā Babylonē aedificatā: & mira opera ab illa circa eā fuisse cōstructa falsē cōscripsisse dicēs & ipsam qdē chaldeoꝝ cōscriptionē fidedignā pudori existimādū est: qm̄ cū archiuis phoenicū cōcordare uident: q̄ ab Bero so conscripta sunt de rege Babylonioꝝ. Quoniā & Syriā & uniuerfam scenicē ille sub uertit. In his quoq; cōsonat & Philostratus ī historiis dū Tyriē meminit obsessiōis: & Magasthenis ī q̄rto indicoꝝ: ubi declarare cōtēdit p̄dictū regē Babylonioꝝ Hercu lē fortitudine & actū magnitudiue p̄cessisse. Dicit enī eū & maximā Lybiā partem & Hiberiā subuertisse. Quē uero de tēplo Hierosolymōꝝ relata sunt: q̄a & cōcrematum est pugnātibus Babiloniis: & coepit rursus aedificari Cyro tenēte Asye p̄cipatū, Ex di ctis Berofī declaramus. Sic enī ī tertio libro dicit Nabuchodonosor itaq; postea īchoa uit p̄dictū muꝝ incidēs ī languorē de uita migravit: cū regnasset annis tribus & q̄dra ginta. Huius regni dominus est effectus filiū eius Helmaradochus p̄pter iniquitates & luxurias passus īsidias a marito sororis suā Niriglissori pemptus est: cū duobus regnas set ānis. Quo defuncto sumēs regnū q̄ ei fecit īsidias Niriglissoris ānis regnauit qua tuor. Huius filiū Laborosardochus p̄cipatū qdē tenuit puer existēs mēsisbus nouē. Insidias uero passus eo q; nimis appareret maloꝝ eē morū ab amicis extinctus ē. Hoc itaq; p̄unte cōuenientēshi q̄ fecerāt īsidias illi cōiter regnū īposuere Nabonido cuidā

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

qui erat ex babylone ex eadē gēte. Sub hoc muri circa fluuiū babylonie ciuitatis ex la-
tere cocto & bitumine sunt ornatī. Cūq; regnū eius eēt in anno septimodecimo cōstitū-
tū: egressus Cyrus ex p̄side cū multa uirtute uniuersam asiā subuertēs ipetū fecit ad Ba-
byloniā urbē. Senties at Nabonidus inuasionē eius: & occurrēs cū exercitu suo: atq; cō-
gressus pugna uictus & cū paucis fugatus inclusus est in borsipensiū ciuitate. Cyrus at
Babyloniā cōprahēdēs & deliberās exteriores muros deponere ciuitatis: eo q; nimis ui-
deret munita: & esset ad capiendū ualde difficilis: reuersus ē ad borsipū nabonidē instā-
ter expugnaturus. Nabonide uero obsessiōē nō ualēte pferre: sed primitus supplicante
usus clementia cyri: & dans ei habitaculū in Carcamōe: expulit eū a Babylone. Naboni-
dus itaq; reliquū uitae tps in illa puincia cōuersatus est. Hac cōcordat cū nostris. Scri-
ptū nāq; in eis ē qā Nabuchodonosor octauodecimo regni sui anno tēplū nostrū ad de-
solationē usq; pduxit: & fuit exterminatū annis septē. Secūdo uero anno regni Cyri fun-
damētis depositis rursus secūdo regni darii anno pfectū est. His platis adiiciā et phoe-
nicū historias: nō enī p̄bationū abūdātia relinqnda est: est enim dinumeratio ī illis an-
noꝝ sic enim habent sub rege Thobalo: Nabuchodonosor obsedit Tyrū ānis tribus &
decē. Post hūc regnauit Bahal annis decē. post hūc iudices cōstituti sunt: & iudicauere
idē. Hac Nibalus nalbasei mēsis duobus. Chelbisaddei mēsis decē: Abalus pon-
tifex mēsis tribus. Mittinus & Gerastrarus abdilimi iudices ānis sex: iter quos regna-
uit Balatorus āno uno: quo moriēte mittētes euocauere Metalū ex babylone: & quat-
tuor regnauit ānis. Eo quoq; moriēte euocauere fratrem eius Ironiū: q; regnauit annis ui-
ginti. Sub hoc Cyrus p̄sarū habuit p̄tātē. Quapropter oē tps est ānoꝝ quinquaginta q̄t-
tuor & mēsiū triū. Septio siq; dē āno regni sui Nabuchodonosor coepit obsidere tyrum.
Quartodecimo autem anno regis Ironiī Cyrus persarum tenuit principatum. Cōsonat
igī q̄ de tēplo scripta sunt a chaldeis: ac tyriis cū litteris nostris. Manifestū uero & sine
cōtētiōe testimoniū est de p̄dicta nostri generis antiquitate & hī siq; dē q; nō ualde cōtēdūt
sufficere iudico q̄ p̄missa sunt. Oportet aut nō credentibus barbaricis conscriptioni-
bus: sed solis gr̄cis fidē habēdā eē dicentibus, adhuc multos exhibere testes et gr̄cos
sciētes nostrū genus: & opportuno tpe eoꝝ habentiū mentionē. Pythagoras igī Sa-
mius cū sit antiquus qdē etate sapiētia uero & diuina pietate philosophos oēs excellēs
nō solū q; nostra sunt agnouisse māifestū est: sed et zelatus ea ex multis apparet. Et eius
qdē cōscriptio nulla reperit̄. Multi tñ de eo retulere: quorū insignior est Hermippus uir
circa oēm historiā diligentissimus indagator. Refert itaq; in primo Pythagorē libro: qā
Pythagoras uno cōfabulatoꝝ suoꝝ defuncto nomine Calciphonte genere Crotonia-
te, illius animā dicebat secū degere die noctuq;: & qā p̄ciperet ut nō transiret de loco un-
alinus onus p̄taret & ab aqua seculēta semetipm abstineret: & ab oī blasphemia re-
cederet. Deinde seq̄tur: hac aut agebat atq; dicebat iudeoꝝ & tharsensiū opiniones imi-
tatus ac trāfferens. Dicitur enim gauere ille uir multas iudeoꝝ leges in suā trāstulit phi-
losophiā. Fuit aut et per ciuitates nō ignotas olim gens nostra: & multae natiōes ad q̄s
transiit et zelū eius habuere. Quod māifestat Theophrastus ī his q; scripsit de legibus.
Ait enī qā phibēt tyrioꝝ leges peregrino sacramēto iurare. Inter sacramētū q̄busdam
aliis et iusiurādū quod corbā appellat̄ enumerat: & apud nullū hoc inuenit̄ iuramētū:
nisi apud iudeos solos. Quod interpretat̄ ex hebraica lingua significat enī donū. Verū
neq; Herodotus alicuius noster ignorauit gentē. Sed quodammō eius meminisse
cognoscit̄. De colchis enī referens ī secundo libro sic dicit. Soli aut inter oēs cholchi &
egyptiī & ethyopes uerenda ab initio circūcidūt: phoenices uero & Syri in Palestina q;
cōfiteatur hoc ab egyptiis didicisse. Syri at q; circa Thermodoontē & Parthemīū flumiū

cōmorant^r & Astygitiōes a Cholchis dicūt^r nup didicisse. Hī nāq; sunt iter hoīes solī q; circūcidūt^r: & isti licet ēgypti facere uidēt^r. De ēgyptiis at & ēthiopib⁹ dicere nō possum utq; alteri ab alteris didicere. Dixit ergo Syros q; in Palestina sunt circūcidi. Oīum at q; habitāt Palestinā solī iudēi circūcidūt^r. Quod de eis agnoscēs: & Cyrillus atiquus poeta meminit hoc mō de gēte nostra dicēs. Quia castrametati sunt nostri maiores cū Xerxe p^{er}sa^{rum} rege apud Helladā: & dinumerās uniuersas gētes: nouissimā nostrā posuit ita dicēs. Postremū uero trāsibūt genus mirabile uisione: linguā qdē plenissimā ope p^{ro}ferētes. Habitātes at in solis montibus: ubi palus amplissima ē. Iuuenes capillis sub rotunditate detonsis sup equos erectos habētes uultus: & q̄si fumo siccatos. Palā ergo ē sicut arbitror: q; nostri meminerit: eo q; & mōtes ī nostra regione sunt cōstituti in qbus habitamus. Et palus q; dicit^r Asphaltis idest bituminalis. Hec enī iter oēs palus ī Syria latior atq; maior est. Et Cyrillus qdē cū ita meminerit iudēos scisse dignoscit^r: quē gli^{be}bet cū legerint admittant^r: nō calūniosi græcor^{um}: sed sapiētia sūma conspicui. Clearchus enim Aristotelis discipulus: & ex p^{ri}pato philosophor^{um} nulli secūdus ī p^{ri}o libro de somno dicit Aristotelē doctore suū de quodā uiro iudēo ita referre: & ipsi Aristoteli eundem sermonē ascribit. Quod ita cōscriptū est. Sed alia qdē longū est dicere. Quæ nō hēre potuerāt illius admiratiōe quadā atq; philosophiā occidi opere precīū est referre. Et Hyperochides uenerāter inqt audire desideramus uniuersi. Porro secūdū p^{re}cepta Aristotelis inqt rhetorica eius genus primitu trāseamus ne reluctemur doctoribus p^{re}ceptor^{um}. Dic inqt Hyperochides ita si placet. Ille igit^r genere qdē iudēus erat ex inferiori Syria. Qui sunt ex p^{ro}pagine philosophor^{um} indor^{um}: uocant^r ut aiunt philosophi: Apud indos Calani: apud Syros at iudēi nomē accipiētes a loco. Locus enī ubi habitāt appellat^r Iuda. Nomē uero eor^{um} ciuitatis ualde difficile est. Vocāt enī eā nomine Hierosolymā. Is igit^r hō multos hospicio recipiens & de supioribus ad marīna descēdēs gratissimus erat nō solū eloq; sed et aīo. Er tūc nobis degētib^{us} apud Asiam quū diuinus hō uēisset ad ea loca cōfabulari cōepit nobiscū: & cū aliis scholasticis eor^{um} sapiētiā tentans. Cūq; multi eruditior^{um} cōgregarent^r tradebat potius aliqd. Habebat hęc ait Aristoteles apud Clearchū & sup hęc multā ac mirabilē cōtinentiā. Iudēi uero in cibis & castitate narrāt. Licet at uolētibus hęc ex ipsius lectiōe cognoscere. Ego enī refugio plusquā decet īserere. Clearchus siqdē facta digressiōe cū aliud p^{ro}positū haberet nostri generis ita meminit. Hecateus at abderita uir philosophus simul: & circa actiōes idustrius cū Alexād^{ro} rege nutritus: & cū Ptolomeo lago cōmoratus nō trāsitorie: sed de ipsis iudēis cōscripsit librum. Ex quo uolo capitulariter unū eor^{um} q; ab eo sunt dicta p^{er}currere. Sed primitus t^{em}p^{or} ostendā. Meminit enī belli quod circa Gaiū ab Ptolomæo gestū est contra Demetriū quod utiq; cōtingit undecimo qdē āno post mortē Alexādri Olympiade uero septima & decima atq; cētesima sicut refert Castor: adiiciēs ei hāc Olympiadem dicit: sub hac Ptolomæus Lagus uicit ī Gazabello Demetriū antīgoni q; uocabat^r obsessor. Alexād^{ro} uero p^{ro}fitent^r uniuersi cētesima & q̄rtadecima olympiade fuisse defunctū. Palam ergo est: q; & secūdū illud t^{em}p^{or}: & sub Alexād^{ro} genus florebat nostrū. dicit igit^r Hecateus: q; post Gaiū bellū Ptolomæus locor^{um} q; sunt circa Syriā dominus ē effectus: Et multi hoīum cognoscētes māsuetudinē & clemētiā Ptolomæi cū eo p^{ro}ficiēci ad Aegyptū & rebus cōicare uoluere. Quor^{um} unus inqt erat Ezechias pontifex iudēor^{um}: hō etate qdē q̄si sexaginta & sex ānor^{um}. Dignitate uero apud cōtribules maximus & aīo sapiētissimus: potētissimus ad dicēdū & circa cās sicut nullus alter expertus. Dicit et oēs sacerdotes iudēor^{um} q; decatas accipiunt: & uniuersa ī cōi gubernāt: circa mille & quingentos existere. Rur^{us} aut p^{re}dicti uiri faciens mentionē inquit homo hunc honorem gerens & assuetus esse

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

nobiscū: assumēs aliquos suorū differentiā cunctā exposuit: & habitationē suā & cōuersationē quā scriptā habebat pariter indicauit. deinde palā facit Hecateus quales circa leges existimus: & quia oīa sustineret: ne trāscēdamus eas eligimus: & hoc esse optimū iudicamus. Dicit igit̃ hęc & mala sepius ab Astygitonibus audiētes & oēs cōpulsionū uim passi: a Perficis regibus & Satrapis nō pnt̃ mente mutari. Sed cū magna exercitatiōe de his p̃cipue oībus r̃ndere parati sunt. Perhibet aut̃ et̃ idiccia fortis animi circa leges nō parua dicēs Alexādri quondā in Babylone cōstituto: & uolēte belli tēplū quod corruerat renouare. cūctisq; militib⁹ similiter stercorea portare p̃cipiēte solos iudeos hoc facere nō fuisse p̃pessos: sed et̃ multas sustinuisse plagas: & detrimēta ptulisse nō modica: dōec eis ignoscēte rege securitas p̃beret̃. Qui dū ad puinciā inqt̃ p̃priā reuerſi fuissent: tēpla & altaria fabricata oīa destruxere. Et p̃ aliis qdē multa satrapæ exoluere. Pro aliis uero ueniā cōsecuti sunt ad ciuitatem: qm̃ iustitia apud eos mirabilis est: & quia gens nostra fuit multorū hoīum nūero copiosa. Sed multa qdē millia nostros: migrātes in Babyloniā p̃ se primitus collocarūt. Nō parua et̃ morte Alexādri in ægyptū & phœnicē sunt trāslata: propter seditionē in Syriā factā: idē itaq; uir & magnitudinē puincię quā incolimus pulchritudinēq; narrauit. Pene decies trecēta millia inqt̃ integra terrarū optimarū uerimæ ualde puincię possidere noscūt̃. Iudea nanq; huius est aplitudinis & quia et̃ ciuitatē ipsam hierosolymorū: spaciosam: & maximā olim inhabitamus: & uirosū multitudinē copiosam: necnō & tēpli constructione idē ipse sic refert. Sunt autē iudæorū in aliis qdē multa: mūitiōes p̃ puinciā atq; uici. Vna uero ciuitas mūtiſſima habēs p̃cipue circuitū quinquaginta stadiorū in qua cōmorant̃ hoīum circa cētū & quinquaginta millia nomine hierosolyma. Est at̃ in ipsa medietate ciuitatis lapidea quadriporticus cētū per circuitū cubitorū habēs et̃ duplices ianuas. Quo ara est quadrianguli figuratiōe cōposita ex lapidibus nō dolatis: sed collectis atq; iacētibus unū quoq; latus uiginti cubitorū latitudinē habēs: altitudinē uero decē. Et circa eā maxima fabrica ubi altare ē cōstitutū & candelabra utraq; aurea duo talentorū pondus habētia: & inextinguibile lumen noctibus & diebus. Simulachꝝ uero aut aliquod anathema ibi nequaquā est nec ulla plantatio. Nullus ibi ueluti lucus aut aliqd̃ hmōi. Habitāt at̃ in eo & noctibus & diebus sacerdotes qualdā purificationes agentes: & oīmode uinū nō bibētes in tēplo. Sup̃ at̃ quia & cū Alexandri regis successoribus postea castrametati sunt, Testat̃ hoc mō dicēs ea q̃ cognouerit a uiro iudeo in expeditione cōstituto. Cuius uerba hęc habētia declarant̃. Ait enī. Me siqdē cunte ad mare rubꝝ una secutus est qdā cū aliis equestriū iudæorum nos deducentiū noīe Mossolamus uir efficax aio bellator sup̃ oēs arcarios: & indubitanter græcos & barbaros ualde p̃cipuus. Is igit̃ homo p̃peratibus multis pariter & quodā uate ab ipso auguriū capiente & petēte: ut cūcti staret̃, Interrogauit cur sustineret̃ oēs. Ostendēte uero ei uate auē quā intuebat̃ atq; dicente. Quasi qdē expediret eis ut sustinerent oēs staret̃ auis. Si ergo surgens ant̃ius euolaret̃ p̃cederent. Si uero post tergum iret̃: recedere cūctos oportet. Rursum tacens arcūq; trahēs sagittas emisit: & auem p̃cūciēs interemit. Indignantibus uero uate: & quibsdā aliis & maledicētibus ei, Quid funtis inqt̃ mali dēmonii auē sumētes in manibus hęc enī suā salutē nesciēs de nostro itinere nobis salubritatē potuit indicare. Si enī p̃scire futura ualuisset: in hunc locū nequaquā uenisset: metuens ne sagitta a Mossolamo iudeo periret̃: sed & ad eius testimonia iā qdē q̃escāt. Facile nāq; est uolētibus librū ipm̃ legere: & hęc apertius inuenire. Nō uero me pigebit Agatharchidē introducere. Licet homo minime malus: & ut ei uisum est nobis detraxisse uideat̃. Is enī narrans de Stratonice quēadmodū uenit qdē ex Syriā de Macedonia ad uirū suū Demetriū derelinquens Seleuco at̃ uxore eā ducere non uolente quod

illa sperabat. Exercitu eius i Babylonia posito circa Antiochiā bella mouit. Deinde quō reuerlus est rex Antiochia capta in Seleucia Metilla fugiens: cū posset scīpsam urlocius iterinere somno phibita ne faceret: capta atq; defuncta est. Hac ergo p̄dicēs Agatharchides & derogās superstitiōi Stratonicis utiē indicio generis nostri p̄scribēs. Qui necētur iud. xi habitāt oīum mūitissimā ciuitatē quā uocare Hierosolymā puīnciales solēt. Hi uacare cōsueti sunt septima die: & neq; arma portare in p̄dictis diebus: neq; terre culturā cōtingere: neq; alterius cuiuspiā curā habere patiunt. Sed i rēplis extendētes manus adorare usq; ad uesperā soliti sunt. Ingrediēte uero i ciuitatē Ptolomeo Iago cū exercitu & multis hoibus dū custodire debuerint ciuitatē eis stultitiā obseruātibus, puīncia qdē dominū suscepit amarissimū. Lex uero manifesta est unā natura habere solēnitatē: hmoi aut casus p̄ter solos illos alios docuit uniuersos. Vt tūc ad somnia & opīones q̄ tradebant de lege hic confugiant, dū circa res necessarias rō nihil ualet humana. Hoc qdē Agatharchidi uidet esse ridiculū. Eis at q̄ hęc examināt itegrius: apparet magnū: & p̄cipua laude dignissimū: si & saluti & patrię qdē custodiā legū pietatēq; diuinā p̄ponere cōcupiscant. Quia uero nō ignorantes qdā cōscriptorū gentē nostrā: sed p̄pter q̄sdam alias causas nō salubres memoriā nostri nūc reliquere, hoc indicū me arbitror eē p̄dicturū. Hieronymus enī q̄ de successoribus conscripsit historiā: ipse qdē tpe quo Hecateus fuit: & amicus existens regis Antigoni, Syrię p̄sidebat. Verū & Hecateus qdem ē librum cōscripsit de nobis. Hieronymus aut nequaquā nostri historiā meminisse licet pene in ipsis locis nutritus esset in tm̄ uoluntates hoīum differebāt. Alii namq; placuit studiū habere memoriā dignū. Aliū uero oīno circa ueritatē qdā passio cernitur obscurasse sufficiunt tm̄ ad cōprobationē antiq̄tatis nostrę Aegyptiorū & Chaldeorum atq; Phoenicū historię: & sup̄ illas Gręcorū pariter cōscriptiones. Adhuc enī super ea Theophilus & Theodorus & Manaseas & Aristophāes & Hermogenes & Eumē⁹ & Cynus & Zopirion & multi qdē alii simul. Nō enī ego oībus libris incubui: nō transitorie nostri facere mentionē. Plurimi nāq; p̄dictorū uirorū ueritatē qdē antiquarū causarū frustrati sunt. q̄a lectioni sacrę nostrorū non incubuere librorum. Cōiter tm̄ de antiquitate testati sunt: p̄ qua nūc referre p̄posui, Phalereus at Demetrius & senior Philon & Eupodemus nō multū ueritate frustrati sunt: quibus dari ueniā dignū est. Nō enī inerat eis ut nostras litteras possent oī scrupulositate sequi. His ita dictis unū ad huc mīhi capitulū est relictū ex his q̄ in principio libri posui. Quatenus derogationes & male dicta: qbus utunt qdā cōtra genus nostrū falsas ostendā & cōscriptoribus eorū testibus utar quando cōscribentes hęc cōtra semetipsos locuti sunt talia. Quia uero multis aliis hoc euenit p̄pter quorundā uelaniā arbitror intelligere meas q̄ uoluerint historias ipsas p̄currere. Quidā igit gentiū & gloriosissimarū ciuitatū cōcedare nobilitatē & conuersationi detrahere tentauere. Theopompus qdē atheniensiu lacedemoniorū uero pylocratis. His aut Tripodē perdurabilē cōscribens. Nō enim Theopompus hoc fecit sicuti qdā putant ē Thebeorū momordit urbē. Multi uero necnō & timens i historiis de p̄dictis & de aliis blasphemauit. Et hoc p̄cipue faciūt qn̄ gloriosissimi in aliqua parte calumniant. Quidā p̄pter inuidiā atq; maliuolentiā: alii uero p̄pter uerbosam nouitatē memoriā se dignos fieri iudicātes: & apud stultos qdē nequaquā hac spe fraudant. Qui nō salubre noscuntur habere iudiciū: multas uero eorū miseras condēnabunt. Blasphemiarū uero in nos sape gestarū hmoi cā est. Volētes ægyptiū p̄stare aliquibus ueritatē corrūpere tentauere. Et neq; aduentū in ægyptū nostrorū p̄genitorū sicut cōtigit sunt cōfessi. Necrursus egressum cū ueritate dixere: multasq; causas odii ac inuidiæ pariter habuere. Principio qdem q̄a in eorum regione nostri progenitores potentes effecti sunt. Vnde regressi ad propria

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

denuo fuere felices. Deinde horū aduersitas multas inter eos fecit inimicitias. In tñdī ferente nostra pietate extra solēnitates illorū quantū dei natura animalibus irrationabilibus sine dubitatōe distinguit. Cōis nāq; apud alios ritus est alios arbitrari deos: seorsum singuli solēt diuersis ea muneribus honorare. Vani ac fatui omnes homines & ab initio uti de his malis opinionibus cōsueti. Et prepterea nequaquā imitari nostrā honestatē de diuina ratione potuere. Videntēq; multos nostrā zelari cōuersationē inuidiā habuere: & ad tantā fatuitatē ac pusillanimitatē qdam eo pducti sunt: ut nō eos pigeret: et cōtra antiquas suorū scriptiōnes aliqua dicere. Quod cū hoc faciunt sibi metip̄s aduersus conscribere passiōe ca citatis ignorauere. In uno tñ & maximo uiro uerbū meū statuā: quo usus sum ante paululū nostrā antiquitatē teste. Manethon itaq; qui egyptiacā historiam ex litteris sacris se interpretatum pollicitus est p̄dicens nostros progenitores cū multis millibus in egyptū aduenisse et illic incolās subiugasse. Deinde ipse confessus est: qā posteriori tpe amittentes eā puinciā q̄ nunc iudea uocat obtinuisent: & aedificasset hierosolymā construxissent tēplū: Et usq; ad hoc cōscriptionsē secutus est antiquorū. Deinde p̄bēs sibi met potestātē cū utiq; uideat scribere ea q̄ in fabula sunt atq; dicuntur: incredibilia uerba de iudais inseruit: uolens pmittere nobis plebē egyptiorū: leprosorū aliorūq; languētū. Quod sicut ait abhominatiōe ex aegypto fuga dilapsi sunt. Amenophin ē regē adiecit quod est falsitatis nomē. Et p̄pterea tps regni eius nequaquā diffinire p̄sumpsit cū aliorū regū oēs annos perfecte protulerit. Hinc itaq; qualdā annectit fabulas pene oblitus: q̄ egressum pastorū ab Hierosolyma ante quingentos decē & octo annos factum esse ptulerat. Themusis enim erat rex quādo egressi sunt. Et ab hoc tpe regū q̄ postea fuere anni sunt. ccclxxxiii. usq; ad fratres noīe Sethonē & Hermetum: quorū Sethonē qdē aegyptiū: Hermetū uero Deneū denominatū: quē expellens inqt. Sethon regnauit annis quinquaginta & nouē. Et post hunc senior scilicet Tapis annis sexaginta sex. Ante tātos igit annos egressos ex Aegypto patres nostros cōfessus. Deinde Amenophin adiiciens regē hunc cōfiteat: & deorū fuisse contemplatōrē sicut Olorē quendā priorū regū: & impleisse desiderū enim nominis sacerdotē. Idē Amenophin natū ex patre Papios: qui uidebat quasi diuina participari natura. Et secūdū hęc sapientia hanc habere p̄scientiā futuroz. Et dixisse regi hunc uniuocū enī: quia posset uidere deos: si puinciā a leprosis & aliis maculatis hominibus purgare cōtenderet. In quo letatū regē oēs dicit corpore debiles ex Aegypto cōgregasse & fecisse multitudinē numero octuaginta. Eosq; ad sectiones lapidū in partē nili orientālē misisse: ad hoc esse efficiendū: simul & alios aegyptios qbus hoc erat iniunctū fuisse at̄ quosdā inter eos ēt rationabiliū sacerdotū lepra perfosos ait. Amenophin uero illū sapientē diuinūq; uirū refert timuisse: & circa semetipsum: & apud regē deoz Vulcanum: ut aperte suaderet eis uim fieri: sed iecisse quoniā auxiliarent qdā maculatis hominibus & Aegyptum obtinerent tredecim annis. Et hęc cū non quidē p̄sumpsisse regi dicere: sed ex his hominibus cōscriptū reliquisse libz: & p̄ semetipsum & apud regē: & p̄pterea regē in anxietatē maximā puenisse p̄ iudeis: his uerbis haec refert. His itaq; rogatus rex ut ad requiē & tutamē eoz secerneret ciuitatē Desertā urbē q̄ tūc fuerat pastorū noīe Auarin p̄buit eis. Est aut̄ hęc ciuitas secūdū thelogiā antiquā ualde p̄cellsa. Porro illi in hanc iugressi: & locum hunc ad resultandū habētes. Opimū ducē sibi met quendā Heliopolitanorū pontificū Osaphipha constituere: & huic se obedire in oibz iurauerunt: ut ille primū qdē eius legē posuit: ut neq; deos adorarent: neq; ab sacris aialibus q̄ p̄cipue festiua apud Aegyptios erant: se p̄ccnitus abstinerent: nulliq; copularentur nisi cū qbus iusiurādū habere uidebant. Hęc aut̄ sentiens: & alia plura maxime aegyptiorum cōsuetudinibus inimica

ſcepit multo ope muros edificari ciuitatis: & ad bella preparari cōtra Amenophin regē. Ipſe uero aſſumens ſecū ēt alios ſacerdotes & maculatorū quosdā: miſit legatos ad paſtores quidebāt a Thethmuſe rege depulſi: ad Hieroſolymorū urbē cauſas ſuas & aliorū q ſimul fuerāt exhonorari: ſignificās & poſcēs: ut pariter cōtra ægyptū caſtramentarent: pmiſitq; eos fore uētuſos. Primū qdē in Auarin pgenitorū ſuorū puinciam: & neceſſaria populis abundantiū exhibēda: pugnatuſos at opportuno tpe: & puincia ſacillime ſubdituſos. Illi uero lēticia cumulati oēs alacriter uſq; ad ducēta millia uiroſ; pariter ſunt egreſſi: & non poſt multū ad Auarin uſq; uenere. Amenophis aut ægyptiorū rex: dū illoſ; audiſſet iuaſionē: nō mediocriter uulneratus eſt. Dū recordaret quod ei p̄dixerat Amenophis papiē. Et primū qdē congregās ægyptiacā plebē, facto conſilio cū p̄cipib; eoſ; animalia ſacra: & q̄ p̄cipue a ſacerdotibus honorabāt ante p̄miſit & ſacerdotibus particulariter iuſſit: ut ſimulachra eoſ; caute celarent. Filiū uero Sethonē q ēt Ramelli a rapſo patris noīe uocabat, cū qnq; eēt ānoſ; apud ſuū cōmēdauit amicū. Ipſe uero trāſiens cū aliis ægyptiis uſq; ad trecēta milia uiroſ; bellatoribus uiris occurreſ cōgreſſus nō eſt: putās enī ſemetipm cōtra deū pugnare. Poſt tergū reuerſus uēit ad Memphin: & ſumēs Apinetalia ſacra mox i æthiopiā cū uniuerſis nauibus & multitudine uēit ægyptiorū. Per gratiā nāq; erat ei ſubiectus ægyptioſ; rex pp quod ſuſcipiens ēt populū uniuerſum p̄buit alimēta hoibus neceſſaria: q puicia miſtrabat. Et ciuitates ac uicos. xiii. q̄tenus eis q fuerāt deducti ad fines ægyptioſ; & in æthiopia qdē hęc geſta ſunt. Solymitē uero deſcēdētes cū uiris pollutis ægyptioſ; ſic peſſime hoibus uſi ſūt: ut eoſ; uictoria eēt nimis peſſima. Hi q tūc eoſ; ipietates iſpiciēbāt (nō ſolum etenī ciuitates & uicos cōcremauere ſacrilegia faciētes: & deoſ; idola deuſtantes: ſed ēt ipſa ſacra animalia q̄ colebāt crudeliſſime diſcerpſerūt) perēptores & occiſores hoſ; ſacerdotes atq; pphetas eſſe cogētes quos ēt expellebāt nudos. Dicit itaq; q̄a cōuerſatiōes & leges eis cōpoſuit Sacerdos qdā genere Heliopolitis noīe Orlaſiphas uocatus ex nomine Oſireos heliopolitani dei q dū cōuerſus fuiſſet ad hoc genus mutauit nomen: & uocatus ē Moīſes. Quē uero ægyptii de iudeis p̄ferūt hęc ſunt. Sed & multa breuitatis cā p̄tereo. Dicit at rurlus Manethō q̄a poſtea amenophis ex ægypto digreſſus eſt: cū magna uirtute ſimul & filius eius Ranſis: & ipſe habēs magnū exercitū. Et cōgreſſi contra paſtores atq; pollutos uicerūt eos uſq; ad ſynā fines. Hęc eqdē & hmōi Manethon cōſcripſit. Quia uero Anibia loquit deliramenta atq; menti: apta ratioe monſtrabo illud primo diſtinguēs quod poſtea altera gratia referēdū eſt. Is enī cōceſſit nobis atq; p̄ſeſus eſt eo q; ab initio nō fuerit ægyptii genere ſed extrinſecus illuc adueniſſent: & ægyptū obtinuſſent: & ex ea rurlus egreſſi ſunt noſtri pgenitores: q̄a uero nobis poſtea p̄mixti nō ſunt. Aegyptii corpore debilitati: & q̄a ex his nō fuit Moīſes q̄ populū eduxit ex ægypto: ſed ante multas generationes extitit p̄ ea q̄ ipſe dixit conabor tendere. Primā itaq; cām poſuit ſignētī niſibile. Rex enī inqt Amenophis concupiuit uidere deos: quos putas ſiqdē q̄a apud eos ſolēnes erāt: Bouē & Hyrcū & Crocodillos & Canicapatos uolebat aſpicere. Caeſtē at quō poterat: & cur hoc habuit deſideriū. q̄a utiq; & prior enī rex alter hos uiderat. Ab illo ergo audiens qualis eſſet & quēadmodū eos uidiſſet: noua nequa q̄ agebat arte: ſed forte ſapiēs erat ille uates: p̄ quē hęc rex poſſe egere cōfidebat: quod ſi ita fuiſſet: quō impoſſibilitatis cōcupiſcentiā nō p̄ſciuit: non euenit quod uoluit. Proinde quā rationē habere potuit: ut p̄pter ſemimembrios aut leproſos ei inuiſibiles eſſent. Dū iraſcunt enī p̄pter impietates: nō pp corporū diminutiōes. Deinde tā multa milia leproſoſ; & male habētū una pene hora quō fuit poſſibile cōgregari: aut quō rex nō obediuit uati. Ille nāq; p̄cepit debiles ægyptios exilio deportari. Hi at eos ad ſectiōes

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

lapidū destinauit tāq̄ operariis indigēs: & nō purgare puinciā uolēs. Ait at̄ eo q̄ uates q̄ dū semetipsum p̄uenerit p̄uidens eos: irā & q̄ erant in egypto futura: & conscriptum hī brū regi reliq̄t. Proinde ab initio uates ēt suum interitū non p̄sciuit: quomodo nunc repente regi cōtradixit uolenti uidere deos quā q̄ se ipse p̄imere festinabat. Quod uero inter oīa est stultius uideamus. Audiens enim hēc inq̄t: & de futuris iā metuēs. Debiles illos ex q̄bus egyptū purgare debuerat: neq̄ tunc de puincia ptulit: sed rogantibus eis sicut ait: ciuitatē dedit dudū a pastoribus habitatā q̄ uocabatur auarin. Ad quam congregati p̄cipē inq̄t degere ex sacerdotibus Heliopolitanis q̄ eis exposuit: ut neq̄ deos adorarent: Neq̄ ad egyptiacę festiuitatis animalibus abstinerent: sed oīa p̄imereut atq̄ consumerent: nullū penitus miscerent: nisi cū q̄bus coniurati esse uidebant: & iureiurando multitudinē obligatam: quatenus in eis legibus perdurarēt. Auarin ciuitatē munitā contra regem dicit eos bella sumpsisse. Adiecit autem quia misit hierosolymam rogans illos p̄ auxiliis exhibendis: & datus: Auarin cōpromittens q̄ foret ex hierosolymis egredientibus exire maios: & ex qua procedens oēm egyptū obtinerent. Deinde subiungit illos qdē uenisse cū ducentis milibus armatos. Regem uero Amenophin egyptiorum cū non cessaret repugnandū deo: mox ad ethiopiā refugisse & Apim cū aliis sacris animalibus deuexisse. Hierosolymitis uero iuasiōe facta & ciuitates depopulatas: & tēpla concremassē: & equestres peremisse refert. & nulla iniquitate aut opere iniquitatis abstīnuisse. Quod uero cōuersionē & leges eis exhibuit. Sacerdos inq̄t erat genere Hieropolitis noīe Arsiphas uocatus ab appellatiōe Osireos heliopolitani dei: & mutato noīe dictus postea Moīses. Tertiodecimo uero inq̄t anno Amenophin postq̄ regno pulsus ē ex ethiopia p̄fectū cū multis milibus dicit: & cōgressum cōtra pastores atq̄ pollutos habita cōflictione uicisse. Et multos interficiētē usq̄ ad fines Syrię p̄secutū. In his iteq̄ nō intellexit sine uerisimilitudine se mētiri. leprosos: nāq̄ & cū eis ait multitudo collecta debiliū. Licet primitus irascere regi circa se utiq̄ talia facie uti secūdū p̄monitionē uatis. Tñ cū a sectione lapidū sunt egressi: & puinciā p̄cepere oēs circa eū mīiores effectū credendi sunt. Porro si adhuc & illū odio habebant seorsum magis insidiari potuissent non circa oēs bella cōmittere cū scilicet plurimi existentes multosq̄ illic cogitationes haberent. Proinde ēt si cōtra hoīes pugnare decreuerent: non tñ contra deos impietate gerere p̄sumebant: nec cōtraria suis agere legibus in q̄bus inscripti esse noscūt. Oportet itaq̄ nos Manethoni gratias agere: quoniā huius iniquitatis p̄ncipes dicit: nō eos q̄ ex Hierosolyma sunt egressi: sed illos ipsos egyptios eē p̄bat & maxime sacerdotes atq̄ iusuradi uinculū illos: multitudine cōuenisse. Illud at̄ quō nō irrationabile ē. Nec picula belli p̄cipatus est: sed misere maculatos ad Hierosolymā: & ab eis solatia poscerent: maxima stulticia nō illos: sed hēc fingētis ostēdiē. Istenāq̄ ēt nomē positū ciuitati. idēst a tēplorum spoliatiōe p̄sumpsit edicere. Et hoc postea fuisse mutatum. Miranda res: quia posteris quidem turpe fuit tale nomē & otiosum. Ipsi uero qui fundauere urbem ornare semetipsos etiam uocabulo credidere. Hic autem fortissimus uir multa de tractionis imperitia non intellexit quia Hierosolymī non idem uoce iudaica quod græca significat. Quid ergo amplius quilibet diceret contra mendacium tam imprudenter expositum. Sed quoniam congruam iam magnitudinem suscepit hic liber: aliud faciēs p̄ncipiū: cetera p̄sentis operis explanare tentabo.

FLAVII IOSEPPi DE ANTIQVITATE IVDÆORVM AD
EPAPRODITVM. LIBER. II.

Rriori qđe uolumine charissime mihi Epaphrodite de antiquitate nostra monstraui Phoenicū & Chaldeoꝝ Egyptioꝝq; litteris satisfaciēs ueritati: multoq; græcoꝝ cōscriptores adducēs: & meā e diuerso disputationē aduersus Manethonē & Chermonem & alios quosdā exhibui. Nūc aut inchoabo reliquos arguere: q cōtra nos aliqua cōscripsere. Impulsus enī sum cōtra Appionē respōdere grāmaticū si tū allumi hoc oportet officium. Horū igit q ab eo cōscripta sunt: alia qđe similia sunt dictis aliorū: alia ualde frigida. Plurima uero quādā tantūmō detractiōne habentia: & multā, ut ita dixerī, ineruditi pbatōne tāq ab hoīe cōposita & moribus prauo & totius uitę suę tēporibus iportuno. Quia uero multi hoīum ppter stultitiā suā his potius sermonibus capiunt: quā illis q multo studio cōscribunt: & derogationibus qđe gaudēt: pconis uero mordent: nihil horū nouit idoctus. Illud quoq; quod seminari dicit: quo cū iudei essent: Alexādrini uocati sunt similis inscientię esse. Oēs etenim: q ad coloniā aliquā deuocāt: & plurimū alterutris genere differūt: ab ædificatoribus appellationē accipiūt. Et qđ opus est de aliis dicere: nostros enī ipsos: hi: q Antiōchiā inhabitāt Antiocheni nominant. Ius enī ciuiū eis dedit cōditor Seleucus. Similiter & q in Epheso cōmorant in Licaonia cū ciuibus exinde natis uniuoci sunt. Hęc p̄bentibus regni eis p tēpora successoribus. Romanos uero clemētia cūctis nō paruulū donū appellatiōis suę cōcessit. Nō solū uiris singulis: sed et maximis gentibus in cōmuni. Hiberi deniq; antiq & Tyreni & Sabini & Romani uocant. Si uero hūc modū aufert cōis ciuitatis Appiō gescat dicēs semetipsum alexādrinū. Natus enī in pfundissima ægypto quō erat Alexādrinus iure ciuitatis sicut ipse in nobis dicit ablato: cū solis ægyptiis nūc orbis domini Romani participari cuiuslibet ciuitatis interdixisse uideat. Hic at ita robustus est: ut dignitates quas ipse ipetrare phibeat adipisci non ualēs calūniari conet eis: q hęc iustissime pcepere. Nō enim ppter inopiā habitatorū ciuitatis quā studiose ædificabat Alexander nostros aliquos ibi collegit: sed oēs approbās diligenter ex uirtute ac fidedignos inueniēs hoc pconiū nostris exhibuit: cū gētē nostrā studeret nō mediocriter honorare. Ait enī Ecatheus. Quia ppter mansuetudinē atq; fidē quā ei p̄buere iudei samariā regionē adiecit: ut eā sine tributis haberent. Similia quoq; sapuit post Alexandrū et Ptolomeus lagus de iudæis in alexandria cōmorantibus. Nā ægyptiacia eis castra cōmisit. arbitratu ea fide simul eoz & fortitudine conseruāda & in cyrene credēs se tutissime regnaturū: & nō in aliis libyę ciuitatibus ad ea loca partē iudeoz habitādī cā direxit. Post hūc aut Ptolomeus: qui philadelphus est appellatus nō solū si q fuere captiui apud eos nostros oēs absoluit: sed & pecunias eis sapius condonauit: & quod maximū est desiderauit agnoscere nostras leges: & sacrarū scripturarū uolumina cōcupiuit: misitq; rogans destinari uiros: q ei interpretarentur legē: & ut hęc apprime cōscriberent diligētīā hanc cōmisit nō qbuscūq; uiris: sed Demetriū Phalereū & Andrēā & Aristēū ad hęc iplenda cōstituit: quoz eruditiōne ppriarū litterarū Demetrius differebat. Alii uero habebāt custodiā corporis eis iniunctā. His ergo hāc diligētīā ipe rauit. Nō enī leges & patrū nostrorū philosophiā discere cōcupiscet: si his utētes despiceret & nō potius ualde miraretur. Quæ pene oēs in ordine pgenitores eius macedonium reges ignorauere: habentes ergo nos p̄cipuū familiaritatis affectū. Tertius nāq; Ptolomaus: quocatus est benefactor fortiter obtinēs syriā uniuersam nō diis ægyptiacis p uictoria solēnitates gratificas imolauit. Sed ueniēs ad hierosolymā multas hostias sicut nostri moris est: deo gratificauit: dignissimāq; dicauit ornamenta uictoriæ Philometor aut Ptolomaus: & eius uxor Cleopatra oē regnū cōmisere iudeis: & duces totius fuere militiæ Onyas & Dosytheus

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

iudei: quosq; nominibus derogat Appion: cū debuisset opa eorū prius mirari & gratias agere: qm̄ liberauere alexandriā: quā ueluti defendere se q̄s cōtingit. Nā dū rebellio sur rexisset in Cleopatře regno: & piculū pessime p̄ditōis inlisteret, litōz labore ciuitas ite stinis p̄liis est erepta. Sed postea inqt Onyas ad urbē deduxit exercitū parū cū esset il lic Herinus p̄ses romanorū legatus. Quod ut ita dicā. recte atq; iuste factum est. Ptolomeus enī q cognominatus ē Physcon moriēte suo patre Ptolomeo philometore: egres sus est de cyrene uolens regiā Cleopatrā expellere: & filios regis: ut ipse regnū iniuste sibi met applicaret: pp̄ hęc ergo Onias aduersus eū bellū p Cleopatra suscepit. Et fidē quā habuit circa reges nequaquā ī necessitate deseruit. Testis at̄ deus iustitię eius manife stus apparuit. Nā Physcō Ptolomeus cū aduersum exercitū qdē Onyę pugnare p̄sume ret: oēs uero iudeos ī ciuitate positos cū filiis & uxoribus capiēs: nudos atq; uinctos ele phātis subiecisset: ut ab eis cōculcati deficerēt. Et ad hoc et̄ bestias ipsas iebriasset: ī cō trariū q̄ p̄parauerat euenere. Elephāti enī relinquētes sibi appositos iudeos īpetu facto sup̄ amicos eius multos ex ipsis iteremere. Et post hęc Ptolomeus qdē aspectū terribilē cōtēplatus ē: phibētē se ut illis noceret hoībus. Cōcubina uero sua charissīma quā aliū qdē Hythacā: Alii uero Herenē denomināt: supplicāte ne tantā īpietate pageret: & cō cessit: & ex his q̄ egerat: uel acturus erat poenitētiā egit. Vnde recte hac diē iudei Alexā dria cōstituti eo q̄ apte a deo salutē p̄meruere celebrare noscūt. Appiō at̄ oīum calum niator et̄ p̄pter bellū aduersus Physconē gestū: iudeos accusare p̄sumpsit: cū eos lauda re debuerit. Is at̄ et̄ ultimā Cleopatře reginę Alexandrinorū meminīt. ueluti nobis īpro perās: quoniā circa nos fuit ignorata: & nō potius illā redarguere studuit: cui nihil oīno iniustitię & malorū operū defuit: uel circa generis necessarios uel circa maritos suos q̄ et̄ dilexerint eā. Vel in cōmuni cōtra romāos oēs & benefactores suos īperatores. Quę et̄ sororē Arsinoē occidit in tēplo nihil sibi nocētē. Peremit aut̄ & fratē infidiis: pater nosq; deos & sepulchra p̄genitorū depopulata est. Percipiensq; regnū a primo Cēsare eius filio & successorī rebellare p̄sumpsit. Antoniūq; corrūpēs amatoris rebus & patrię inimicū fecit: & infidelē circa suos amicos īstituit. Alios qdē genere regali spoliās: alios at̄ demēs & ad mala gerēda cōpellēs. Sed qd̄ oportet amplius dici: cū illū ipsum in na uali certamine relinquēs idēst maritū & parētē cōiūm filiorū tradere cū exercitū a prin cīpatu & assequi coegit. Nouissime uero Alexandria a Cēsare capta: ad hoc usq; perdu cta est: ut saltē hīnc sperare se iudicaret si posset ipse manu sua iudeos p̄mire: eo q̄ cir ca oēs crudelis & infidelis extaret. Putas ne gloriandū nobis nō esse: si quēadmodū di cīt Appion: famis tēpore iudeis triticū nō est mensa. Sed illa qdē poenā subiit cōpetētē Nos at̄ maximo Cēsare utimur teste solatii atq; fidei: quā circa eū cōtra Aegyptios ges simus: necnō & senatu eiūsq; dogmatibus & epistolis Cēsaris Augusti: q̄b⁹ nostra me rita cōprobanť. Has litteras Appionē oportebat īspicere: & secūdū genera examinare testimoniā sub alexādri facta. Et oībus Ptolomais & q̄ a Senatu cōstituta sunt. Necnō & maximis romanis īperatoribus. Si uero Germanicus frumēta cūctis in Alexādria cō morātibus metiri nō potuit: hoc iudiciū est sterilitatis ac necessitatis frumētōz: nō accu satio iudeoz. Quid enī sapiant oēs īperatores dc̄iudeis ī Alexandria cōmorātibus palā est. Nā administratio tritici nihilominus ab eis q̄ ab aliis alexādrinis trāslata est. Maxi mā uero eis fidem olim regibus datā cōseruauere: idēst fluminis custodiā: totiusq; cu stodię nequaquā his rebus idignos esse iudicātes. Sed sup̄ hoc quō ergo inqt si sunt ci ues: eosdē deos: quos alexādrini nō colūt: cui respōdeo. Quō et̄ cū uos sitis ægyptiī iter alter utros p̄lio magno & sine fœdere de religiōe cōtēditis. An certe p̄pterea nō uos oēs dicimus ægyptios: & neq; cōiter hoīes qm̄ bestias aduersantes naturę colitis multa dili

gētia nutriētes. Cū genus utiq; nostrorū unū atq; idē eē uideat. Si at in uobis ægyptiis tanta differentia opinionu sunt: qd miraris sup his q aliūde in alexandriā aduenerunt? Sin legibus a principio cōstitutis circa talia pmanere. Is at seditiōis causas nobis apponit: q si cū ueritate ob hoc accusat iudeos in alexādria cōstitutos. Cur oēs nos culpariq; politos eo quod noscamur habere cōcordiā. Porro ē seditiōis auctores qlibet inueniet Appiōes similes alexādrinorū fuisse ciues. Donec enī grāci fuere & macedōes hāc ciuitatē habentes nullā seditiōē aduersus nos gessere: sed antiqs cessere solennitatibus. Cū uero multitudo ægyptiorū creuisset inter eos ppter cōfusiōes tēporū: ēt hoc opus semp ē additū. Nostrū uero genus pmāsit purū. Ipsi igit molestiæ huius fuere principiū: nequaquā populo macedonicā habēte cōstantiā: neq; prudentiā grāci: sed cunctis scilicet utētibz malis moribus ægyptiorū & antiquas inimicitias aduersum nos exercētibus. E diuerso nāq; factū ēt quod nobis īproperare psumunt. Nā cū plurimi eorū nō opportune ius eius ciuitatis obtineant pegrinos uocantes eos q hoc priuilegiū ad oēs impasse noscunt. Nā ægyptiis neq; regū qlq; uidet ius ciuitatis fuisse largitus: neq; nūc qlibet imperatorū. Nos at Alexander qdē introduxit: reges aut auxere. Romani uero semp custodire dignati sunt. Itaq; derogare nobis Appion dignatus ēt qā impatorū nō statuamus imagines tanq; illis hoc ignorātibus aut defensione appionis indigētibus: cū potius debuerit admirari magnanimitatē mediocritatēq; romanorū. Quoniā subiectos nō cogit patria iura transceudere. Sed suscipiūt honores sicut dare offerētes piū atq; legitimū ē. Nō enī honoris grātiā habent: q ex necessitate & uiolētia cōferunt. Grēcis itaq; & aliis qbusdā bonū esse credit iimagines instituere. Deniq; & patrū & uxorū filiorūq; figuras depingentes exultant. Quidā uero ēt nihil sibi cōpetentiū sumunt iimagines. Aliis uero & seruos diligentes hoc faciūt. Quod ergo mirū ēt: si ēt principibus ac dominis hunc honorē pberc uideant? Porro aut legislator uō quasi pphetans romanorū potentiā non honorandā: sed tanquā cām neq; deo neq; hominibus utilē despiciēs. Et quoniā totius animati multo magis dei inanimati pbat inferius: interdixit iimagines fabricari. Aliis at honoribus post deū colendos nō phibuit uiros bonos qbus nos & iperatores & populū ro. dignitatibus ampliamus. Facimus aut p eis cōtinua sacrificia: & nō solū quotidianis diebus ex ipēsa cōi oīum iudeorū talia celebramus: Verū cū nullas alias hostias ex cōi neq; p filiis peragamus, Solis impatoribus hūc honorē pācipuū pariter exhibemus: quē hoīum nulli pfoluimus. Hæc itaq; cōiter satisfactio posita sit aduersus appionē p his q de alexandria dicta sunt. Admiror aut esse eos: q ei huiusmodi fomitē pbuere idest Possidonium & Apollonium molonis: quoniā accusant qdē nos qre nos eodē deos cū aliis nō colimus. Mentiētes aut pariter & de nostro tēplo blasphemias cōponētes incongruas: nō se putant ipie agere: dū sit ualde turpissimū liberis qualibet ratione mentiri. Multo magis de tēplo apud cūctos hoīes nominato tāta sanctitate pollēte. In hoc enī sacrario Appion psumpsit edicere. A sinu caput collocasse iudeos: & eū colere: ac dignū facere tāta religiōe. & hoc affirmat fuisse depalatū dū Antiochus Epiphanes & expoliasset tēplū: & illud caput inuentū ex auro cōpositū multis pecuniis dignum. Ad hoc igit prius qdē. Quoniā ægyptius uel si aliqd tale apud nos fuisset nequaquā debuerat increpare: cū nō sit deterior asinus furōibus & hircis & aliis q sunt apud eos dii. De inde quō non intellexit opibus increpatus de incredibili suo mendacio. Legibus nanq; semp utimur hisdē: in qbus sine fine cōsistimus. Et cū uarii casus nostram ciuitatē sicut etiam aliorū uexauerint. Et dius ac Pōpeius magnus ac Licinius Crassus: & ad nouissimū Titus cēsar: bello uīcentes obtinuerint tēplū, nihil hmōi illic inuenere: sed purissimā pietatē de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia uero Antiochus neq; iustā

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

fecit tēpli depdationē: sed de egestate pecuniarū ad hoc accessit cū nō esset hostis: & sup nos auxiliores suos & amicos aggressus ē. Nec aliqd dignū derisioe illic iuenit. Multū & digni cōscriptores sup hoc quoq; testant̃ Polybius megalopolita: Strabō capadox: Nicolaus damascenus: Tymagenes: & Castor tpoꝝ cōscriptor: & Apollodorus. oēs dicūt pecuniis indigētē Antiochū trāsgressum fœdera iudeoꝝ. & spoliasse tēplū auro argētoq; plenū. Hæc igit̃ Appion debuit respicere: nisi cor asini ipse potius habuisset: & ipudētiam canis: q; apud ipsos aslolet coli. neq; enī extrinsecus alia ratiocinatiōe mētitus est. Nos itaq; asinis neq; honorē neq; ptatē aliquā damus: sicut Aegyptiū crocodillis & aspidibus: qñ eos q; ab istis mordēt: & a crocodillis rapiūt felices: & deo digni arbitrantur. Sed sunt apud nos asini: qd̃ apud alios sapiētes uiros onera sibi met ipolita sustinentes. Et licet ad arcas accedētes comedāt aut pposita nō adipleāt, multas ualde plagas accipiūt qppe opibus & ad agriculturā rebus necessariis ministrātes: sed aut oīum gurdissimus fuit Appiō ad cōponēdū uerba fallacia. aut certe ex rebꝫ initia sumēs hæc implere nō ualuit qñ nulla pōt cōtra nos blasphemīa puēire. Alterā uero fabulā derogatione nra plenā de grecis apposuit: de quo hoc dicere sat erit. qm̃ q; de pietate loqui plūmunt: oportet eos nō ignorare minus esse imūdū p tēpla trāsire quā sacerdotibus scelestā uerba cōfingere. Isti uero magis studere defēdere sacrilegū regem: quā iusta & ueracia de nris & de tēplo cōscribere. Volētes enī Antiocho p̃stare: & infidelitatē ac sacrilegiū eius tegere: quo circa gentē nostrā est usus pp egestatē pecūiarꝫ, detrahētes nobis et q̃ i futuris eēt mētiti sunt. Propheta uero alioꝝ factus est Appion: & dixit Antiochū i tēplū iuenisse lectū & hoīem i eo iacētē: & ppositā ei mēsurā maritimis terreisq; uolatiliū dapibus plenā: & obstupuisse his hō, illū uero mox adorasse regis ingressum tāq; maximū ei solatiū pbitūꝝ: ac pcedētē ad eius genua extēsa dextera poposcisse libertatē: & iubēte rege ut consideret & diceret qs esset uel cur ibidē habitaret: uel q̃ esset cā ciboꝝ eius. Tūc hoīem cū gemitu & lachrymis lamētabiliter suā narraſse necessitatē ait. Inqt esse se grecū: & dū pageret puinciā ppter uitę cām direptū se subito ab alienigēis hoībꝫ atq; deductū ad tēplū: & clusum illic: & a nullo cōspici: sed cūcta dapiū pparatiōe saginari. Ex primū qdē hæc sibi iopinabilia bñficia pdidisse & detulisse letitiā. Deinde suspicionē: postea stuporē: ac postremū cōsulentē a ministris ad se accedētibus audisse legē ineffabile iudeoꝝ p qua nutriebatur: & hoc illos facere singulis ānis quodā tpe cōstituto. Et cōprahēdere qdē grecū peregrinū: eūq; ānali tpe saginare: & deductū ad quādā filiā occidere qdē eū hoīem eius corpus sacrificare secūdū suas solennitates: & gustare ex eius uisceribus & iusiurādū facere i imolatiōe greci: ut inimicitias cōtra grecos haberēt. Et tūc in qñdā foueā reliqua hominis pētis abiicere. deinde refert eū dixisse paucos iā dies debita sibi met superesse atq; rogasse ut erubescētes grecos deos & supantes i suo sanguine insidias iudeoꝝ, de malis eū circūstātibꝫ liberaret. Hmōi ergo fabula nō tm̃ oī tragœdia plenissima est: sed et crudeli ipudentia redundat. Nō tm̃ a sacrilegio priuat antiochū sicut arbitrati sunt: q; hæc ad illius gratiā cōscribere. Nō enī psumpsit aliquid tale ut ad tēplū accederet: sed sic aut̃ inuēit nō sperās. Fuit ergo uoluntatibus iniqs impius: & nihil hominus sine deo quāta iussit mēdaciū supfluitas: quā ex ipsa re cognoscere ualde facillimū est. Non enī circa solos grecos discordia legū esse dignoscitur: sed maxie aduersus ægyptios & plurimos alios. Quē enī choꝝ nō cōtingit aliqñ circa nos peregrinari: ut aduersus solos renouata cōiuratiōe effusionē sanguinis egeremus: uel quō possibile est ut ad has hostias oēs iudei colligerēt: & tātis millibus ad gustāda uiscera illa sufficerēt: sicut ait appion: uel cur iuentū hominem quicūq; fuit: non enim suo nomine cōscripsit: aut quomodo eū i suam patriā rex nō cum pompa deduxit dum posset. Hoc

faciēs ipse qdē putari pius & gręcorū amator eximius: assumere uero cōtra iudeorū odiū solatia magna cūctorū. Sed hęc reliquos: insensatos enī nō uerbis sed opibus decet arguere. Sciūt igit̃ oēs: q uidere cōstructionē tēpli nostri: qualis fuerit & intrāsgressibilē eius purificationis integritatē. Quatuor enī porticus habuit ī circuitu: & harū singulæ ppriā secūdū legē habuere custodiā. In exteriorē itaq; ingredi licetiā oībus ēt alienigenis: mulieres tantūmō mēstruatæ trāsire phibebant̃. In secūda uero porticu cūcti iudęi ingrediebant̃: eorū cōiuges cū essent ab oī pollutiōe mūdæ. In tertia masculi iudæorū mundi existētes atq; purificati. In q̃rta autē sacerdos stolis induiti sacerdotalibus. In adytū uero soli p̃cipes sacerdotū ppria stola circūamicti. Tāta uero ē circa oīa puidētia pietatis: ut secūdū qualdā horas sacerdotes ingredi cōstitutū sit. Mane etenī apto tēplo oportebat faciētes traditas hostias introire. Et meridie rursus dū clauderet templū. Deniq; ne uas aliquod portari licet ī tēplū: sed erāt in eo solūmō posita altera mēsa turibulū: cāde labrū q̃ oīa & ī lege cōscripta sunt. Etenī nihil amplius neq; ministeriorū aliquorū ineffabiliū agīt: neq; intus illa epulatio ministrat̃. Hęc enī q̃ p̃dicta sunt habēt totius populī testimoniū manifestū rationēq; gestorū. Licet enī sint tribus q̃tuor sacerdotū & harū tribuū singulæ habeāt hoīum plusq; qnq; milia: sit tñ obseruatio particulariter p̃ dies certos: & his trāsactis alii succedētes ad sacrificia ueniūt: & cōgregati in tēplū mediātē die p̃cedētibus clauēs tēpli & ad numeorū oīa uasa pcipiūt nullaq; ad cibū aut potū attincāt in tēplo delata. Talia nāq; ēt ad altaria offerre phibitū ē: p̃ter illa q̃ ad sacrificia p̃parantur. Quod ergo Appionē esse dicimus nisi nihil horū examinātē uerba incredula ptulisse. Sed turpe est: historię enī uerū notitiā se p̃ferre grammaticus nō p̃sit. Et sciens tēpli nostri pietatē hāc qdē p̃termisit. Hoīes autē gręci cōprehēsiōne finxit. & pabulū ineffabile & ciborū opulentissimā claritatē. Et peruios ingrediētes ubi nec nobilissimos iudeorū licet intrare nisi fuerint sacerdotes. Hęc ergo pessima est impietas atq; mendaciū spontaneū ad eorū seductionē: q noluerūt discutere ueritatē. Per ea siquidē mala ineffabilia q̃ p̃dicta sunt nobis detrahēre tentauere. Rursūmq; tāq; p̃issimus deridet adiciēs fabulę inna facta. Ait enī illū retulisse dū bellū iudęi cōtra iudeos haberēt, lōgo quodā tpe in aliqua ciuitate iudeorū q̃ ea Apollinē colebāt uenisse ad iudeos: cuius hominis nomen dicit̃ Zabidon. Deinde q̃ eis p̃misisset traditurū se eis Apollinē deū donēsum uenturūq; illū ad nost̃r tēplū. Si oēs ascenderēt & credidissent oēm multitudinē iudeorū Zabidon uero fuisse quoddā machinamētū ligneū. Et circūposuisse sibi: & ī eo tres ordines infixisse lucernarū: & ita ambulasse ut p̃cul stātibus appareret q̃lū stella p̃ terrā iter agēs. Porro iudeos inopinabili uisiōe obstupuisse: & lōge cōstitutos tenuisse silētiū. Zabidon uero multa gete ad tēplū uenisse & aureū detraxisse asinī caput. Sic enī urbane cōscribit: & rursus Dorā uelociter aduenisse. Igit̃ & nos dicere possumus: q̃a asinū hoc est semetipsum Appion grauat & facit stultitia simul & mendaciis oneratū. Loca nāq; q̃ nō sunt cōscribit: & ciuitates nesciens trāsferret. Idumea enī puiciæ nostrę cōfinis ē posita iuxta Gazā & nulla ciuitas huius Dora nūcupat̃. In Phoenice uero iuxta mōtē Carmelū Dora ciuitas appellat̃ ī nullo cōcordās Appiōis oblocutiōibus. Quatuor enī diez̃ itinere p̃cul ē a iudea. Cur itaq; nos rursus accusat eo q̃ nō habeam⁹ cōcs cū aliis deos: si sic facile credidere patres nostri ad se ueturū Apollinē & cū stellis cū ambulare sup̃ terrā putauere? Lucernā enī primo nūq; uidere. Qui licet & tāta & talia cōcelebrāt cādelabra. Sed nec aliqs ei ambulātī p̃ puinciā ex tātis milibus obuiauit. Desolatos ēt uiros custodibus comperit: & hoc tpe plū. Cætera iam relinquo. Ianuę uero templi altitudine qdē erant cubitorū sexaginta: latitudine uero uiginti. oēs deauratę & p̃cne auro puro cōfectæ. has claudēbāt nō minus quā uiri ducētī diebus singulis: & relinquere eas

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

aptas nefandissimum nimis erat. Facile eas lucernifer ille aperuisse creditur: qui solus & habuisse asini caput csumabatur: quapropter dubium est utrum hoc caput Zabidon denuo reuocauit. An certe sumes Appionem introduxit in templum ut Antiochus inueniret. Vnde ut secundo Appioni aliqua metiendi daret occasionem & conscribendum baniratum per deum factorem cœli & terre & maris nulli iudeos facturos alienigenarum & maxime grecis. Oportebat autem metiendum absolute dicere nulli facturos alienigenarum & magis ægyptiis. Sic etenim ab initio poterat eius figmenta de iureiurando congruere ab ægyptiis utique non propter malignitatem suam sed propter calamitates expulsi sunt. A grecis autem plus locis quam studiis lumus abiuncti ita ut nulli inter nos & illos inimicitie & zelotypie esse noscuntur. Et diuerso namque multos eos ad nostras leges corrigi accessisse: quorum quidam premolare: quidam uero perdurare non ferentes denuo recessere. Hoc tamen iusiurandum nunquam se quicquam audisse meminit apud nos habitum: sed solus Appionem ut uidetur audiuit. Ipse utique composuit nimis. igitur hæc maxima compositio est in futuro dicenda Appionis admiratione dignissima est. Quare res hoc affirmat indicium: quia neque legibus iustis utamur: nec deum colamus ut cõuenit: & diuersis gentibus seruamus: & calamitates quasdam circa ciuitatem sustineamus cum utique principalis ciuitas romanorum sit. cuius ciues soli ab initio regnare atque nos seruire consueuerunt. Quis etenim ab horum magnanimitate se ualeat abstinere? Nullus etenim aliorum potest dicere sermonem quem Appio locutus est: quam paucis contigit in principatum continere perstare: & non rursus aliis facta mutatio seruire. Plurimæ namque gentes aliis obedire coactæ sunt. Soli autem ægyptii eo quod refugiunt sicut aiunt in eorum prouincia dum atque saluentur migrantes in effigies bestiarum. Honoris principum inuenerunt ut nulli fabularetur horum quod aliam europam tenuere. Qui scilicet una die ex æuo totius sæculi non habuere libertatem: neque apud indigenas dominos neque apud externos. Nam quemadmodum eis usi sint per se: non semel solummodo sed frequenter vastates urbes: templa uertentes amputatos apud eos interficientes deos improbare non studeo. Non enim cõuenit stultitiam nos indocti appionis imitari: quod neque casus atheniensium neque lacedæmoniorum animo suo concepit. Quorum alios quidem fortissimos: quorum summi diuersis uitæ sunt calamitatibus lauciati. Dimitto dirura atheniensium arcem: templum ephesenum & delphos: aliaque multa per quibus inutilis sed potius inferentibus improperia. Nouus autem accusator nostrorum appio iuuetus: est malorum suorum apud ægyptum gestorum prius oblitus. Sed Sesostris eum quem refert fabula regem fuisse ægypti: ut creditur excacauit. Verumtamen possumus & nos dicere nostros reges dauid & salomonem: quod multas subdidere gentes. Sed de his modo super sedendum est: quod uero cunctis nota sunt: appionem modis omnibus ignorauit: quam prius & post illos principibus asyæ macedonibus: ægyptiis quod seruire nihil differentes a famulis. Nos autem liberi consistentes et ciuitatum in circuitu positas: tenuimus principatum annis uiginti & centum usque ad Pompeium magnum: & dum uniuersi sunt expugnati a romanis principibus omnium soli propter fidem suam maiores nostri auxiliares & amici fuere. Sed queritur quia uiros mirabiles non prebuiimus uel ut quorundam artium inuectores: & inter hos enumerat socratem & zenonem & chleantem & aliquos hominorum. Deinde quod potius est mirandum semetipsum his adiecit & beatificat alexandriam quia ciuem tale habere meruit quod rite facit. Oportebat enim ut ipse sui testis existeret: qui aliis omnibus sic importunus & callidus esse uidebatur: & uita uerboque corruptus. Quapropter recte quilibet alexandrie condolebit si super isto aliquid magni sapuerit. De uiris autem quod fuere apud nos titulo nullo laudis inferiores sciunt qui uoluerint nostre antiquitatis libris incubere. Reliquum uero quod in accusatione conscripta sunt dignum erat forte sine satisfactione relinquere: ut ipse sui potius & aliorum ægyptiorum accusator extaret. Quæritur enim eo quod animalia consueta sacrificemus: & non uelcamur carnibus suillis: sed & circumcisionem genitalium uehementer irridet. De nostrorum quod aliam preemptione communio nobis est cum aliis hominibus uniuersis. Appionem autem sacrifi-

cautes nos redarguens increpat semetipsum: cum genere sit ægyptius. Non enim græcis aut macedonibus aduersatur. Isti enim optant sacrificare Ecatumben, id est centum bouum suis diis & sacerdotibus utuntur ad epulas. Quæ cum ita sint non propterea contigit mundum aialibus desolari: quod appion expauit. Qui tamen si solennitates ægyptiorum sequeretur quod mundus hominibus ferocillimis aut bestiis impleretur: quas isti iudicantes deos diligenter enutriunt. Etenim si quis eum consuleret: quos putaret omnium ægyptiorum esse sapientes atque deicolas sacerdotes sine dubio fateretur. Hæc enim duo dicuntur libimet ab initio a regibus esse precepta: ut deos colant & sapientiam diligant: quod illi facere precipue iudicant: quod tamen & circuncidunt omnes: & a porcinis abstinere cibis. Sed neque ullus alter ægyptiorum cum eis diis sacrificare dignoscitur. Cæcus igitur fuit appion: quando per ægyptiis nostras detractiones componens illos uidetur potius accusare: quam non solum utuntur solennitatibus: quas in nobis culpat iste: sed et alios circuncidi docet: sicuti dixit herodotus. Vnde recte mihi uidetur appio propter patriæ suæ leges multam soluisse blasphemie. Etenim necessario circuncisus circa genitalia uulnera ei facta nihil ei circum profuerunt & putrefactus magnis doloribus expirauit. Oportet enim bene sapientes in legibus propriis circa pietatem integre permanere: & aliorum minime permanere. Iste uero suas quod leges effugit. De nostris uero mentitus est. Hic itaque terminus uisus fuit Appiois. Sed & noster hic iam finem liber accipiet. Quoniam uero & Appollonius Molon & Lyfimachus: & alii quidam tam per ignorantiam quam per insaniam de legislatore nostro Moïse de legibus uerba protulerunt: nec iusta nec uera. Dum illi quod uelut mago atque fallaci decrogant. Leges autem malitiæ apud nos nulliusque uirtutis affirmant esse doctrices. Volo breuiter & de omni conuersatione nostra & de particulari sicuti potero perferre sermonem. Recte enim fore manifestum: quia & ad pietatem alterutrumque uniuersaliterque clementiam: insuper ad iustitiam laborumque tolerantiam: & ad contemptum mortis optimas leges positas habeamus. Rogo tamen lecturos ut non cum inuidia exequantur huius operis lectionem. Non enim proposui laudes describere nostrorum: sed aduersus eos qui nos plurimum & fallaciter accusarunt: satisfactionem hæc puto esse iustissimam. Proinde accusationem Apollonius non continet sicut Appio instituit: sed disperfim. Quippe tamen aliquando quod nos sine deo & hominibus odiosos appellet. Aliquando formidine nobis improperat. Et e diuerso rursus aliquando de presumptione fastum gentis nostre querit. Dicit autem et stultiore barbaris: & propterea nullum inuentum nos solos uitæ utile cooperuisse. Hæc autem omnia manifeste redarguuntur: dum uniuersa contrarium quod ab eo sunt dicta monstrant. Et legibus imperata: & a nobis cum omni integritate gesta. Si uero coactus fuero facere mentionem legum contrariarum apud alios constitutarum: cuius rei culpabiles illi sunt qui nostras solennitates tamquam malas dicere uoluerunt. Quibus neutrum puto remanere quod dicant: neque quia eas habeamus leges: quarum ego capitales & summas ad increpandum positurus sum: & quia precipue in legibus propriis perduramus. Paulum ergo summes onus uolo prius edicere: quod eorum qui sine lege & ordine uiuunt. Hi qui ordinis & communium legum amatores extiterunt: & primi hoc inchoauerunt: recte mansuetudinem nostramque uirtutem prestare dicendi sunt. Denique conantur singuli eorum gesta sua ad antiquitatem referre: ut imitatores aliorum uideantur existere: & non ipsi potius aliis: ut legitime uiuere debeant exponere. His igitur hunc in modum habentibus uirtus legislatoris est meliora considerare: & his qui sunt legibus quos posuerit satisfacere quia recte sunt. Populi uero est ut in omnibus quae constituta sunt perdurat: & neque foelicitate precedat: neque calamitatibus aliquid horum imutet. Dico igitur nostrorum legislatorum quorumlibet qui memorantur legislatorum antiquitate precedere. Lygurgus enim & Solon & Zaleucus Locrensis: & omnes qui apud graecos mirabiles sunt nouelli atque recentes quantum ad illum comparati esse noscuntur. Quando nec ipsum nomen legis fuisse olim apud graecos agnoscitur. Testis Homerus est qui nullum in opere suo hoc usum esse nosse. Non enim secundum legem: sed indiffinitis finis & regum preceptionibus populus regereba-

DE ANTIQVI. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

tur. Vnde et multo tpe pmanere tantū moribus utentes: & non scripto. Et multa horū
semp secūdū euentū casuū pmittētes. Noster uero legislator antiquus existēs hoc etenī
undiq; manifestū est: et apud eos clarū q; semp cōtra nos loquunt: semetipsum prae-
optimū principē populorū: & cōsiliatorē magnū. Sed instructionē totius legis uite con-
stringēs eis suavit hanc libēter excipere: & firmissime inclyta sciētia custodire. Primitus
at eius magnitudinis opa uideamus. Ille nāq; pgenitorū nostrorū relinquētū Aegyptū
& ad terrā ppriā remeantiū: multa milia sumēs ex plurimis & impossibilibus rebus cau-
tissime liberauit: & inaquosam eos & multū arenosam oportebat trāsire uia: bellaq; de-
uicere: & filios ac uxores: pdamq; bello seruare: i qbus dux egregius & cōsiliarius sapiē-
tissimus: & tutor ueracissimus fuit uniuersorū. Oēm siq; multitudinē i semetipsum pe-
dere facit: & cū oīa quēlet psuadere posset: i nullo horū uidicauit sibi met potestates: sed
in quo maximo tpe potestātē sibi met arrogāt & tyrannidē psules reorū: & populū frequē-
ter plurima iniquitate uiuere cōsuecūt. In hac ille potētia cōstitutus e diuerso: magis iudi-
cauit agēdū pie & plurimā exhibere aliis equitatē ipse uirtutē pciua se credēs cunctos
ostēdere: & salutē firmissimā pbere sequacibus bōa uolūtate. Et maximis actibus in sin-
gulis casibus usus ē. Quapropter recte iudicabat ducē atq; cōsiliatorē se deū habere: &
primitus sibi met satisfaciēs: qā secūdū illius uolūtatem uniuersa gereret atq; tractaret.
Credidit modis oībus oportere ut et apud plebē hēc opinio pmaneret. Nāq; dū respice-
re suā uitā credūt: delinquere nō psumūt. Hmōi qdē noster legislator fuit: nō magus: nō
fallax: sicut derogatores iniuste pnunciāt: sed qles apud grēcos gloriāt fuisse Eimnū: &
post eū legislatores alii. Nāq; qdā eorū leges positas aīo dicebāt. Alii uero eas i Apollī-
nē & uaticiniū delphicū referebāt: siue p ueritate hoc credētes: seu facile suadēdū iudi-
cātes populo. Qui uero pciuas leges instituerūt: uel q iustissime de dei fide cognouerūt
licet hoc ex ipsis legibus facta cōparatiōe cōspicere. Iā enī de ipsis tps est disputādū. Igī
infinite qdē particulatī gētū atq; legū apud cūctos hoīes discretiōē sunt. Alii siq; dē mo-
narchis: alii uero populo ptātē reipub. cōmisere. Noster uero legislator nihil horū intē-
dēs: ueluti siqs hoc dicēdo mēsurā trāscēdat uerbi diuinā rēpublicā declarauit: deo pri-
cipaliter cōuersionē nostrā atq; ptātē excellēter assignās & satisfaciēs eū cūctos inspi-
ceretāq; cām bonorū oīum uniuersis hominibus existētē: & q cūq; cōtingit eos in angu-
stis supplicasse illius nō latuisse uolūtātē. Neq; qcq; eorū q gessere uel siqd aliqs apud
semetipsum potuit cogitare: unū uero eū esse monstrauit: & ingēnitū imutabilē: p tps
aeternū: & oī specie mortali pulchritudinē differētē. Et ipm nobis notū. qlis at sit secūdū
substātiā pīus ignotū. Hēc itaq; ut de deo saperēt prudētissimis grācorū: qā qdē eru-
diti sunt: illo utiq; sciēdi pbēte principia nūc dicere ptermitto: qā nō optia & cōgrua dei
naturā atq; magnificētiē sunt ualde testant. Pythagoras enī & Anaxagoras & Plato
& post illos philosophi stoici & pene cūcti uident de diuina sapuisse natura. Sed hi qdē
ad breue philosophantes populo superstitionū opiniōibus iā cōscriptā ueritatē dogma-
tē pferre timuere. Noster uero legislator opa pbes cōsonis uerbis suis nō solū his qui cū
eo erāt satisfecit: sed et q ex illis sp erāt nascituri: hoc imutabiliter inspirauit: & cā legisla-
tiōis ad utilitatis modū semp adduxit. Nō enī partē uirtutis dei culturā dixit: sed huius
pres alias esse pspexit atq; cōstituit. Idē fortitudinē iustitiā & in oībus ciuiū cōcordiā ad
alterutros. Cūctē nāq; actiōes & studia uniuersiq; sermōes ad diuinā referunt p oīa pī-
tatē. Nō enī hoc iēxaminatū aut i definitū ulterius dereliquit. Duo siq; dē sunt totius disci-
plinē & moralis iustitutōis modi: quorū unus qdē sermōe doctōr ē: alter uero exercitatio-
morū: q cū ita sint qdā legislatores sentiendi sunt discreti: & alterorū horū modū sibi placē-
tū assumētes alterorū reliquerūt. Sicuti Lacedemōiū qdē & Cretes moribus erudiebāt: nō

uerbis. Athenienses uero & pene oēs alii græci q̄ qdē oportet agi p̄cipiebāt suis legibus. Assuescere uero ad hęc opibus minime ualuere. Noster autē legislator hęc ambo multa diligētia cooptauit. Nā nec exercitatōes morū dimisit nō traditas; neq; leges sermōe reliquit icōptas. Sed mox a p̄rio ichoās cibo & unicuiq; dicto cōueniēte nihil neq; minimarū elcay sub p̄tate uolūtatis utrūq; dereliquit. Sed & de cibis qbus cōuenit abstinere: & q̄ sumēdi sunt: uel q̄ diata cōis esse uideat. Necnō & de opibus labore simul & rege. Termini atq; regulā posuit legē: quatenus ueluti sub patre atq; dño uiuētes: neq; uolētes qcūq; neq; p̄ ignorantiā delinq̄mus. Nō enī ignorātib; p̄nā posuit: sed optimā & necessariā correptionē mōstrauit legē. Quapropter nō semel audire: nec secūdo uel sapius. Sed in unaquaq; septimana alia opa relinquētes: ad legis auditionem cōgregari p̄cepit uniuersos: eaq; p̄fecte cōdiscere: quod scilicet oēs legislatores reliq̄sse noscūt. Et int̄m plurimū hoīum porro sūt: ut secūdū p̄prias uiuāt: q̄a pene eas ignorāt. Et cū peccauerit tūc agnoscut ab aliis quā legē p̄bāt esse p̄uaricati. Sed ēt uiri maxima cū gloria & p̄cipalia gubernātes p̄fitēr ignorationē. Scitos nāq; sibi faciūt assidere ad disp̄sationē rerū: & experimentū legis habētū: Nostroz uero quēlibet cū leges iterrogat: facilius quā nomē suū recitat. Vniuersas qdē mox a p̄rio sensu eas discētes in aīo uelut inscriptas: & rariū qdē q̄libet trāsgredit̄. Impossibile at̄ est supplicīū deuitare peccantē. Hoc itaq; primū oīom mirabilē cōsonatiā nobis iſtuit. Nā unā qdē hēre & eādē de deo scētā: uita uero ac morib; differre nihil ab iuicē optimā moribus hoīum pōt celebrare cōcordiā. Apud nos etenī solos neq; de deo quilibet sermōes audet alterutris aduersarios: sicut multa similia apud alios fieri cōprobauit. Cū nō solū a fortuitis quod uisum fuerit unicuiq; p̄feratur: sed ēt apud quosdā philosophorū hoc crebro p̄sumitur. Qñ alii qdē totā dei naturā sermōibus p̄imere tētauerunt. Alii uero eius p̄uidētiā ab hoībus abstulere. Neq; in studiis uitę a differētia ulla cōspicitur: sed cōia qdē opa oīum apud nos existunt. Vnus non de deo sermo cōcors est asserēs illū cūcta respicere: sed ēt de ipsius uitę studiis. Et qm̄ oportet oīa alia ad terminū diuinę pietatis adduci: a mulieribus nostris & a seruis q̄libet auerſi. Pro qua re illatas nobis calūnias a q̄busdā: cur nō exhibeamus uiros iuētores nouorū opum seu uerborū: cōrigit oriri. Alii siquidē in nulla re paterna p̄durare optimū cē putant: & p̄cipue trāsgressoribus sapiētīę robur assignant. Nos autē e diuerso unā esse p̄uidētiā atq; uirtutes existimamus: nihil p̄cēnit us uel facere uel cogitare cōtrariū his q̄ aīo quibus sancita noscūtur: quod scilicet iudiciū legis est optimo scēdere cōstitutū. Nā ea q̄ nūc nō habent modū: exp̄imento sepe correpta redarguunt. Apud nos at̄ qui credimus ab initio positā legē diuina uolūtate: nihil aliud piū est quā hāc sub integritate reseruare. Quis etenī eius qcūq; mouere pōt: aut qd̄ melius adinuenit: uel qui ab aliis tanq̄ p̄cellētius ad statū reipublicę nostrę migrauit: aut q̄ poterit cē melior atq; iustior: quā ea quę deū quidē principē oīum esse cōfirmat. Sacerdotibus at̄ in cōi quidē res p̄cipuas disp̄sare p̄mittit. Sūmo uero pontifici aliorū sacerdotū principatū cōpetēter iniungit. Quos utiq; nō diuitiis neq; aliis q̄busdā spōtaneis auiditatibus p̄cellētes. Legislator ad culmē huius honoribus iſtuit. Sed q̄cūq; sapiētia uel tempantia aliis p̄stare noscunt: eis p̄cipue culturā diuinę placatiōis cōiunxit. Apud hos igitur & legis & aliorū studiorū itēgra diligētia custodiūt. Cōtemplatores etenī oīum atq; iudices cōtemptiōnū & punitores culpabiliū sacerdotum esse decreti sunt. Quis ergo p̄cipatus quod regnū erit hoc sanctius: uel q̄ honor deo potius cooptabit̄ cū oīs qdē populus sit p̄paratus ad pietatem? Sūma uero diligētia sacerdotibus sit iſdicta & uelut qdā festiuitas gubernetur uniuersa respu. Cū enim ministria sua numero paucorū dieꝝ alienigenę custodire nequiterūt ea uidelicet sacrificia nominātes: nos cū multa delectatōe & incōmutabili uolūtate so

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

lenitatis opus p oē seruamus xxiū. Quē igit sunt pcepta uel iterdicta simplicia siue nota dicamus. Primū quidē de deo est dicēs. Deus habet oīa pfectus beatissimus ipse sibi cūctisq; sufficiens picipiū & mediū & terminus. Inter oīa opibus qdē & mūeribus clar⁹ & totius rei māifestus. Forma uero & magnitudine nobis inenarrabilis. Oīs nāq; materies cōparata ad huius imaginē licet sit pciōsa tñ p mē cūctaq; ars ad illius imitatiois puetū extra esse artē cognoscit nihil simile neq; uidemus neq; possumus suspicari neq; cōicere. Sāctū est uidemus eius opa lumē: coelū: terrā: solē: lunā: flumina: mare: aīalū nationes: redditioēs fructuū: hāc deus fecit: nō māibus neq; laboribus neq; qbusdā indiguit sibi cooperantibus: sed ipso uidēte bōa repente facta sunt. Bona nūc hoīes cōuenit uniuersos: si q cū q placere exercitatiōe uirtutis. Modus enī diuinę placatiōis iste sanctissimus est. Vnū tēplū unius deī cōe oīum cōis deī cūctorū. Gratū nāq; sempest oē quod simile est. Hūc placāt qdē sacerdotes semp. Præcedit uero istos primus secūdū genus: q ante alios sacerdotes sacrificauit deo custodiet leges de dubiis iudicabit: & pūiet lege conuictos. Huic qsq; nō obedit supplicio subiacebit tanq; qui ī ipso deo ipie gesserit. Hostias imolauit: nō ad crapulā nostrā uel ebrietatē attinētes. Hāc enī nō placēt deo: q res occasio potius iniuriarū simul & expēsarū est. Deus enī rēperatos ordinatosq; & boni generis diligit: & ut picipue sacrificātes caste uiuam⁹. In sacrificiis at p cōi salute primū oportet orare. Deinde singuli p semetipsis. Quō oēs socii sumus: & q hoc cōsortiū suę uitæ pponit maxime deo gratissimū est: supplicatio uero fit ad deū uotis ac pciibus nō ut bona pstat. Nec enī ipse sponte cōtulit uniuersis & uno deposuit. Sed ut hoc suscipe ualeamus suscipiētēsq; seruemus: purificatiōes in sacrificiis lex decreuit. Ex oī excubii excōicatione a muliere facta & alia multa cōscriberet ualde lōgissimū est. Hmōi ergo de deo & eius placatiōe sermōibus est. Ipse at simul et lex est: quosdā aut nouit lex pmixtionē per naturā ad cōingē si tñ p filios: cā procreandos agatur. Masculorū uero ī masculos ualde iudicauit inimicas: & tētantes horū morte decreuit dignos. Nubere uero iubēt nō respiciētes ad dotē: neq; uolēter arripere: sed neq; dolo uel fallacia suadere. Dispensationē uero potius fieri p eū cuius eē noscīt ptātis & per cogitationē oportunā. Mulier at inferior inqt est uiro p oīa Obedit igit nō ad iniuriā: sed ut sit sub regimine cōstituta. Deus enī uiro ptātē dedit. Cū hac ergo coire decet maritū solūmō. Alterius uero experientiā hēre nequissimū. Si qsa aut hoc egerit declinatio nulla mortis: neq; uim fieri uirgini alteri desponsata: neq; si suaserit nuptæ filios nutrire pcepit. Vniuersis aut mulieribus interdixit uel celare qd statū est: uel aliā machinationē corrūpere filii. Nāq; mēcatrix ē aīa demoliēs & genus iminuēs. Igit si quis ad cōcubitū corruptionēq; trāsierit imūdus: oportet aut et post legalē cōmixtionē uiri mulieres lauari. Hoc enī partē aīę pollucere iudicauit inflata nāq; corporibus uulnerat. Dū ob hoc fit aliquā ppter purificatiōis cām talibus iperauit. Sed neq; in filios: natiuitatibus cōcessit epulatiōes. Aggregari & fieri occasiones ebrietatis: sed compatū eē repēte pncipiū: iussitq; litteris erudiri ppter leges & nosse pgenitorū actiones ut a tuis imitētur: & cū legibus educati neq; trāsgrediant: neq; cogitationē ignoratiōis hēre iudicētur. Prospexit at et funeribus mortuorū: beneq; pciōse ad sepeliēdū celebrātur exequiē. Neq; insignū fabricæ sepulchrorū: sed necessaria quidē circa plationē funeris iperauit domesticos adimplere. Oībus aut uiuētibus legitimū esse cōstituit: ut aliquo moriēte & cōcurrāt: & gemitus lamētatiōis effundāt. Purificari aut iubet et domesticos fauere celebratos: ut lōge pcul sit q sit uideatur quis mūdus esse: cū fecerit homicidiū: parētū honorē post deū eē cōstituit: & qui nō repēsat eorū grati: sed in qualibet parte cōtristat: pcepit esse lapidādū. Iubet et oībus senioribus honorē iuuenes exhibere: quoniā cūctorū senior deus est. Nihil permittit celebrādū apud amicos:

nō enī amīcīcīe sunt apud eū cui oīa nō credūt. Et licet aliq̄ inīmicīcīe pueniāt: prodīta mēs a rara phibuit. Si q̄s arbiter munus accepit: morte mulctat. Despiciēs quod iustū est: & auxiliū reis offerēs. Quod q̄sq̄ nō potuit nō auferat: & aliena nō t̄gat: mutans nō accipiat usuras. Hæc & his multa similia cōionē cōtinent nostros: inter alterutros. Quō at̄ et de domestica cura circa aliēigenas habēda habuerit legislator: referri dignū est. Videbitur enī oībus optime p̄spexisse deū eo ita sentiente: neq̄ ppria corrūpimus: neq̄ participari rebus nostris uolētibus inuidemus. Quicūq̄ enī uolūt sub nostras conuersari leges accedētes ad ea cū mūficetia suscipit: nō genere solūmō: sed et uolūtate uīte putās esse cōsortiū. Eos at̄ q̄ trāsitorie misceri solēnitatibus: nō alia t̄n exhibēda cōstituit. Idē oībus p̄bendū: ignē: aquā: cibū iter ostendere: nō spernere aliquē insepultū: mīssime et circa hostes q̄ sunt agēda sancit: ut neq̄ terra eorū exuratur: neq̄ arbores fertiles incidātur: sed et spoliari eos q̄ i bello cecidere iterdixit: & captiuos p̄spexit q̄tenus eorū amoueatur iniuria: & maxime scēminarū. Sic at̄ alumnos māsuetudinē atq̄ clemētīā studuit edocere: ut et de aīalibus irratiōabilibus nō taceret: sed horū t̄mō utilitatē legitimā cōcedens: ab oī nos alia cā phibuit. Quēcūq̄ enī ueluti supplicātia oriuntur i domibus hoc iterdixit occidi sed neq̄ parentes deniq̄ p̄cepit auferri. Et licet inīmica sint aīalia eis t̄n parcendū esse sancit. Sic undiq̄ ea q̄ ad māsuetudinē ptinent obseruauit. Doctrinalibus q̄dem sicuti p̄dictū est legis utens & alia rursus cōtra trāsgressores cā punitiōis sine excusatiōe defigēs. Dānū nāq̄ in plurimis causis trāsrediendū mors est. Si adulteriū cōmiserit aliq̄s suū puellæ fecerit. Si masculo turpe tentamentū p̄lumpserit. I. c. aut patiatur sustinere tentatus. Similr aut̄ est lex inēuitabilis & in seruis: sed et de menfuris: uel si quis de pōderibus dolū fuerit opatus & de iniusta uenditōe ac fraude uel fide traxerit alienā rem: aut qd̄ nō potuit abstulerit oīmodi sunt uīdicta nō q̄lia apud alios: sed ne ualde maiora. De iniuria uero parentū uel ipietate q̄ sit i deo: licet tentet hoc aliq̄s mox p̄bit. His itaq̄ secūdū legem uniuersam honor tribuit: nō argētī: nō auri: neq̄ coronæ capitis: aut cuiusdam p̄dicandę festiuitatis: sed unusquisq̄ testem habens cōscientiā suā ualde p̄ficit legislatore p̄phetantes & deo fidē cōdonante firmissimam his q̄ seruauerūt leges: licet p̄ eis mori cōtingat aliq̄bus cōcurrunt alacri ad occasum. Dedit enī deus rursus fieri ut uita melior possit ex mutatōe cōferri. Piget itaq̄ nū hoc me cōscribere: nisi opa essent oībus manifesta. Qm̄ multi & plarūq̄ olim nostros: p̄gēitos: ne uel sermonem solūmō extra legē p̄ferrent oīa passi sunt sustinere uiriliter: uel si honorari cōtigit apud oēs hoīes nrām legem & uolūtariam legis cōsequentiam esse manifestam imbuebant. Græcos maiores nrī et extra regionem ppriam cōstituti hmōi si q̄dem rectam habent & tam gloriosam de deo: talesq̄ leges multo sēculo sic firmissimē custodire oēs arbitror admirari p̄pter frequētes apud nos factas mutatōes. Deniq̄ eos qui cōscribere p̄xime de repu. & legibus tentauere tanq̄ de incredibilibus cōpositōibus quidam frequēter accusant dicentes: qm̄ impossibilia sumpserint argumēta. Et alios quidem relinquo philosophos: quicūq̄ hmōi negociū i suis cōscriptōibus habuere. Plato mirabilis apud græcos tanq̄ de honestate uīte p̄cedens & uirtute sermonū & psualione philosophiē eūctos excellens ab his qui dicebant pessimū esse de repu. cōscribere illisus & diuulgatus pene pemptus est. Cū utiq̄ q̄ illius uerba cōsiderauerit frequenter & facile reperiet: q̄ et cōsuetudini plurimorū p̄xima esse noscunt. Ipse siq̄dē Plato cōfessus est: q̄ uerā de deo opinionē p̄pter ignorantīā plebis p̄ferre securū nō est. Sed Platonis q̄dē uerba uana cēputant & multa ptate cōposita atq̄ cōscripta & maxime de legislatiōe plata. Lygurgi uero mirant & Spartani cūcti cōcelebrant: qm̄ illoꝝ legibus plurimo tpe pdurarūt. Ergo hoc manifestū uirtutis indicīū est i legibus permanere. Si uero lacedemonioꝝ admi-

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

rant illos: tps assumat: scientes amplius duobus milibus annis nostrā cōstitisse repu-
blicā: & super hāc sciant qm Lacedemoni qdē oī tpe quo apud se habuere libertatē pfe-
cte usi sunt custodisse leges. Cū uero circa eos factę sunt fortunę mutatiōes, pene cūcta
rū legū obliti sunt. Nos aut multis casibus euolutis ppter regū Asię mutatiōes neq; in
nouissimis malis uenientes a legibus sumus alienati: nō uacatiōis nec epulatiōis cā ser-
uantes eas qn siqs cōsiderare uoluerit: multitudo āpliori testimōio maiores excubias &
labores nobis q Lacedemoniis uidebit ipositos. Illi siqdē operantes terrā: & neq; circa
artes exercitiū habētes: sed ab oī operatōe remissiores pingues & corpore pulchri in ciui-
tate degebant. Aliis ministris in oibus uitę necessariis rebus utētes: & cibū paratū ab il-
lis accipientes: solū opus bonū atq; clemens iudicantes ad faciēdū & patiēdū: quatenus
pualerēt aduersus oēs cōtra quos bella susciperēt: qa nō neq; hoc adipisci potuerūt dice-
re suppono. Nō enī singulis solūmōs: sed multis frequēter eorū subito legis pcepta neglī-
gētes semetipsos cū armis hostibustradere. Putas ne: & apud nos nō dico tātis sed duo
uel tres agniti sunt pditores effecti legū uel mortē nō dico illā facile q̄ solet pstantibus
euenire sed eā q̄ cū multa corporū afflictione & multa crudelitate uidet accedere. Quā
ut ego puto qdam pualentes nobis non per odiū subiectis iposuerit si q sunt hoies: q nō
tīmō esse credant pessimū si agere qcquā extra leges suas uel sermonē apud eos dicere
cōpellant. Nō tñ mirari decet si mortē fortissime toleramus p legibus & ultra alios uni-
uersos. Nō enim q̄ leuia uidetur nostris studiis alii facile patimur: hoc est operationē ci-
uicq; simplicitatē: & ut nihil frustra neq; fortuito: quod quisq; desiderat uescatur: aut bi-
bat: aut ad cōcubitū quemlibet accedit: aut splēdide uestiatur: aut sine nobilitate uacet.
Sed illud attendendū est: si gladiis utentes & hostes ab iuasione fugātes pcepta legis cir-
ca cibos nequaquā ifringimus. Nobis itaq; gratū est ppter hāc legibus obedire: & illis
fortitudinis causas ostēdere. Proinde Lysimachi & Molones & qdē hmoi alii cōscripto-
res improbi sophistę adolēcentiū deceptores qsi uehemēter nobis prauissimis existētibz
derogare cōtēdūt. Ego nollē de legibus aliēis examinationē efficere. Noster enī mos est
ppria custodire: nō aliena potius accusare. Et ut neq; irridere neq; blasphemare debea-
mus eis q apud alios putant dii: apte nobis legislator iterdixit ppter ipsam appellatio-
nē. De accusatoribus aut pictiones suas nō increpare uolentibus tacendū non est. Cū
utiq; nō a nobis nūc sermo cōpositus eos arguere uideatur: sed a multis pbabiliter iam
pmissus. Quis igit corū q apud grācos sapientia sunt mirabiles nō redarguit nobilissi-
mos poetas & p̄cipue legislatores: Qm hmoi sectas de deis ab initio populis iseruerit
Dicētes eos aut e numero qdē quātos ipsi uoluerit: ex alterutris uero & diuersis natiuita-
tibus pcreatos. Hos at diuidētes locis habitaculis tanq; generatiōes aialiu: alios qdem
sub terra: alios in mari: seniores aut eorū in tartaris uinctos eē dixere qbuscūq; distribue-
re: ccelū his sermone qdē patrē: opibus aut tyrānū atq; dominū superposuere. Propterea
aduersus eū cōstituere insidias per uxore & fratrē & filiā: quē ex eius capite fingūt gene-
ratā: ut alligatēses eū appēdere: sicut ipse ille suū dicitur patrē. Hęc iuste accusatiōe di-
gna cōquerunt: qui sapiētē uirtute pcellūt. Hic super hęc deridētes adiiciunt. Si deorū
alios qdē ephēbos & adolēcētes: alios at seniores & barbaros esse credēdū est: alios cō-
stitutos superantes: & quēdā fabrū: aliā uero tetricē: aliū uero peregrinantē & cū ho-
bus cōtendentē. Alios aut cytharizantes aut arcu gaudētes. Deinde iter alterutros sedi-
tiōes effectas: & ppter hoies cōtentiōes cōstitutatas ut nō solū alterutris manus mitterēt
sed et ab oibus uulnerari lugerēt malaq; pferrent: & sup oia est luxuriosius si intēperan-
tia pmixtiōis uterent. Quō nō erit incōgruū amores & cōcupiscētiās ad uniuersos attrin-
gere simul masculos & ad fēmiās. Deinde fortissimus & primus corū pater seductas a

semetipso ipregnatasq; mulieres diruptas submersasq; sperneret: & eos q ex eo sunt nati neq; liberare pōt. Factos cōscriptos neq; sine lachrymis eorū pferre mortes. Bona sunt hęc & his alia cōsequētia: idest adulterio in cōlo uiſo: & sic ipudēter a diis celebrato: ut iā alii zelare se pferētur tali passiōe cōscripti. Quid enī alii facturi nō eēt: dū neq; senior atq; rex ualuisse imperiū suū a mulieribus permixtiōe retinere. Alii uero dū seruiētes hoībus & nūc qdē edificātes cā mercedis: nūc uero pascētes. Alii at malignorū mō i ferro carcere colligati. Quē igitur sapientiū talia nō accēdāt: ut hęc cōponētes redarguant: & multā stultitiā his credentiū reprahēdāt. Alii uero ad terrorē quēdā uel metum: necnō & rabiē atq; seductionē oēs q; pessimas passiōes: & formā i dei natura fingere psumpsere. Et horū qdē nobilioribus ēt ciuitate sacrificare suasere. Si qdē simulata necessitate cōsistūt: ut quosdā deorū putēt bonorū esse largitores. Alios at uocēt aduersarios: qm̄ eos ueluti malignissimos hoīes muneribus atq; dōis placare cōtēdūt: magnū quoddā malū se suscepturos ab eis existimātes: nisi mercedē eis studiose pbuerint. Quā igit cā sit tāte huius iniquitatis atq; delicti circa deū. Ego qdē arbitror eo q; neq; uerā dei naturā ab initio eorū legīslatores agnouerūt: neq; quantū p̄cipere potuerūt: pfectā sniam diffiniētes reipub. tradidere: Sed uelut aliud qddā prauissimū reliquerūt: dātes p̄tātē poetis si qdē ut quos uellēt deos introducerēt. Hęc oīa patiētes rhetoribus: aut ut de repub.lica scriberēt: & de pegrinis diis decreta pferret: sed ēt p̄ctores & gypsoplastæ in hoc apud grācos multā habuere p̄tātē: ut unusquisq; formā quā uellet secūdū modum suæ opinionis exponeret. Alter qdē ex luto quod uellet fingens. Alius uero pingēs. opifices itaq; q maxime putant esse p̄cipui ebur & aurū habēt ad hoc suā semp nouitatis argumētū. Proinde apud eos priores qdē dii florētes honoribus senuerūt. Sic enī pferendū ē. Alii uero noui clā introducti religione potiunt & tēplorū alia qdē desolata: alia uero nuper secūdū eorū uolūtātē edificāt: quā ppter ut arbitror e diuerso nosse magis indigēt: q̄lis facta sit circa deū & quō ei honor immobili religiōe seruet. Apollonius si qdē Molō unus fuit stultorū atq; tumentū. Eos at q uere in grēco philosophati sunt: neq; p̄dictorū aliqd latuit: neq; frigida allegoriæ causas ignorauere. Quā ppter illos qdē iuste spreuerē: & circa uerā decētēq; circa deū opinionē nobis fore cōcordes. Quod Plato respiciens neq; illū quēquā poetarū dicit in repub. esse suscipiēdū. & Homerū honorabiliter admonet fanū ei cōstituiēs & unguēta supfundens: ne rectā opinionē de deo fabulis forte destrueret. Præcipue nāq; Plato nostrū legīslatorem imitatus licet nullā eruditionem hmoi suis ciuib. iperasset: idest ut oēs pfecte discerent leges: ut ne fortuite aliqd extraneorū ciuib. miscerēt: sed esset pura respu. & in legū custodia pduraret. Horū nihil cogitans Appollonius Molon nos uoluit accusare qm̄ nō recepimus eos q aliis sunt opinionibus poccupati: neq; de deo cōmunicari patimur eis: quā alia uitæ cōsuetudine degenerē: cū neq; hoc p̄priū nostrū sit sed cōe cūctorū: nō mō regū: sed ēt q iter grēcos cautissimi fuisse noscunt. Lacedemonii nāq; pegrinos ēt expellebant corruptionē extra leges ex utroq; metuentes. Illos igit citius scauitiā poterit q̄libet arguere q nulli neq; cōuersatiōis neq; cohabitatiōis suę p̄cipiū exhibebāt. Nos at aliorū qdē res zelare nō finit: participari uero cupientes q̄ sunt nostra libenter suscipimus: quod utiq; reor inditiū magnanimitatis atq; clementiē. Sed desino iā de Lacedemoniis amplius disputare. Atheniēses uero q cōem esse suā gloriānt oībus ciuitatē quō de his rebus habuerint Apolloniū ignorari. Hi nāq; uel uerbo solū mō p̄ter illos legē de diis loquentes inuitabiliter punierūt. Cuius etenim rei gratia Socrates est mortuus: nō enī hostibus tradidit ciuitatē neq; tēpla uastauit: sed quā noua iumenta iurauit & quoddā dæmoniū significās se referebat: seorsum ludens sicuti qdā dicunt. Propter hoc ueneni poculo mortem multatus

DE ANTIQVITA. CONTRA APPIONEM ALEXAN.

est. Insuper et corrumpere iuvenes cum accusator aiebat: & conuersatione patrie legesque continere. Et socrates quod cuius Atheniensis homo tormenta sustinuit. Anaxagoras autem Clazome neius fuit. Et quia existimantibus Atheniensibus solē esse deū: ille eū insensatū & ignotū asseruit: paucosque in fine morte dānatus est & aduersus Diagoram Ieliū talētū decreuerunt, Si quis occideret eū: quoniam eorum mysteria deridere ferebat. Pythagoras autem nisi cito fugisset cōprehensus occideretur: eo quod dubiū de diis Atheniensium cōscripsisse putabatur. Quod oportet mirari: si circa uiros fidedignos talia gessisse noscantur: quod neque mulieribus pepercere. Nunc enim sacerdotē quēdā: quoniam eū quā accusauit peregrinos colere deos decretū aduersus eos qui peregrinū introduceret deū supplicii mortis inferebat. Igitur qui tali lege utebantur palā est: eo quod aliorum non crederet esse deos. Non enim si crederet aliquibus iuideretur: quasi quidā maius habentibus. Sic his uero cēdibus cōgaudentes humanis & paululū differentes a bestiis, arbitrantur tamen sua mysteria oportere esse custodienda: & Anacharsim sapiētia mirabile apud grecos adueniētē interemerunt: quoniam uidebatur grecorum deorum: ad eos uenisse plenissimus. Multos autem apud Persas quilibet inueniet et per eadē cā tormenta affectos. Sed palā est: quoniam Apollonius Persarum legibus cōgaudebat: illosque mirabatur. Quippe cum greci eorum fortitudinē atque cōcordiā unanimitatē quā habuere de diis: hanc scilicet fortitudinē quā in templis eorum cōcrematis habuerunt. Is est studiosus omnium imitator exitit. Persarum uxoribus alienis cōtumelias faciēs: filiosque cōcidens. Apud nos autem mors decreta est: si quis uel irrationabilia animalia hoc mō noceat: & ab his legibus non abducere: neque timor potuit potentium potestatum: neque zelus eorum qui apud alios honoratur: sed neque fortitudinē iō exercemus ut bella auaritię cā suscipiamus: sed ut legum iura seruemus: & dum alia detrimēta litis sustineamus. Si quos de legibus mouere tentauerint: tunc et ultra uirtutē rebellare cōtendimus: & usque ad calamitates nouissimas perduramus. Cur itaque nos zelamus leges: cum eas neque a legislatoribus suis seruatas esse uideamus. Vel quō Lacedemonii non erant de impmixta sui conuersatione reprehēdēdi: & de defectu pariter nuptiarum. Iliaci uero & thebei coitū impudentē & extra naturā olim in masculos agebant: & optime atque utiliter facere se putabant. Ergo cum ipsi omnino rebus afficerent et suis legibus milcerent: quod tamen aliquando ualuit apud grecos: ut et diis suis masculorum cōcubitū applicarent. Itaque denique germanorum nuptias rettulere. Huiusmodi satisfactionē rerū incongruarū & extra naturā per libidine cōponētes. Desino nunc de suppliciis dicere: & quātas ab initio perbuerint plurimi legislatores absolutiōes malignis hominibus: in adulterio quod pecuniarum: in corruptione autem et nuptias sancientes. Quātas autem occasiones cōtineant de abnegatione pietatis examinare longissimū est. Iam enim apud plurimos olim meditatio facta est transgrediēdi leges: quod non agitur apud nos quādo propter eas & diuitiis & ciuitatibus & bonis aliis priuati sumus. Lex autem apud nos seruatur usque ad mortē. Nullius uero iudaorum neque si perculi abeat & puinciā ob regē quā acerrimū sic metuit: ultra illū legis uideatur timere preceptū. Igitur si propter uirtutē legum taliter apud eos sumus: cōcedant quoniam potētissimas leges habemus. Si uero circa prauas nos leges iudicant perdurare, quid ipsis iustis menō patiatur meliores non custodiētes opere sanctiones? Quia igitur longinqtas temporis uerissima creditur omnium esse probatio, Hanc ego testē faciā uirtutē legislatoris nostri: & opinionis quā ille de deo cōtradidit. Nam cum sit infinitū tempus si quis eū cōparet aliorum legislatorum etatibus: hūc ultra omēs inueniet. A nobis itaque declaratae sunt leges: & cunctis aliis semphominibus zelum sui potius perbuerunt. Primi quippe grecorum ad faciem: qui dei iura patri cōseruabant. Ipsis autem rebus philosophię: quę tractatu illa secuti sunt. De deo similia sapiētes: humilitateque uitę cōmunionem inter alterutros edocentes. Sed etiam populis olim multus fuit zelus nostrę maxia pietate culturę nomē est. Itaque pietas grecorum nec

ullus quā barbarus: nec una gens ubi septimāe i quā uacant cōsuetudo minime discer-
 nit: atque ieiunia & cādelabrorū: ieiunia: sed et ciborū apud nos solennia plurima apud mul-
 tos iugiter obseruare conantur. Insup̄ imitari et cōcordiā: quā nos iter alterutros obtinem⁹
 & rerū participari suarū: & operū dilectionē i artibus: & pdurationē necessitatū hēre p
 legibus. Illud enī mirabilius est: quā p̄teripulsorē huius obseruatōis ipsa p se lex hoīcs ita
 ualuit obligare: & quēadmodū deus i uniuerso mūdo cōsistit: ita lex p cūctos ambula-
 uit. Vnusq; enī si suā regionem domūq; conspiciat: his q̄ discūtur Homerus recessauit.
 Oportet igit̄ cūctorū hoīum malitiā rephēdere: aut enī uolūt nos isti aliēa & praua iu-
 ra an p̄pria & meliora celari: aut certe si hoc uolūt q̄scāt nobis p iuidiā accusatiōes in-
 gerere. Nō enī p cuiuslibet maliuolētiā defendimus hāc cām: sed nīm honoramus legis-
 latorē: atq; credimus q̄ ab illo p̄pheta de deo sunt. Deniq; nisi itelligeremus ipsi uirtutē
 legū: nūq; magna sapere sup̄ his tātus populus zelat. Sed de legibus qdē & de repu. nrā
 certissima feci rōnē i his q̄ de antiq̄tate cōscripsi. Nunc at̄ eorū memini quātū necessariū
 fuit: neq; aliorū uitupare iura: neq; nostra laudare pponēs: sed hoc agēs ut de nobis in-
 iuste cōscribētes: & cōtra ipsam ueritatē ipudētissime cōtendētes arguerē. Arbitror ita-
 q; p hāc cōscriptionē abūdanter me q̄ p̄misi cōplessē. Deniq; i principio demonstrauī ge-
 nus accusatorū: esse certissimū atq; nouū & multos ueterū i cōscriptōibus suis memoriā
 habētū nostri ex illis testes exhibui. Dixere itaq; Aegyptios fuisse p̄genitores nostros
 & ostēsum est: quā in aegyptū uenerint aliūde. Deinde sunt mētiti: qm̄ exinde p̄pter cla-
 dē corporis sint expulsi: & apparuit quātū uolūtate & magnitudine fortitudinis ad p̄-
 pria sint reuersi. Alii uero tanq̄ neq̄ssimo uiro legislatori nrō derogare cōtendūt. Cuius
 uirtuti dudū qd ipse post illū: tps uero lōgissimū phibet testimoniū. De legibus aut̄ loq̄
 āpliori sermōe nō fuit opus. Ipse nāq; per semetipsas apparere piē & uerissimā habētes
 itentionē: & nō ad humanū odiū: sed ad rerū cōiōnē potius inuitantes iniquitatū inimicē
 cultricesq; iustitiē. Et multas expensas procul abiicientes sufficientiam & amorem la-
 boris erudiētes bellū cā auaritiē nesciētes. Fortes at̄ p se esse populo p̄parantes ad sup-
 plicia retribuēdā semper ineuitabiles uerbis nequaquā circūuēiri possibile p̄paratiōes sem-
 per opibus exequētes. Hęc enī nos semp̄ opa manifestiora litteris exhibemus. Quapro-
 pter ego confidens dico: quā multarū atq; meliorū rerū nos potius quā alii p̄ceptores su-
 mus. Quid enī itranscēssibili pietate melius est: qd iustius q̄ legibus obedire: qd utilius
 quā i alterutros unanimes esse? Et neq; in calamitatibus ab inuicē recedere: neq; tpe for-
 licitatū p iniurias discrepare sed i bello quidem mortē cōtēnere: i pace uero artibus aut
 agriculturē uacare: & semp̄ & ubiq; credere deū respicere & solum oīa gubernare. Hęc
 igit̄ si qdē apud alios aut scripta sunt primitus aut seruata firmiorē debemus nos gra-
 tiā illis tanq̄ eorū facti discipuli uero nequaquā primitus extitere. His p̄cipue nos utētes
 cognoscimur: & primā eorū iuentionē nostram fuisse declaramus. Appiōes igit̄ & Mo-
 lones & quicūq; mendaciū derogatione cōgaudēt conuicti pcul abscedāt. Tibi aut̄ Epa-
 phrodite ueritatem maxime diligētī & p te similia nosse de nostro genere cogitātibus:
 hic libellus cōscriptus esse dignoscit̄.

FINIS.

Josephus antiq̄tate approbās iudaici populi duos libros scripsit cōtra Appionē alexā-
 drinū grāmaticū: & tāta seculariū p̄fert testimonia: ut mihi miraculū subeat quō uir
 hebreus ab ifantia sacris litteris eruditus cūctā grācorū bibliothecā euoluerit.

2. ans Josephi

MEDIOLANI APVD ALEXANDRVM MINV
 TIANVM. MDXIII.